[illegible] usq[ue] conclusionem [illegible] Doctorum de Collegio
[illegible] subintrer ac Magistri more respondendo de
[illegible] dicto docte elegantere et bene se gesserint vt
omnibus dñi Collegij sacre Theologie Doctoribus in
sacra Theologia et Philosophia idoneus inuenietur ac
penitus habitus tentus et existimatus et obtinuit Sac.
Theologia et Philosophia concorditer parisiens cunctis
aliis ac quoad penitus penitus penitusq[ue] discre-

Rg. 1.
6.
XLVI. C.
1834.

Hostis n[on] l[a]edit nisi cum tentat
Est Leo si cedit si stat quasi mu
sca recedit
Juvavas Virtutem Si vis vesse
Vis mentem esse Salutem
pian
tota mente Mar
Certamen lites rixas et jurgia
Non animo tristi fer vites
Ab fugias mundum re
cernas te morbundu
Nam in re terrena sunt mo
rtis mille venena
Sic habitum q̃ eris, sic os, ocu
los q̃ genasq̃
Ne quod quod displicit, nos quoq̃ cor
Tu nos iuvando respice de cere
Pestem Famemque fub move
Et nos ab Hoste protege
Horaque mortis fustine

VICTORIA CORONÆ SPINEÆ CHRISTI,

Auctore

Illustrissimo ac Excellentissimo

S. R. I. Principe Domino

D. ALBERTO STANISLAO

RADZIVILIO

Duce in Olyká & Nieśwież,

M. D. L. Cancellario, &c.

Conscripta

VARSAVIÆ,

In Offic: PETRI ELERT S. R. M. Typographi, Anno Dñi 1652.

13.808

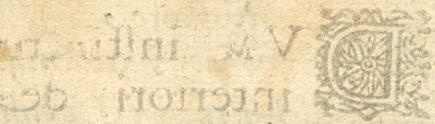

INSTYTUT OSSOLIŃSKIEGO

XVII-4043-II

DEDICATIO.

SERENISSIME ac POTENTISSIME REX.

DUM instinctu interiori de Spineæ Coronæ Christi Victoria, aliqua pauca Typis exponerem, cuinam dedicarem, non diu hæsi animo, palpando enim INVICTISSIME REX, video Te Coronâ duplici simul aureâ &

spineâ ornatum; Aureâ, cùm coronatis, Fratri, Patri, Auo, & Proauo in ea succesſeris. Spineâ, cùm vix impoſitâ illâ priori, hoſtium domeſticorum colluuies, & Paganorum multitudo circumdedit Te, ac ſpinis rebellionis opprimere conata fuerat. Succurrit ille, qui primus Spineam Coronã portârat, & quæ

aſta-

aſtabat Mater mœ-
ſtiſſima eidē Coronæ
Spineæ, ipſo die Aſ-
ſumptionis ſuæ, Teq;
è faucibus aduerſario-
rum liberauit, Tarta-
rum qui ad feriendū
venerat, ad auertendū
gladium malignorū
Subditorum, à Te, &
Regno, cōegit. Iterū
ſpinæ creuerunt per-
fidorū, coniunctiſq;
ingentibus, cum bar-
baris Copijs, Te ag-
greſ-

greſſi, manu Domini altiſſimi, deffendente Deiparâ (cuius Tu & imaginem & deuotionem in Caſtris circumtuliſti) Victor cũ ſtupore Orbis euaſiſti. Quia verò ſpinæ & intrinſecè & extrinſecé lædunt, Tu non tantùm aculeos hoſtium expertus es, ſed intus etiam ab ingratiſſimis, loco gratitudinis puncturas innocen-

center sustinuisti. Verùm vti spinæ Christi vicerunt peccata, ita Tuæ triumphabunt de rebellibus & ingratis: Conuertet supremus Rex qui Coronā Tuo capiti imposuit, spinas in aurum, tribulationes in consolationes, longitudine Imperij, & memoriâ glorioſæ æternitatis.

S.R.M.T.

D. C.

Alber: Staniſl: Radziwil

APPROBATIO.

Præclaræ Illustriss: & Excellentiss: Dñi D. Alberti Stanislai Ducis Radzivilii S.R.I. Principis, M.D.L. Cancellarij, Pinscen, Meuen, Tucholien, Caunen Capitanei, &c. Non minùs doctæ quàm piæ lucubrationes (quas inter grauissima Reipub: negotia & curas sęculi solitarius in foraminibus petræ & cauernis maceriæ, vulneribus nempe Christi, clauis & spinis ob enormitatem peccatorum confossis, scripsit,) multùm probantur. Quas vidi & legi: Dignumq; iudicaui quin prælo detur Opusculum, cui titulus, VICTORIA CORONÆ SPINEÆ CHRISTI. Dat. Varsauiæ 17 Ian. Anno Dñi 1652.

Venceslaus Wasowicz Archid. Posn. Canonic. Vicarius in Spiritualibus & Officialis per Ducat. Masouiæ Generalis S.R.M. Secr. m.p.

AD LECTOREM.

INter bellorum ſpinas gementem, animaduertendo totum fere mundum, dum Anteſignani Regis æterni Coronam Spineam conſidero, facilè inducor opinione, Deum ideò nos extra torqueri illis permittere, cùm intus nihil de doloribus Chriſti & ſpinis cogitemus; Inter fluctus ergo Martis, recurrere ad Coronam Spineam Saluatoris inuito omnes; Certùm ſi peccata recordatione dolorum Chriſti deleuerimus, ſpinæ areſcent, quæ cauſa ſunt tot malorum. Commutemus

cr-

ergo actiones nostras cũ Dauide, dicendo: *Cogitaui vias meas, & conuerti pedes meos in testimonia tua.* Relinquamus Rosas mundi, quæ Alchimiâ cœlesti, in spinas trãsmutantur, arripiamus Spinas Christi, quæ licet intus tempestatem lacrymarũ eliciunt, tamen extra aurea libertate nos induent, & hîc, & in feliciori vita æterna, stratâq; ac rectâ semitâ, sequẽtes Domini Spinas, eæ aberrare nos nõ sinent. Vale mi Lector, & Spinas Regis nostri audacter manibus & intellectu versa, meliùs adhuc, si illis proprias quoq; nõ inuitus coniunges,

IESVS MARIA ANNA.

VICTORIA CORONÆ SPINEÆ CHRISTI.

Proœmium.

SI leni susurro dicatur homini de Corona, magnum, præstans quid suspicatur: Christus cùm de passione sua Apostolis prædixisset, hæc verba protulit. *Ecce ascendimus Hierosolymam, & filius hominis tradetur Principibus Sacerdotum & Scribis, & condemnabunt eum morte, & tradent* Matth: cap: 10

dent

dent cum gentibus ad illudendum & flagellandum & crucifigendũ, & tertiâ die resurget. Statimque de Matre Zebedæorum Euangelista addidit, pro filijs petendo dextram vel sinistrã regni: Mirantur certi Doctores, cur Christus de Coronatione nihil intulerit; Et datur ratio, si enim de Corona mentionem feciſſet, non tantùm illi duo, immò omnes Apostoli & discipuli ad coronam concurrerent, ideò silentium. At in passione Euangelistæ longam describunt præter alia Coronationis Christi cerimoniã. Excogitârat mundus varias coronas, omnes lætas, victoriosas, sumptuosas, triumphum redolentes, ciuicas, ob seruatos ciues, obsidionales, ob captas

obsi-

obsidione vrbes & arces, naua-
les, ob naualem victoriam, ca-
strenses, ob castra dispersa, o-
leagineas ob pacem confectã,
triumphales ob triumphum de-
cretũ: Iam & propter coronan-
dos Imperatores, *Ferreas*, *Ar-
genteas*, *Aureas*; hoc terræ in-
uentum. Venit Rex de cœlo,
illius dictum: *Ecce noua fa-
cio omnia.* Non sine Corona, Apoc.
quia Rex, noua erit quia no- 21.
uus homo, & si muri ex lapidi-
bus pretiosis in cœlo, qualis
erit corona? Vt mirus aduen-
tus, & incomprehensibilis In-
carnatio, ita & Corona: Spi-
nea illa est! Stupet mens, in-
uentio non humana, talis im-
posita Regi cœli; Sed cur?
Vulnera (vt traditio affirmat)
septuaginta duo capiti inflicta,
fortè quia de septuaginta duo-

bus

bus peccatis victoria obtenta, ideò firma, fixa, immobilis permansit. Percurrat mens hæc omnia peccata, ad congratulandũ Coronæ de tanto triumpho. Incipiamus à Paradiso, & reuoluamus mente vitia, quæ Coronâ Spineâ afflixerunt venerabile Christi caput, ignominiosa quidem illa Corona, sed versa in glorioſam, quia Deus coronatus.

CAPVT I.
De Peccato Superbiæ.

ACuleus primus Spineæ Coronæ SVPERBIA, primus dico, tempore, primus eminentiâ, primus exemplo, Dauid nouit hũc aculeum: *Superbia eorum qui te oderunt ascendit semper*, Volunt ipsum cœlum

Psal: 73.

con-

conscendere superbi, in Lucifero detrusa in infernum Superbia, in Paradiso similiter ascendere voluit in primis parentibus, *Eritis sicut Dij*, detrusa in terram. Ædificârat sibi turrim etiam, cuius culmen pertingeret vsque ad cœlum, confusio linguarum confudit Superbiam; Odibilis Deo prorsus superbia, & omnes alias virtutes interimit, vti S. Augustin. *Vbi superbis, ibi quod acceperas perdis.* Et S. Chrys. *Nihil ita hominem fatuum reddit ac superbia, si enim videres hominem, qui sibi appareret altior monte, & vsque ad sidera pertingere, an non eum dementatum diceres?* Ita certè amens superbus est, qui sibi videtur

Ser: 3 de San: & ser: 2 de verbis Apost:

ali-

alios antecellere ac supergredi. Hinc Paulus. *Si quis existimat*
Gal. 6. *se aliquid esse cùm nihil sit, ipse*
se seducit. Quomodo negare
poteris superbũ nihil esse, cùm
1. Cor. 4. dicatur: *Quid habes quod non*
accepisti? Malè prorsus se
Deus cum superbis habet, quia,
Deus superbis resistit, superbus
se magnificat, Deus despicit,
ipse magnus apparere vult, De-
us eum deijcit, à sæculo Deus
cum superbis contendit. Re-
curret mens omnes Reges ac
principes, quomodo Deo re-
fragabantur; audiamus vnum
Iudit 2. illorum. *Vocauit omnes ma-*
iores natu, omnesq; duces &
bellatores suos, & habuit cum
eis mysterium consilij sui, di-
xitq; cogitationem suam in eo
esse,

esse, vt omnem terram suo subiugaret imperio. Quid factum postea? nõ solùm hominis speciem amisit, sed vt bos alimento bestiali satiabatur, donec humilitate coram Deo allideret terræ superbiam. Taceamus Alexãdros, Cæsares Romanos, quorum vita mera superbia, & licet confusione & humilitate prosterneretur Superbia, non poterat tamen plenè edomari. Oportuit vulnere Coronæ Spineæ Christi vulnerare Superbiam; Hinc Psal: *Tu humilia-* Psal: 88.
sti sicut vulneratum superbũ. Post tale vulnus, quot numero qui Coronam Spineam eligunt præ aurea? S. Catharina Senẽ, S. Bernardus, & alij? Capite superbia crescit; capite cogitatur, præsumitur cum Pha-

Luc:18. risæo, *Non sum sicut cæteri.* Ergo exoluit caput Christi delictum, & vulnere Coronæ Spineæ, deiecit trophea superbiæ, vt quod *Dij estis*, Superbia fraudulenter promiserat, hoc Corona Spinea verè pollicetur & præstat cum Rege Cytharœ-

Psal:81. do, *Vos Dij estis.* Ergo victoria prima Spineæ Coronæ Christi.

CAPVT II.

De Peccato Inuidiæ

BEnè appellat S. Bernard: Inuidiæ matrem Superbiam, iam adest illa, vt Spineâ Coronâ vulneret incarnatum Deum, & hic secundus ictus, Superbiâ diabolus eiectus è cœlo, ipse inuidiâ expulit hominem è paradiso, ergo filia, qualis mater, ta-

talis partus. Aliquis putabat, inuidiam nasci in claustro, educari in aula, mori in hospitali: minor hæc opinio; maior, inuidiam natam in paradiso, educatam in mundo, mortuam sine morte in inferno. Cur? quia expulsæ creaturæ è cœlo, & paradiso, & è mundo, nõ mortuæ, quousque durabunt illæ, non extinguetur inuidia. Mirum; Per inuidiam mors intrauit in orbem terrarum, & per mortẽ sine morte intrauit in infernũ inuidia: Quot nomina habet inuidia & alia alijs deteriora: S Bernardus vocat eam, *Oculum Basiliſci, Tineam animæ, Oculum venenatum, Ignem pectoris* & similia vocabula imponit veriſſima. Duplex illa tamen est, vna quæ inuidet

quod alter habet, vel habere potest, in Iosepho imago; adorationem somnij non credebāt fratres quod haberet, sed ne haberet ideò venundatus. Altera inuidia est, quæ hoc quod habet alter, ne habeat, laborat; in Adamo exemplar, ne haberet paradisum iam possessor factus, effecit ars diaboli: Verùm Deus benè inuidiæ soluit malitiam, & Iosephum adorauerunt fratres, & Adam non tantùm paradisum, sed etiam cœlum recuperauit: Quod remedium in vita S. Bernardi declaratur. *Vincit Inuidiam & mortificat homo exemplo humilitatis, & mutat in melius prouocatione charitatis.* Quis ille homo? Hic de quo Pilatus in Passione, *Ecce Homo,* quod

In vita S. Abbatis

clo-

elocutus post impositionẽ Spineæ Coronæ; quid humilius & abiectius quàm Spina? ex humilitate, quod & pedes humani fugiunt, Caput ascendit Saluatoris, & sanguine madente ex vulnere prouocat & ostendit charitatem. Perijt ergo inuidia & victricem Coronam Spineam proclamat, cùm nemini occludat iam inuidia cœlum.

CAPVT III.
De Peccato Luxuriæ.

NOn longè ab his duobus vitijs recessit luxuria, illæ tanquã primogenitæ filiæ diaboli, & matres omnium peccatorum, è Paradiso emigrantes genuerunt hanc de qua Sermo luxuriam, quæ totum orbem occupauit, & quia vrit propterea aquâ diluuij restinctus ardo-

dor: Vnde tamen origo? Ex pomo gustato, At pomum antidotum contra luxuriam, quia refrigerat? natura pomi talis, verùm vt aqua frigida si calefiat, contra naturam fumat calore, sic luxuria. Certè sicut causa fuit diluuij quondam per aquam, sic est & erit causa tormentorum in inferno per ignē. Remedio multi vsi sunt Sancti, contra similes tentationes spinis; Christus vt satisfaceret graui peccato, vulneratus totâ Spineâ Coronâ, cùm enim consensus & intellectus persuadeant luxuriam, Caput Christi, quod delicta in se suscepit Spinâ trāsuerberari debuit; grande piaculum, cùm Saluatori spineum dolorem intulerit. Plurimi opinantur, propter nullum peccatum magis impleri infernū,

quàm

quàm propter luxuriam: Exclamat iurè contra illam Granatensis. *O pestilens vitium, ô Destructionem Rerumpublicarum, gladium bonorum exercitiorum, mortem virtutum, nebulam bonorum ingeniorum, impostoram hominum, ebrietatem sapientum, amentiam senum, furorem iuuenum, & communem pestem generis humani.* Optimè dictum sed ho magis dolendum, quod cum senescente mundo magis iuuenescat hoc vitium, vix rationis compos homo, & iam gnarus malitiæ luxuriæ, iusto ergo Dei iudicio, non expectatâ pœnâ in altera vita, hîc statim puniatur à Deo, & varij morbi inficiunt libidinosos, licèt aliquos

Granat: in Duce peccat:

non

non tam Dei timor, quàm infirmitatis causa cohibeat à scelere, eò aliqui denique deueniunt, vt de tali fæditate glorientur, aliqui impossibilitatem cuitandi pro certo sibi persuadeant, quod ex parte verùm, nam & S. Bernardi sonant simile quid verba. *Reuera difficile est libidinis incendia extinguere, impuberes stimulat, iuuenes inflammat, viros eneruat, senes & decrepitos fatigat.* Accidit, vt mors cum luxuria certaret de victoria, Mors enumerabat vires, pulchrum se posse deformem reddere, potentem exuere fortitudine, terribilem mansuetum facere, voracem abstinentem, quem denique orbis nequit capere, in vrna breui concludere: Luxuria im-

Bern. de interiori domo.

pru

properabat morti, quòd res ſpecioſas in turpes immutaret, aſpectu iucundos antea, iam nares fætore impleret, illos qui fuêre, extingueret, ſcilicet ignominiæ totum adſcribendũ: Luxuria verò id agit, quòd laudem meretur, cùm ſenes & vetulas interno igne accendat adeò forti, vt licèt antea angulos quærerent, focum cuſtodirent, tertio vel quarto pede indigerent, tuſſi & pituita aures & pauimentum implerent, tantoperè in vegetos, alacres, venuſtos conuertit, vt iuuentutẽ quis putaret è liminio reuerſã. Et ſic victoria fortè ſtetit ex parte luxuriæ, niſi offenſa Dei maiori triumpho obrueret, cùm vel igne æterno damnat, vel hîc ſpinâ doloris diſpenſat delictum. Miſer talis homo, ſi co-

gi-

gitatio Spineæ Coronæ Domini non expungit ardorem. Sume veram ſpinam ad imitationem Heri tui, admoue pedi vel manui, eradicabis & euinces pullulantem in viſceribus malitiam luxuriæ.

CAPVT IV.

De Peccato Auaritiæ.

ALexandro magno viſus eſt paruus mundus, ob ambitionem, auaro paruus ob deſiderium habendi; Alexander magnus in mundo, Alexandro paruus mundus, auarus vult videri magnus in mundo, ideò paruus illi mundus, vel potiùs exiguus mundi theſaurus apparet. Auaritia genuit paupertatem, filia quidem eſt, verùm non naturalis partus, magis per priuationẽ ſubſtantiæ naſcitur,

quæ

quæ illi obueniret, si cupiditas benè dispensaret: Abraham duos habuit filios, Isaac & Ismaelem, huic bona mobilia, illi immobilia concessit; apud auarum nihil est mobile, mobile quidem dum ad illum aurum ingreditur, immobile fit, cùm sedem in cistis figit, vt nihil det pauperi, non enim audet mouere quod semel impositum est: Ideò Saluator comparauit spinis diuitias, quia implicant infinitis cogitationibus caput, vt Philosophus quidam dixit. *Auarum & cogitationes torquent quia non asseruat, & homines persequuntur, quia non expendit.* Timendo enim aculeos auri ac si spinæ essent, non audet tangere, vt erogare possit, nam cor totum occupat aua-

Thales

ri-

ritia, quod contra naturam fit cordis, illud ita formauit Deus, vt esset figuræ triangularis, inferiùs contrahitur, superiùs autem dilatatur, declarando cordis proprietatem esse, terrenis parum affici, ad æterna debere distendi: Contra auarus in terram cor conuertit, de cœlo vix cogitat, *Affer* semper clamat, vt cumulet thesauros, non sitit autem ea quæ sunt super terrã; Ea de causa Spinas in Capite portauit Dominus Noster, vt auaritiæ inordinatum appetitũ aperiret. Spinæ solent esse in terra, aurum in capite; diues auarus, diuitias ponit vt spinas in capite, in terra veras diuitias cœli; non curat, vt spinas, vili pretio æstimat: Saluator stultitiam demonstrans diuitum, in Capite imprimi sibi Spinas iussit.

sit, calcatis diuitijs tanquã pauperrimus omnium. Si interroges auarum, cur sic anxié congreget nummos? respondebit, nullam viam aliam esse ad sustentandũ nisi vt tali modo quærat victum, non credit si ei replicetur Deum non derelicturum, vti de Elia in sacra scriptura extat, cui panes & carnẽ edaces corui defferebãt, immò de ipsis coruis, vti qui rerum naturas descripsêre tradunt, pullos coruorum à parentibus destitui, quasi alienos per septem dies, donec ornati plumis nigris à parentibus agnoscantur, illis verò diebus pasci à Deo vel rore cœlesti, vel quibusdam vermiculis, singulari Dei prouidentiâ subministratis. Surdus ad hæc auarus immò inuertit illud Psalmi. *Dominus*

rei

Psal: *regit me, & nihil mihi deerit.*
22. Dicit diues: Saccus auri me regit & nihil mihi deerit; interim vel inimicus, vel fur, vel ignis, vel denique mors aufert, & ipse reliquit Deus scit cui saccum;
Psal: vt Dauid attestatur *Thesaurisat & ignorat cui congregabit ea.* Mos est dicere in mundo, tot tantasque diuitias reliquit ille quia non accepit secũ, non illius fuerunt, opera tantum bona vel mala sequuntur quia illorũ erant in vita. Reijciamus ergo affectu diuitias vt spinas, calcandæ sunt vt spinæ, quæ quidẽ pungunt, sed conteruntur tandem & comburuntur, nisi enim in mundo, cum puncturis doloris remoueãtur, consumment igne inextinguibili diuites quia vbi thesaurus

ibi

ibi & cor: spinæ verò Domini Redẽptoris quia falsitatem detexerunt diuitiarum, similitudine spinarum, victoriâ infinitâ florebunt semper.

CAPVT V.

De Peccato Iræ.

ALia peccata solùm mala sunt, ira & bona & mala est; si fuisset vsus irâ bonâ Adam contra Euam dum porrigeret in pomo peccatum, remansisset in paradiso, quia abstinuit, pulsus subitò. Sicut terra fructifera in sterilem, sicut rosæ in spinas, sic bona ira in malam mutata est; Iubet tamen irasci Rex. *Irascimini & nolite peccare.* Homicidium est malum, ex ira procedit, & tamen laudatur Phinees, commendatur Mathathias; Deus ipse irasci- Ps: 4.

ſcitur; ita ira contra peccatū non vituperatur, ſed extollitur, ira peccatum perpetrans abominabilis: In Deo eſt ira parua & magna, Parua, cùm tantùm temporalibus punit hominem, ira magna cùm æternâ damnatione caſtigat peccatorem. Peccatum iræ eſt paruum & magnum, paruum cùm primo affectu irrecollectus, aliquid inordinatum facit, ſtatim tamen reſipiſcit; magnum iræ delictum, cùm vltionem coquit, perſequitur in honore, ſubſtantiâ, vitâ, aduerſarium; Prorſus ira contra rationē eſt, ideò ſumere vindictam, peccatum. Chriſtus nec ſacrificij munus accipere voluit, niſi reconciliato inimico. Verùm dicet quis: quare contra rationem eſt ira? Primò, quia animam

tur-

turbat, velut mare quod ventorum flatu procelliſq; ſpumantibus huc illuc iactatur, ita ira Cor humanum; S. Gregorius dicit etiam Zelum Dei à charitate procedentem, animam turbare, vt Deo non fruatur nec eum videat: ſicut enim collyrium oculum quidem purgat & mundat, vt poſtea melius videat, ſed dum collyrio inungitur non rectè videt; tum ait idẽ Sanctus, Dei Zelus Collyrium eſt animæ, quia cùm à charitate procedit, illam purgat ac perficit, ſed dum durat, mentem turbat, vt Deum videre & eo frui nequeat. Secundò, hominum abiectorum & timidorũ eſt iraſci, ideo pueri, ſenes, infirmi, mulieres leuiter & facilè iraſcuntur; Confirmat ſententia Ariſtotelis, qui aſſerit.

Greg: lib: 5. moral: cap: 3. in Iob.

Inter officia magnanimi esse nõ irasci, & obliuisci iniuriarum.

Tertiò, ira stultorum est præcipua proprietas: inde Sapiens. Eccl. 7. *Ne velox sis ad irascendum, quia ira in sinu stulti requiescit.* Quanta scelera committuntur irâ? delet hominem, quem Deus creauit, accipit substantiam, quæ à Deo data est, percutit illum, qui non ei subiectus, at Deo; ergo quasi potestatem Dei sibi vendicat. Verùm quis modus cohibendi irã? multi, vel continent vi linguã, nihil loquuntur cum Dauide. Psl. 76. *Turbatus sum & non sum locutus.* Et de Artenodoro Plutarchus refert dedisse pro Pharmaco Iræ Augusto Cæsari consilium, vt nihil diceret aut face-

Plutar. in Ap.

ret

ret iratus, nisi prius recitaret Alphabetum Græcum; Et Seneca dicit. *Maximum remedium est iræ mora.* Vel potiùs imitando Christum Dominum, qui in passione non irascebatur, Iudam admisit ad osculum blandis verbis, Malcho impressori alapæ ferreæ mitissimè respondit, flagellatus, spinis coronatus, non commotus fuit irâ, immò quod maximum est sub Spinea Corona in Cruce primo verbo Iræ remedium cõstituit, illa voce. *Pater dimitte illis quia nesciunt quid faciunt.* Imitati Sancti, & S. Stephanus sub lapidibus, & S. Iacobus Minor sub fullonis ligno, eandem vocem ediderũt, recordati Spineæ Coronæ, quæ deuicit iram, immò omnes admittit tanquã

l. 2. de Ira: c. 28.

Luc: 23.

ſub vexillum iracundos, ne pereant, potiùs vincant iras Inferni.

CAPVT VI.
De Peccato Gulæ.

PEſſima Gula, quæ ſecundùm Bernardum, Adam innocentiæ veſte priuauit. Quid nõ priuat illos qui Gulæ dediti ſunt? vti Parentes excluſit ex Paradiſo & ita multos excludit ex cœlo, vel potiùs non admittit, quorum Deus venter eſt, ibunt ad ſuum Deum Bacchum, ille non reſidet in cœlo, nam S. Hieronymo credendum eſt. *Impoſsibile eſt hîc implere ventrem & in cœlis mentem.* Gula prima omnium tentat, & eſt inimicus animæ, nam & Adam cum Eua, & Chriſtum poſtquã ieiunaſſet tentabat, dicens:

Dic

Dic vt lapides isti panes fiãt. Gulosus ex lapidibus panem conficit vel vertit potiùs. Plinius asserit fluuium quendam esse qui herbas & arbores immensas ibidem existentes in lapides mutat, sic Gulosus vorando, in stomacho lapidem efficere solet cùm parum caloris habeat, nec cibum decoquere possit & in corpus diuidere, ideò in stomacho detentus, & iccoris calore exsicatus in lapidem vertitur. Gulosum appellare possumus stomachum Reipub: quia seruat alimenta omnium, velut Suetonius de Vitellio Imperatore affirmat, qui in vna cœna aduentitia duo millia piscium lectissimorum, & septem millia auium apponi curauit. Itaque vti Ieiunium Diuus Basilius vocat *Sepulchrum vitio-*

Math: cap: 4. Pl: l. 2. Hip: c. 103.

Suetõ: in vita Vitel.

tiorum, vitam virtutum, sic è contrario gulam dicere
Basil: hō: de Iciun. possumus, *Sepulchrum virtutum, vitam vitiorum*. Dives in Euangelio condemnatus,
Luc: 16. quia *Epulabatur splendidè quotidie*. Regula autem diuitiarum, mensura erat Epularū, non enim necessitas erat regula, sed vitium, & idcò hac regulâ, lapidem sibi elaborauit in sepulchrum animæ & corporis; Israël quare punitus cùm comederet Manna? Ait enim
Ps. 27: Dauid. *Adhuc esca erant in ore ipsorum, & ira Dei ascendit super eos*. Vocatum est nomen
Num: 11. loci, *Sepulchra concupiscentiæ*. In mensura Deus iussit comedere & bibere: figura huius; Præcepit Deus in mensura

Go-

Gomor Manna colligi, quod si quispiã amplius colligeret putrescebat, non ideò ergo Deus mensurã proposuit, quia Manna deficere posset, immò vt homines edoceret in mensura ab eis tẽporalia accipienda. Quin etiam Æthnicus Legislator Licurgus conuiuari omnes publicè iussit, ne cuius diuitiæ & luxus in occulto essent; confirmat quidam, *Oculis Ciuium testibus factis, luxui modus fiebat*, Oculi ergo Dei magis sunt attendendi, qui videntes gulam auertuntur abominatione, Intelligenda autem est Gula, quæ & in cibo excedit, & in potu exuberat; quomodo enim plenus venter carne & vino aptus erit seruire Deo? multorum vitiorum est causa, quod ma-

magis peiorem beſtiis reddit, quæ vltra ſatietatem nec comedunt nec bibunt: quot abſumpſit crapula? De Holoferne legi Monachij in Bauaria verſum. *Hoc caput Aſsirij Regis eſt, Iuditha recidit. Sobria mens vicit, ebria victa iacet.* Gula ſemper in pugna & culpa, pugnat contra temperantiam, culpam auget coram Deo, Gula litigat cum burſa, Gula primogenita Eſau vendidit Iacobo, Gula amat delicias, odit ſpinas, potiùs cum alijs lignis comburit, vt edulia præparet. Chriſtus ſub Spinea Corona ieiunus fuit, nec bibit quia clamabat *Sitio*. Qui ergo deſiderat eſſe membrum Capitis Spineâ Coronâ ornatum, gulam abdicet, & ieiunio merebitur

Ioan: 19.

par-

partipationem Spinæ Domini, alias non euadet spinas æternas, quæ nunquam comburuntur, verius torquebunt, multos Spinea Corona pingues & gulosos traxit ad se imitatione, debetur ergo ei de Gula triumphus.

CAPVT VII.
De Peccato Acediæ.

ACedios non acceptant pænam latam à Deo in paradiso, post transgressionem. *In sudore vultus tui vesceris pane tuo*: Absq; sudore vellent comedere & epulari: Duplex est panis, vnus qui cũ labore seminatur, & adueniente calore tempore messis colligitur nutritque corpora, Alter Panis de cælo in altari cum labore etiam & calo- Gen: 3.

re

re animæ per Charitatem sumitur, & animam pascit. Accidiosus vel piger, neutrum per laborem vellet acquirere, sed vt assa columba in os intret expectat: Relinquamus panem terræ, animæ potiùs consulendũ.

Bernar: de ord: vitæ. Ponamus ergo cum S. Bernardo duplicem Acediam, illic quidem religiosis proponit, nos in omnes fideles trahemus; Vnum genus Accidiæ est, ad opus Dei pigritare Catholicum, pudeat certè, ad formicam piger mittitur, quæ vt hyeme nutrimento non careat, totâ æstate haud otiatur; Et homo adeò otio indulget, vt pro æterna vita vanos consumat dies, mentem inanes cogitationes, & venenata tantùm occupent consilia, ager prorsus sterilis Accidiosi, quem vrticæ & spinæ obsi-

obsident, quid enim boni operari potest qui circum spinis obuolutus est, timet exire, nec lædatur, iciunium, deuotio, mortificationes, Confessiones, Concio, Sacrum, sumptio Venerabilis Sacramenti, sunt spinæ, non audet pedem efferre piger, conuenitq; illud Psalmi. *Manus habent & non palpabunt, pedes habent & non ambulabunt.* Omnia præcepta Diuina nolunt palpare dura sunt & acuta, ad templum properare verentur, ne pedes offendãt; Et tamen habent manus & pedes ad peccata. *In circuitu impij ambulant,* Quare in circuitu? quia nunquam progrediuntur. *Iter pigrorum quasi sepes spinarum.* Via enim ingressum ad terminum constitu-

Psal. 113.

Ps. 11.

Prou. 15.

tu.

tutum cùm nihil impedit & planum est, at vbi sepes ex spinis sunt, quis pergere valebit? Dolendum quòd nō possint cum Rege dicere, *Viam mandatorum tuorum cucurri.* Psal: 118. oportet & currere & fatigari; Inspiciamus Cursorem primum nostrum. *Exultauit vt gigas ad currendam viam*, Pſ: 18. Certè cucurrit, & fatigatus est: At non scribit S. Ioannes Euangelista, cùm ad fontem sedisset, cap: 4. expectando Samaritanā quòd fuerat Iesus fatigatus: Fatigatus autem non cùm Angelos creauit, & cœlos, verùm in hominis reparatione fatigatus. Et tu piger, vt te repares & tuā salutem, ne fatigeris, fugis laborem, & opus Dei in præceptis datum negligis. Alterum

Ace-

Acediæ genus vagari huc illuc, & fugere à bona societate & occasione inseruiendi Deo: sic fit, fugit peccator acediâ occupatus à Dei domo & velociter currens elongatur. Notat hæc Ieremias. *Cursor leuis explicat* Hier: 2.
vias suas, Onager assuetus in solitudine in desiderio animæ suæ, attraxit ventum amoris sui, nullus auertet eam, omnes qui quærunt eam non deficient. Explicat hoc S. Hieronymus: Quomodo capra leuis, quam nos Cursorem dicimus, velox fertur ad pabula, & sicut onager in solitudine trahit ventum amore sui, sic (omnis anima acediæ immersa) toto impetu ad desiderium libidinis fertur, nec vllus est, qui suis monitis eam ab hoc impetu possit auer-

te-

rere: Qui eam quæsierit, ad malum paratam inueniet, non laborabit eam quærens, si verò ad bonum quæsita fuerit, nullus eam consequi valebit, nullus auertet à malo. Solus Christus sepes spinarum quibus propterea cinctus est destruxit, ac in Capite Coronâ cinctus illas Spinas collocauit, vocat pigros ad bonum cursum, fatigatur in Cruce, dum Caput Spinæ reclinare ad lignũ prohibent. Accedioſi, ſumite Spinas Compaſſionis Christi, certè curretis ad brauium, quod Spinæ Christi meruerunt vlulante Inferno.

CAPVT VIII.

De Peccato Viſus.

POſt peccata Capitalia ſeptẽ, ſuccedunt quinque ſenſuum

ſuum Imperfectiones, ex quibus primum eſt Organum viſus, quod omnium malorum cauſa, illo Dæmon parentes infecit Noſtros, Viſio enim à Deo creata ad videndum vt in ſe eſt conditor, Serpens verò in vetito pomò ipſos poſſe fieri Deos in paradiſo ſuggeſſit, & corrupit oculum. Hactenus mors & peccatum in pomo latuit exiguo loculo, iam oculus cum aliis Confratribus ſenſibus, emittendo quaſi ex ergaſtulo, mortem & peccatum, totum orbem occupare conceſſit, Idcò Chriſtus, *Si oculus tuus ſimplex erit, totum Corpus lucidum erit,* Luc. 11. Peccato & Adami & omnium noſtrum ſimplicitatem exuit oculus, vnde totum corpus tenebrolum; Parentes in Simplicitate oculi ambulantes lucida

cor-

corpora habuêre, amissâ illâ, corpora tenebras quærebant absondebantq; sese tegere cupientes. Quare? Ieremiæ dictū.

Thren: 3. *Oculus deprædatus est animam meam.* Latro est, exuit veste immortalitatis, tollit beatificā visionem Dei, diaboli ac inferni acquirit conuersationem, perpetuæ inter Deum & animā inimicitiæ causa: Sicut parentes primo visus pomi allexit ad colloquium cum Serpente, ita omnium peccatorū antesignanus oculus; Iob protestatur.

Iob. 31. *Pepigi fœdus cum oculis meis, vt non cogitarem de virgine.* Falleris Iob, oculi non cogitāt, mentis intellectus hæc proprietas; Falleris tu potiùs qui culpas Iob. Duplex est oculus internus & externus, vt visio Dei pro-

promissa oculo interno & externo, priori essentia Diuina, exteriori Humanitas Dei & quæ subsunt sensui. Peccatum maculauit ante externũ oculum, hic transmittit interno vt pomum Eua Adamo: Innuit Saluator. *Qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, iam mœchatus est eam in corde suo.* Matth. 5. v. 28. Docent Philosophi, nihil esse in intellectu quod non fuerit primò in sensu; itaque eradicando oculi vtriusq; prauum effectum, Iob profitetur se nolle cogitare de virgine. Oculo vidit Adam & Eua pulchrum pomum, nouerat sibi vetitum ob mortem, viderunt illam esse ibi, Complacentia, confabulatio obliuioni tradidit mandatum; ab externo oculo

celeriter internus informatus accepit, permisit, pomum aperuit, mors emissa fauces Adami compressit. Fenestræ sunt oculi nostri mortis, confirmat S. Bernard. *Occupauit omnia membra lex peccati, liberè intrabat mors per fenestras meas, cuius nimirum factus eram seruus etiam ego ipse.* Instrumentum nobilissimum arte Inimici, & indulgentiâ nostrâ, obedit magis inferno quàm cœlo, immò mouet manus, pedes ad peccatum tanquam conductor & cooperator malorū. Dominus in Euangelio. *Si oculus tuus scandalisauerit te, erue eum & proijce abs te.* & similiter de pede: Primò tamen de oculo, non timendum de

In Psal: Qui habitat. f. 532.

Math: 18.

alijs

alijs membris, si oculus abhorret à scandalo: si non, & pedes & manus scandalizabũtur: Causa Sanctis fuit vt cœcitatẽ elegerint præ visu maligno, S. Ignatius Patriarcha Societatis dixit: *Terra mihi sordet cùm cœlum aspicio* Si ergo festuca, trabs, Christo admonente eruenda ex oculo, multò magis mors subsequens, peccatum; Christi Corona organũ visus Spinâ infallibiliter læsit, & sanguine velamen imposuit; Eius exemplo pungunt, auertunt, purgant oculos electi in vita, aspicientes vt stercora omnia in mundo, solam visionem in solius Dei conspectum in æternum præparantes: Oculorum electorum ergo aciem acuit Spinea Corona, deuicit maleuolorum detrusitque in abyssum impura organa.

CAPVT IX.

De Peccato Auditus.

NOn pepercit malus auditus Capiti Christi cruore sua ex parte Spinâ expresso. Auditus Visum sequitur, visus solus secum ruminat quod videt aliquando, hic cum alio & per alium. In paradiso sæpe forte oculus aspexerat pomum, nec ad peccatum traxit; Auditus à serpente sermo oculorum concupiscentiam confirmauit. *Eritis sicut Dij* placidè verbū acceptum, hinc consensus: Disputatio præcessit, interpretatio, additio, his auditus applausum fecit, Et ob auditum, & parentum & serpentis simul secuta maledictio: Fides non commissa visui, nam quod video fides non est sed res, Auditus Cu-

stos

stos & executor fidei: Deus fide Parentes primos instruxit. *Ex omni ligno paradisi comede, de ligno autem scientiæ boni & mali ne comedas, in quocunq; enim die comederis ex eo, morte morieris.* Gen: 2. Debebant credere se morituros si manducarent; Alia lex serpentis, eritis sicut Dij si comedetis; aure vtrumq; audierunt, relicta fidè à Deo desciuerunt, & decepti promisso diaboli excluſi sunt; Plane illud congruit. *Dic nobis placentia & audiemus te.* Placitum auditui posse se fieri Deos, statim maledictio adfuit. Inter alia quia & serpentis vox audita, & Adami ab Eua exaudita, terra *Spinas & tribulos germinabit tibi*; Gen: 3. Ergo præci-

puè

pue auditus causa fuit nascendarum spinarum in terra. Ideo, Saluator veniens maledictionem omnem tollere, Passione sustulit, & quia portauit peccata omnium, etiam spinæ quas terra maledicta produxit, creuerunt in Capite Christi, Et sicut post peccatum omnis homo non est homo, assertione Regis pænitentis, *Homo cùm in honore esset non intellexit, comparatus est iumentis insipientibus & similis factus est illis.* Ps: 48. Ita satisfaciendo Redemptor & reassumendo hominis speciem postquam Coronâ Spineâ indutus comparuisset, auditum à Iudice verbum : *Ecce Homo.* primò debuit organum auditus affligi Spinâ Christi, tum primùm redijt ad hominis imagi

ginem, & per illum peccator, quia Spina sacrosancta spinam abstulit maledictionis terræ, ex qua homo formatus. Sed objicitur. Nonne Pilatus irridendo dixit *Ecce homo*, quomodo ergo similitudo hominis redijt? Verum est, at pœnitens homo talis esse debet; pœnitentia à Pilato & eius similibus irridetur, Deus Pater verum hominem agnouit, immò Regem, vti in Psalmo. *Ego autem constitutus sum Rex ab eo*, Non hominem mundus iudicat pœnitentem, insultat potius; nunc & habitus religiosorum afflictorū mundus odit, Cœlum aliter approbat hominem esse Spinâ Contritionis attritum; Sicut enim Spinea Corona Christi, post Resurrectionem in gloriosam Psal: 2.

sam versa Coronam, sic spina pœnitentiæ in iudicio resurrectionis fulgebit sicut sol; auditus organum reparabitur, audito verbo *Venite benedicti*: è contra auditus peccatorum æterno terrore & tortore quasi consumetur, voce Iudicis detonante, *Discedite à me maledicti*. Audiat & cognoscat ergo terra, & cœlum Spineam Coronam Domini, & serpentis auditum, & Hæresiarcharum disseminatum per auditum dogma; vicisse, transfixisse, infernoque allisisse.

Matth: 25.

CAPVT X.

De Peccato Odoratus.

IMpiorum apud Sapientem vox. *Coronemus nos rosis antequam marcescant.* Breuis odor,

Sap: 2. ℣. 8.

odor, euaneſcit; Sponſa alios odores quærebat. *In odorem unguentorum tuorũ currimus.* Cant: 1. ℣. 4.

Parentes noſtri à Serpente ad odorem pomi vocati emarcuerunt, odor, in fœtorem conuerſus mortis, maledictio teterrimum odorem corporibus intulit, ex omnibus ſenſibus humanis ingratiſſimum. Naſus odorem exhalat, ach quales ſordes inde exeunt? Terra, quæ Roſas ante odoris delectum emittebat, poſtea ſpinas germinabat abſque vllo odore. Spina autem in Chriſti Capite roſas deſignat: hîc in mundo ſpinæ non habent quid gratum, roſæ etiam ſtatim euaporant, Spinæ verò in Redẽptore ſuauiſſimum odorem redolent, vnde animæ currunt in odorẽ benedictæ, Coronas Spineas, &

tor-

tormenta, mortem, præ aureis Coronis libantes, illæ certissimè sunt halitu amabiles cœlesti. Postquam ergo Caput Spinis Domini ornatum fuit, Deus currentibus ad talem odorem promittit. *Ego sepiam viam tuam spinis, & sepiam eam maceriâ,* præ rosis & lilijs odorare faciam, nec ad fætorẽ mundi redire patiar. Mos in mundo, diuitum si quid non gratum naso, quærunt odores, quibus expellant quod inficit; Peccator quasi catarrho obrutus non sentit fætorem offensæ Dei; itaque odorifera adhibeat, Spinam Christi in ignem amoris erga Deum inijciat, fragrantissimus odor enascetur. Si ergo ad conflictum cum carne te præparare vis, fac id quo antiquitus luctatores vsi; vn-

Oseæ 2.

ge-

gebant corpora, idipsum Saluator imitatus antequam passionis initium daretur, vngi se à Magdalena permisit, caputq; ita obfirmauerat, vt fortiter spinarum puncturas sustineret. Vnge te vnguento miser peccator odorifero ex passione Domini, & punge spinâ doloris, vinces omnia tormenta & insultus carnis; nam sicut inter spinas Rosæ nascuntur, sic in Capite Christi Spinæ inter rubeo colore emanantes guttas sanguine productæ: Ego existimo ideo Iudæ animam non per os, quod licèt spurcum fuerit exiuisse, cùm in osculo applicatum ori Redemptoris odorem retinuisset, ideò ruptis visceribus eiecta: Latro verò pendens conuersus, odore gratissimo è Corpore & sanguine Chri-

Christi egrediente perfusus, cucurrit in odorem, eodem die
Luc: 23. voce auditâ *Hodie mecum eris in paradiso*, nam in loco supplicij fætorem extinxit Corpus Christi, & traxit odore Latronem: Quid mirum? cùm & Vestis Saluatoris Treuiri asseruata (vti ex relatione Archiepiscopi loci illius audiui) spiret iucundissimum odorem, & quæcunque res tangit Vestem, ad annum eandē retinet fragrantiam; Spinæ ergo in Corona Christi odore allexerunt animas ad Cursum, Fætor in inferno relictus, vbi qui adeò vnguentis vsi, in mundo, Dei mandata tanquam ingrata reiecerunt, iam squalore stercorum macerabuntur in æuum, odoratus enim & in cælo & in inferno pascetur suauitate sui obiecti

In.

In inferno nullus vnquã odor, in cœlo alius, mundano excellentior, ideo post mortem non adhibuit Christus vnguenta præparata à Mulieribus; Vicit itaque odor Spineæ Coronæ Domini Infernum & peccatum ac nunquam marcescet.

CAPVT XI.
De Peccato Gustus.

VTi aliorum Sensuum ante in vita & in passione Christus visus est instrumento, ita & Gustus; Visu, respexit Petrum, auriculam Malcho ingrato restituit, odorem vnguentorum à Magdalena cum indignatione aliorũ, in Corpore excepit, Tactus, virtutẽ in Veronicæ efformatâ effigie solatium reliquit; Gustu, ter passionem suam illustrauit, primò in ultima Cœna

na Corpus & sanguinem manducandum & bibendum proponendo, Calicem propinatum à Patre in Horto ebibendo, in Cruce fel & acetum gustando, hinc illa vox *Sitio*. Potest oriri quæstio, cur Saluator non dicendo sitio, Calicem in horto exhausit, & in Cruce clamando sitio, tantùm gustauit? innuendo, licet Deus nescio quam amarum Calicem propinet homini, accipiendus est cum Dauide *Calicem salutaris accipiam*, & addidit, *Nomen Domini inuocabo*; Quali modo? Cum Iob dicendo, *Dominus dedit, Dominus abstulit, sit nomen Domini benedictum*; Impossibile enim sine calice ingrato intrare Cælum, è contra sine calice intratur Infernus. Propinat

Psal: 115.

De-

Deus duplices Calices Iustis, veluti duobus illis Discipulis, *Potestisne bibere Calicem quem ego bibiturus sum?* & biberunt & bibunt Electi, cùm varijs tentationibus, mortificationibus in vita macerantur, at in Cœlo, *Torrente voluptatis tuæ potabis eos*; Et, *Cibauit eos ex adipe frumenti*, Felix talis gustus. Alter Calix offertur reiectis à prædestinatione: de istis dictũ. *Ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt.* Tunc à Deo porrigitur Calix secundus. *Calix in manu Domini vini meri plenus misto, bibent omnes peccatores terræ* in æternum. Itaque Christi sectatores bibunt hilari vultu oblatum calicem à Deo. In Cruce licet

Math: 20.

Ps: 35.

Ps. 80.

Iob: 21.

Ps: 24.

licèt dixerit Sitio, tantùm gustauit, quia non intellexit mundus quid sitiret, ille salutem nostram, hi putant fel & acetum. Ornatum Caput Spineâ Coronâ, quia tot peccata puncturis delere decreuerat, adhuc sitiebat, inde fel & acetum porrectum; repræsentando venialia & mortalia peccata; gustauit tantum, quia non plenè a mortalium cordibus sustulit. Deinde & hoc considerandum, in hac vita gustus breuiter amaritudinem sentit, tantùm gustat; momentaneæ afflictiones quid sunt, respectu æternitatis. Hac de causa Christus Doctor in suggestu Crucis voluit instruere, omne insuaue citò transire tantùm in hac vita; In altera inuitat Rex nomine Christi:

Ps. 33. *Gustate & videte quàm suauis*

uis

uis est Dominus; Mirabile, primò gustatur deinde videtur? Contrarium faciunt mortales, vident primò, postea gustant, sed hæsit illud in faucibus vt spina, nō sic cum Deo, in mundo debet gustari. *Quæ enim videntur temporalia sunt, quæ autem non videntur æterna*, in cœlo Deum videre merebuntur illi qui doctrinam & mandata eius gustant. Prophetæ totum librum iussit Deus comedere, aliqui partem ex libro comedunt, quod tantùm illis placet, vt Politici & Hæretici, quæ palato solùm arridēt, ea deuorant, non quæ à Deo porriguntur; Dicit S. August. *Vuam cape, spinam caue*, Parce mihi Augustine, contrarium affirmo, Vuã mundi caue,

2. Cor: 4.

S: Aug.

Spinam Christi cape ; Spinâ hac munitus quilibet gustabit fel & acetum mundi, sed non bibet, nam gustus Spineæ Coronæ visionem Dei offeret, & triumphum ducet in æuum.

CAPVT XII.
De Peccato Tactus.

COnsummatio peccatorum Tactu perficitur : Parentes nostri tacto manibus pomo, tactum manus Dei terribilis experti sunt, tactus pomi & omnium nostrum illicitus non sanatus, nisi tactu omni genere tormentorum in corpore pretioso Christi. Midas ex fictione Poëtica quæ tetigit in aurum vertit ; peccatum tactus, omnia in toxicum & Dei transformat offensam; restitutio per Saluatorem sensus tactus & immutatio

tio peccati in gratiam, omnia flagella, spinas, clauos, lanceæ vulnus, in solatium conuertit æternum: Profiterur Propheta. *A planta pedis vsq; ad verticem Capitis non est in eo sanitas*, vertex Capitis spinâ, pedes clauis cruentati; tactus peccati delectationem pariunt, verùm terribilium dolorum Domini causa fuére: Hinc Pythagoras docuit. *Imaginem Dei ne afferas in annulo*, id est animam corporis voluptatibus ne alliges, vti S. Hier. explicat, quid est alligare, nisi semper tactu peccare? Redemptor ergo, vt omnium membrorum tactus illicitos sanaret, in omnibus viciſſim Sanctiſſimis membris acutiſſimos cruciatus pertulit, Isai. 1. v. 6.

in capite onus ſpinarum, in ore fœtidum Iudæ oſculum, in facie alapam & ſputa, in dorſo acerrima flagra, in manibus & pedibus clauos ferreos, in corde vulnus lanceâ perforatum; Et licet ſpinæ pro omnibus delictis Capiti impoſitæ, præcipuè tamen pro tactus exceſſu omnes ſimul impreſſæ, quia omnes tactu ſauciarunt Caput. Et quidem non ſemel, nam cùm ad Caluariæ locum deuentum fuiſſet, veſtis inconſutilis per caput detracta, commouit nouum dolorem Corona ſpinea; in eleuatione Crucis in foramen demiſſa Crux recrudeſcere fecit ſpinas, adacto Capite ad lignum Crucis, ibiq; ad mortem tactus Crucis, Coronæ ſpineæ, ſemper alias cauſabat puncturas. O quam felix qui illicito

to tactu peccans, spinam licet vnam posset ex Capite Christi sumere & doloris in se excitare materiam. S. Benedictus amator spineæ Coronæ tentationũ volutatione in spinis abegit incentorem. Regnum Christi destruere venit regnum diaboli; quid aliud in mundo fiebat nisi omnibus sensibus præcipuè tactu impunè peccabatur: reciproco tactu Deus deleuit aquâ diluuij carnẽ, verba sũt S. Scripturæ, Pœnituit Deum quod hominem fecisset in terra, & tactus dolore Cordis intrinsecus, aquâ consumpsit mortales; Tactu tactum puniuit impurũ Creator. Coronam Reges portant auream, vt sensus delectet, tangit & ambit aurum caput; Rex Regum destructor tactus impudici, assumpsit Coronam Gen. 6.

Spi-

ſpineam, & tactu cruento reatus huius ſenſus abolitionem à Deo Patre obtinuit; Magdalena quæ tactu peccauerat, tactu pedum Chriſti mundatur; immò Longinus tactu lanceæ aperit fontẽ quo vno oculo conualuit Tangat Pecçator contemplatione ſpineam Coronam, ſanabitur à tactu mundano, infigat illam cordi, cruore pœnitentiæ delebit offenſam: Ne tactu ſempiterno cruciarentur fideles, Chriſtus tactu ſpinarum eluit delicta: In inferno tanquam Aranceæ quæ præcedunt tactu omnia in venenum & cruciatum damnati vertent. Regnet ergo ſpinea Chriſti Corona quæ Electis ex ſpinis tactum gloriæ cæleſtis nectit.

CAPVT XIII.

De Peccato Homicidii.

POst expulsionem è Paradiso parentum Nostrorum; Primum peccatum in cœlum clamans perpetratum à Cain homicidij, Abel enim interfectus ab illo, primus mortis sententiam à Deo latam expertus; Desperatio secuta in Cain & contentio cum Deo: Interrogatus à Deo: *Vbi est frater tuus?* Respondit: nescio, *Nunquid ego sum custos fratris mei?* Custodiuit vt occideret, & negat se occisum custodire; sic sit in homicidijs, diligenter antecedunt occasiones perimendi, postea vellent nescire, nec vt alij scirent, variè laborant vt occultetur facinus, verùm sicut interfecto Abel pri-

Gen: 4. ℣. 9.

primogenito mortuorum, primò sanguinis eius clamor auditus à Deo, sic omnium occisorum. Hac de causa inter quatuor clamantia primo loco ponitur, & S. Bernardi opinio est, homicidium primò omnium in decalogo debuisse prohiberi; sed quomodo sanguis clamat? Clamor hominis aure sola excipitur, ab aliena aure, Deus diuersas habet aures, ideò diuersus Clamor; Clamat enim & insurgit tota creatura contra peccatorem, etiam dormientẽ Deum quasi excitat, quod at-

Psal: 9. testatur Dauid. *Exurge Domine Deus, exaltetur manus*

Ps: 48. *tua.* Et iterum. *Exurge quare obdormis Domine.* Nihil secretum in terra quod non sciat cœlum; Rex pœnitens inter-

fici

fici curauit Vriam in bello, latuitne hoc delictum? Non: Nathan Propheta tantùm abest vt exprobraret facinus, potiùs quomodo factum sit, enarrat his verbis. *Vriam Hethæum percussisti gladio & vxorem illius accepisti in vxorem tibi, & interfecisti eum gladio filiorum Ammon.* 2. Reg: 12. Iurasset Dauid se non occidisse; at non gladio proprio sed alieno perijt: Quatuor enim modis peragitur homicidium; Manu, vt Ioab Abner; Præcepto, vt Dauid Viriæ; Consilio, vt Naboth Iezabel; Cõsensu, vt Pharisæi Christum: Cain his modis omnibus occidit Abel: dicet aliquis, quo instrumento vsus fuit Cain vt interficeret? Opinio multorum, baculo rem peregisse in agro,

ibi

ibi fortè vt in terra inculta post maledictionem spinæ crescebant, inter spinas fortè baculo occubuit innocens Abel; Secundus ergo Abel noster Redemptor interemptus à posteritate Cain ligno, vbi inter Spinas obijt. Sicut signum Deus posuerat in Cain THAV, vt multi opinantur Doctores, ne occideretur, ita in nostro Abel contrario idem (nam THAV instar Crucis signum est) vt occideretur, factum: verùm sua morte homicidas multos à morte perpetua liberauit, immò in ipsa passione absolutus est homicida Barabbas, & post dimissionem eius, Corona Spinea imposita Capiti Christi, vt spinam acutam homicidij elueret pœnitentiâ pro alienis talibus excessibus: Ergo iustè clamat

Rex

Rex Cytharedus. *Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis meæ*, bis inuocat Deum Creatorem & Redemptorem. Hac ætate, præsertim in hoc Regno, clamat sanguis vt vindicetur, verùm non sanguine at marsupio punitur; Cœlum autem offenditur tali vindictâ. Ach quot homicidia impunita fuêre? Meritò Deus clamore tanti sanguinis effusi excitatus, immittit bella, pestes, famem, & similia mala, pungit vt spinis mortales cùm multi gladio inimicorum pereant; Christus effudit sanguinem pro inimicis, & nos amicorum etiam redemptorumque sanguine Saluatoris, sanguinem effundimus? Præsſit hoc peccatum Spina acerrima Domini caput, hinc Psal: 50.

mul-

multorum pœnitentia secuta, qui lacrymis vti Dauid transferunt à se peccatum. Homicidæ, confugite ad spinã Contritionis, per Spineam Coronã Christi veniam petentes obtinebitis. Alias certò in fauces incidetis illius homicidæ primi Rectoris Inferni.

CAPVT XIV.

De Peccato Oppressionis Pauperum.

SEcundum Peccatum clamãs & ore & sanguine in cœlum est Oppressio Pauperũ: Exurgit Deus in vindictam cum Psalmista Regio. *Non est oblitus clamorem pauperum.* Et iterum. *Patientia pauperum nõ peribit in finem.* Tum addit.

Psal. 9.

Ocu-

Oculi eius id est Dei *in pauperem respiciunt*. Et in alio Psalmo. *Propter miseriam inopum & gemitum pauperũ nunc exurgam.* dicit Dominus. Non differt, nunc, statim. Quare tam cito; Quia præcipuè curã pauperum Deus susci-pit, ita vt pauperrimi figuram & vitã, dum esset homo expresserit. Oppresio pauperum fit propter diuitias, putãt diuites non posse se acquirere diuitias nisi per oppressionem pauperum, ãb extremo ad extremum transcunt vt ipsi nimis habeant, Pauperes verò nihil. Quatuor modis fit oppressio pauperũ, vel emunctione substantiæ vt & sanguinis, vel nimio labore, vel iniuriâ, & vapulatione nimia, vel morte innocente. Christus ergo vt oppres- Psal. 11.

preſſionem depingeret in paſſione ſua, omnia hæc ſuſtinuit. Quæ illius ſubſtantia? Veſtes duæ, hæ ablatæ & diviſæ, etiam cum ſanguine abſtrahendo â ſacro Corpore, & Coronam ſpineam in detractione commouendo; laborem nimium ſuſtinuit, abſque requie à puncto comprehenſionis in Horto, ad vltimum halitum vitæ; caput non otiabatur Spinis conſoſſum, dorſum flagellis conciſum, Corpus graui pondere oppreſſum, manus & pedes onus clauium ſuſtinentes: Iniuria aderat exceſſiua, dum falſarius, potator, ſeductor, vocaretur: Vapulatio apparuit, dum flagellis corpus, Caput arundine ſpinarum aculeos imprimendo in cerebrum percuteretur. Tandem, mors innocens ſubſecuta,

cru-

crudelis, infamis. Pretium leuissimum in lege Regni constitutum, pro occiso paupere centum Marcæ soluuntur; Saluator viliorem proprij Corporis ordinauit quantitatem, ita enim contemptui Iudas Dominũ proposuit, vt diceret, *Quid vultis mihi dare & ego eũ vobis tradam?* date quid vultis, etiam obolum, vendam, nullius apud me valoris est, exiguâ summâ pecuniæ acceptâ tradam: Redemptor ergo quod docuit, hoc & fecit: vti enim diuites, ornant se auro & gemmis vt splendeant, sic Christus cũm spinis, quas diuitijs comparauit, adstabat lateri Pilati oneratus illis. Et sicut pauperes nimio labore ex agris spinas eradicant ita vice versa summo labore Matth: 26.

ipi-

ſpinæ in agro ſacroſancto Capite videlicet Domini á maleuolis radicatæ ſunt usq; ad ſanguinem, qui expreſſit effuſum ſanguinem miſerorum: Oppreſſores ergo congregatione diuitiarum nectunt ſpineam Coronam Chriſto dicit ille, *Quod uni ex minimis meis feciſtis, mihi feciſtis*, Veniet tempus niſi ad ſpinam doloris conuertantur oppreſſores, quod Propheta prædicit, *Priusquàm intelligerent ſpinæ veſtræ rhamnum ſicut viuentes ſic in ira abſorbet eos*, id eſt antequam ex diuitiis iniuſtis ad libitum theſaurum congregetis, ſubito ira Dei permittente Infernus abſorbebit vos, ſpinisque æternis transfiget; ſicut enim ſpinæ in Chriſti

Matth: 25.

Pſ: 57.

Co-

Corona in gloria post resurrectionem apparebunt, & reuiresçent, imitatores eius in æuum, sic diuitiarum gloria in spinas pungentes vertetur, & configet acuto perpetuoq; cruciatu sectatores eius. Multos tamen oppressores Corona spinea instruit veras spinas esse diuitias, qui abiurato earum vsu ad paupertatem spiritus conuersi, opprimunt Carnis & diuitiarum desideria; ne clament pauperes, obturant os satisfactione, restitutione, compunctione. Victoria ergo nunquam deerit spinæ Coronæ.

CAPVT XV.

De Peccato Retentæ Mercedis.

SVccedit tertium clamans peccatum, dum Diuites vo-

lunt vt illis gratis seruiatur, promittunt multa, parum vel nihil præstant, contrahunt pollicitationibus, ne re soluant: firmatur aliquando contractus manu & sigillo, postea manum subtrahunt, & verecundi sunt aperire sigillum scrinij; sed nō nouum genus soluendæ mercedis; Senecæ tempore idem accidit, hinc illa sententia.

Senec. *O turpem generis humani fraudem, publicæ nequitiæ confessionem, annulis nostris plusquā animis creditur.* Quid diceret, si iam nec annulis nec animis fides adhibeatur? Recte ille

S. Paul: Tim: 6. locutus. *Radix omnium malorum cupiditas*, ita amore trahuntur aliqui erga mammonā, vt tractare manibus in accipiendo delicias putent, reddere

pro

pro mercede quasi paralysi manus infectæ non facilè mouentur; sic custodes tantùm sunt thesauri, & auaritiæ, eius iussu dispensant, vel tardè vel nunquam. Alius modus non soluendi est, si minima occasio datur vindictæ, vlciscuntur detentione mercedis, & iure hoc fieri interpretantur. Nec ille modus reijcitur, non soluunt vt illis diutiùs seruiatur, miseri verò serui ne amittant præterita solatia seruitij, continuant famulatum, fit tamen vt ex parte tantùm compensetur damnum, contingit aliquando vt loco mercedis monetâ baculi persoluatur, vel electione è domo: Christo id contigit; per tres annos continuò saluti Synagogæ inseruiuit, vt ipse per Prophetam enarrat: *Quid est*

Isai. 5. ℣. 4. *quod debui vltra facere vineæ meæ & non feci ei?* Quæ merces? Spinea Corona, Crux, decretum mortis, eductio è ciuitate ad montem Caluariæ. Præcipuè tamen merces retenta conscientiam onerat, dum decimas Sacerdotibus assignatas detrahunt aliqui, hi enim cùm animabus inseruiant, si corporum alendorum sufficientia subtrahatur, animarum cura periclitabitur. Sacerdotes sunt Ministri Ecclesiæ in Capite Christi collocati, qui subtrahit mercedem, Spinam Capiti Domini infigit. Execrandum peccatum, quod parturit quatuor descendentes tanquam à fonte cisternas offensæ Diuinæ: Vindictam clamant non soluti in cœlum, dicentes: Vindica Domine iniuriam; Famam malã

& con-

& conscientiam, quæ per ora hominum volat, & pungit, vt spina roditque intùs tanquam vermis animam. Famem causat, dum insoluti egestate consumuntur & percunt. Mortem ex retentione solutionis nõ solutorũ accelerat, sibi verò mortem eligit æternam. In Euangelio conuenit de denario Pater-familiâs qui omnibus soluit, licèt alij murmurarent. Nostri Patres-familiàs licèt non soluunt, nec denarium dant, nec bona verba. Vtinam non malâ imprecatione diris deuoueant iniuriati, ad laborẽ enim merces inuitat, si ille terret hæc solatur, itaque strenuos reddit operarios, vti Christus admonet & præcipit. *Dignus est operarius mercede suâ.* Et Iustitia quid docet, nisi reddere vnicui- Luc. 10. v. 7.

cuique quod ſuum eſt. Contra iuſtitiam ergo peccat qui non dat mercedem laboranti, quia illius eſt; Deus, ille ſtat promiſſis, nec fallit, Abrahamo dixit: *Ero merces tua magna nimis.* an non executus? cùm ſe eius Deum nominauerit; & per illum filij & nepotis eius, ſcilicet Deum Abraham, Deum Iſaac, Deum Iacob vocari præceperit, & nos omnes prædeſtinatos in gremio Eccleſiæ filios Abraham appellari iuſſit, immò pro exiguo labore æternã mercedem deſtinauit: Vos ergo qui retinetis labori & ſeruitio mercedem, ſcitote quia Spina Caput Chriſti oneratis; ſed in hac vita alleuiare facietis aculeum ſpinæ, ſi cum Zacheo nõ tantùm non reddetis debitum mercedis, verùm in quadruplo re-

Gen: 15. ¥. 1.

restituetis', spinæ æternæ vos non suffocabunt, verùm Spinea Christi Corona veniam impetrabit; Mirabilis virtus & efficacia Spinarum Domini.

CAPVT XVI.

De Peccato Sodomiæ.

VLtimum clamans peccatum carnis est quod ignem è cælo euocat, nullum crudeliùs à Deo scelus punitum, generale peccatum generali aqua delctum, in particulari aliquot Ciuitates igne teterrimo lucre noxam coactæ. Causa, grauitas peccati; Quæ tanta ut cum totò orbe decreuerit Creator creaturam igne absumere, arrha atrocitatis eiusdem pænæ ob spurcissimum delictum data miseris incolis: Forte nihil fædius peccato Sodomiæ, & adhuc

huc aggrauat peccatum gloriatio delicti, quod Sodomitæ executi sunt, cùm peccata sua publicarint, inde ira Dei accensa igne, publicoq; incendio deleuit scelestos. Executores missi duo Angeli, qui decretum diuinum ad effectum perducerent. Posset quis cogitare quare duo missi sint Angeli? Ad annunciandam Incarnationem Secundæ Personæ Sanctissimæ Trinitatis vnus Gabriel Legatus, ad Deiparam, ad Tobiæ peregrinationis societatem, etiam vnus, ad Zachariam de filio nascendo vnus, cur hîc duo? non caret misterio, uti coram Abraham tres Angeli comparuerunt, & vnum ille adorauit, agnouit enim esse Deum vnum & tres Personas, ita hîc non frustra factum, quod duo at-

tcn-

tenderint Angeli executioni ponentur sex rationes. Prima, ad bonos vnus satis legatus, vt bonum afferat nuncium, ad malos duo, vt potenter puniant, & duriter tractent transgressores mandati; Secunda, pro culpa & pæna duo adsunt, vt diuisa peccata, diuerso modo & separatim puniantur: Tertia, Offensam Dei, & hominum simul duo Angeli vlciscuntur, iniuriam vnus Dei, alter hominum, quia Deus homo fieri debuit. Quarta, in vtroq; testamento præuidit Deus subsecutura talia scelera, vnus ergo Angelus ab altero, exemplo informabatur, quomodo punire deberet similia facinora: Quinta, Masculi & fœminæ inuoluebantur hac libidine, ideo duos Angelos oportebat diuisim castigare sexus

diuer-

diuersos. Sexta contra præceptum Dei & naturam committitur turpitudo, ideo duo Angeli vindices fæditatis. Redemptor autem vt satisfaceret iniuriæ diuinæ, contra naturam spinarum quæ in terra nascuntur, in Capite portare uoluit proprio, rore sanguinis aspergendo : Cauendum malum quod spinarum causa Christi est, & tantum amoris eius incendio æternum extinguitur incendium. Fortè etiam Abraham vltra numerum decimum nō ausus fuit rogare, vt parceretur sodomitis, quia in lege scripta difficulter dimittebantur peccata ; In lege gratiæ solus saluator veniam impetrat, oportet tamen spinâ & sanguine pro medicina vti, vero dolore & mortificatione veniam obtinere. Verum & hoc mirandum,

dum, cùm Loth eductus esset coactus ab Angelis è Sodoma, Vxor eius quòd tantùm retro respexerit in salis statuam versa, quis scit an non curiositas in fœminis reprehensione digna? vel etiam si dubitauit an pœna sequeretur talis qualem prædicarunt Angeli, Vel si conuersationis præteritæ memoria subijt indigna pœnæ æternæ, temporali tamen satisfecit. Quod autem in statuam salis conuersa fuerit, ideò forte, quòd salis statua sit apta omnibus bestijs, lambere cum gustu licet, hinc bestiale peccatum appellari potest sodomia: aut sicut sale condiuntur cibi, sic pro inferni stomacho alia peccata carnalia condiuntur hoc delicto eminenti: aut sicut sal nunquã putrescit, ita peccatum hoc nunquam

quam consumitur, sed ab vno igne ad alium properat, iuxta Psal: 48. Dauidem. *Sicut oues in Infer-no positi sunt: mors depascet eos* & non consumet; comparauit ouibus quæ multo sale indigent & illo nutriuntur. O verè magnus clamor peccati huius, cùm & Sanctus Bernardus dicat, *Sodomiticæ libidini Deum infensissimum esse*, Sola Passio & Spinæ Christi sanare possunt. Ergo erepti à faucibus Inferni peccato huic obnoxij canãt triumphum Coronæ spineæ.

CAPVT XVII.

De Peccato Idololatriæ.

INuentor Idololatriæ Lucifer *Similis ero altissimo.* Ergo voluit esse Deus & adorari, quia vni Deo Idololatria nititur auf-

fer-

ferre gloriam; non succeſſit ars, itaque Adamo, idem & Euæ persuasit. *Eritis sicut Dij*, neque hoc factum, At quia filij hærædes fiunt & virtutum & vitiorum Parentum, sufflante Dæmone, semper de Dijs hominibus remansit desiderium, cùm ipsi non possent esse, alios homines pro Dijs colere cœperunt, & quidem omni nequitia infames, vnde apparet cuius instinctu id factum: Turris illa Babylonica ædificabatur vt quasi Deum ex cœlo exturbare voluissent si potuissent. In triplici ergo differentia Idololatria perpetrabatur: Alij colebant Deos aureos, argenteos, solem, & similia: Alij homines scelestos, vt Iouem, Mercuriũ, & reliquos: Alij ipsos Dæmones. Primum Idololatram ferunt

Guer: Ab. in die Purif: fol. 1922.

runt fuisse Nemrodum, qui finem aurei sæculi fecit, quod duobus millibus annorum durauit; Scriptura ergo Sacra de Nemrodo sic loquitur. *Ipse cæpit esse potens in terra, & erat robustus venator corã Domino.* Gen: 10. Ob hoc exiuit Prouerbium: *Quasi Nemrod robustus venator coram Domino.* hoc *Coram Dño* interpretantur Doctores *Contra Dominum.* Primus Idololatra, & primus tyrannicè cœpit dominari populis, vim afferens corporibus & violenter rapiens facultates, postea filius eius Bellus inuentor belli, ita vt cum Idololatria bellum simul cœperit esse, & rectè, nam quia homo rebellauit Deo, statim & feræ, & in feras immutati homines sibi inui-

uicem bellum indixêre: Quantitas autem Deorum innumerabilis fuit, Bruxellus Philosophus dum Romæ moreretur, vltima verba protulit. *Quemadmodum ducenta & octoginta millia Ciuium sunt Romæ, ita persuasissimũ habete, Deorum vobis ducẽta & octoginta millia à me relinqui.* Qualis confusio, & tamen deuoti fuerunt erga suos Deos, vt nobis pudorem exprimere possent in colendo vno vero DEO; quanto labore templa ædificarunt, quot sumptus in adorandis insumpserunt, quali reuerentia ad sua accedebant Idola; Inter alia Homerus in Iliade author est. Ægyptios vetustissimos, Reges suos Epiphanes cognominasse, & in more habuis-

In Hor: Princ:

buisse vt illi templa Deorum nudi pedes semper ingrederentur, aliàs si quis id non feciſſet Regno priuabatur. Ipſi ſibi vulnera infligebant ad ſanguinem, pretioſiſſima quæque offerebãt: Sed non tantùm Gentium immò Iudæorum quanta fuit dementia, licèt nouerant verum Deum, tamen Idololatriâ delectatos fuiſſe & chariſſima obtuliſſe: Exemplum eſt, cùm Aaron deterrere voluiſſet populum Iſraëliticum à vitulorum cultu, petijt ab eis inaures, putauit enim difficile eis futurum dare, atque adeò Vitulos ab eis hac causâ non exigendos, libenter tamen dederunt, ſed vero Deo nihil. Et nos Chriſtiani Idololatræ ſumus, vitium quod amamus pro Deo colimus, cum Cypriano, qui ait:

Exod: 32. S. Aguſ. ſup: Exdiſ: 141.

Imi-

Imitantur Israëlitas qui luxuriæ, ludo, & vanitati vniuersam substantiam præstant, Deo verò in pauperibus nihil elargiuntur. Deus ergo cùm videret homines pro Dijs haberi, factus est homo, sed non tantùm non cultus, immò Spineâ Coronâ ad risum coronatus, nec pro Deo, nec pro Rege, nec pro bono homine, immò nec pro homine habitus; destruxit Idola tamen, & deleuit penitùs Idololatriam. Iam adoratur vbique Christus pro Deo, gestans Spineam Coronã, quæ confodit oppressitque falsos Deos, & cum inuentore Diabolo in centro terræ conclusit.

CAPVT XVIII.

De Peccato Ingratitudinis,

INgratitudinis vindictam nulla lex humana constituit, nec ipse DEVS in hac vita, Terribilis ingratitudo spinâ coronare Christum pro tantis beneficijs; infernus ergo vleisci ingratos desiderat, aperit os vt tales deglutiat, Luciferum & comites absorpsit verbum, similis ero Altissimo, dissimilem sibi ipsi formauit, ex Lucifero Luciper vocatus ab ingratitudine; Parentes post peccatum absconderant sese, Compellit ad gratitudinẽ DEVS alloquio, vnus alteri culpam assignat: neq; post creationem gratitudo, neq; post delictum resipiscentia: Pulsi in mundum, vt beneficijs alliceret DEVS filium mi-

misit, qui triplici vinculo mortales ad gratitudinem invitaret dicens per Prophetam: *In funiculis Adam traham eos in vinculis Charitatis*, Tria sunt vincula, beneficium Creationis, Redemptionis, promissæ glorificationis, Creatio ad oculum, Redemptio & in ore & in corde versatur, glorificatio certificatur verbis Christi. Laban pro beneficijs laborum á Iacobo acceptis ingratus, sermone illius exprobrantis Seruitia & beneficia, *Viginti annis seruiui tibi, die noctuq; æstu vrgebar & gelu, fugiebatq; somnus ab oculis meis.* Placatus, ex inimico amicus factus. Saluator protestatur. *Quid vltra facere potui, & non feci?* Oseæ 11. Gen: 31.

& homines gratitudinis ergo Coronâ Spineâ cruciant, Cruce onerant, morte condemnant; Exhaurit thesauros beneficiorum Dei ingratitudo, nihil ergo magis exosum ingratitudine, cùm sit hostis gratiæ, & obstaculum Diuinæ influentiæ, saccus lacer ex quo eijciuntur collocata dona, loquor de hoc vitio cum S. Bernardo. *Sola nos à profectu conuersationis impedit ingratitudo nostra, dum quodammodo amissum reputat dator, quod ingratus accepit, cauet sibi de cætero tanto plura ingrato conferre, & ideo clementia esse videtur ingratis negare quod postulant.* Deus tamen non negat, & quod magis ad halitum vltimum be-

De Ingr: cap: 114.

nefi-

neficijs, omnium satagit obruere ingratitudinem, cum Philosopho, *Non scribit in Calendario monstrata beneficia* in vita, post mortem ibi apparebit Calendariū ingratitudinis. Iam ergo Spinam infixit Christus in fauces cerberi, nec patitur occludi infernum, hæret ita vt voluntate ingratitudinis viuens peccare possit homo, perire non possit. Quis ergo negabit triumphum spineæ Saluatoris Coronæ de Ingratitudine. Senec: de benef:

CAPVT XIX.

De Peccato Inobedientiæ.

ECce impressio Spinæ acutæ in Capite Christi ex inobedientia; Origo vti omnium malorum ita & huius vitij, Lucifer noluit DEO authori vitæ de-

deferre obedientiam, similis simili non obedit, cupiebat esse similis altissimo, inde inobedientiæ locus Infernus; Dejecit è cælo *Quis ut Deus?* illũ, qui non fuit DEVS sed DEI Creatura; Eadem inobedientia minori exilio mulctata in Paradiso, in mundum ejecti parentes, Quare? quia qui propriâ malitiâ peccat, maiorem meretur pœnam, qui seducitur ab alio minori vindicta dignus: semen est superbia inobedientiæ, nam humilis obedit, superbus dedignatur. Hinc CHRISTVS in mundo maluit vitam perdere; quàm inobediens esse Patri propter humilitatem; cùm nec pro homine agnosceretur & Barabbæ postponeretur, si causa sciri desideratur cur tanta obediẽtia in CHRISTO? Quia obedien-

dientia fuit cibus CHRISTI, ergo inobedientiæ portio venenum. Expertus Adam & Eva postquam deguſtarunt vetitum cibum per inobedientiam, tanquam ſi viperæ ſanguinem ſuxiſſent, ad mortem condemnati vitæ innocentiam amiſerunt, omnibus membris infecti, ita vt nec DEVM videre volucrint eos alloquentem, ſtatimq; maledictio ſecuta, vt terra ſpinas produceret. Iam videndum quomodo ſatisfecerit Saluator DEO Patri pro inobedientia non tantùm primorum Parentum, ſed noſtrûm omnium, ſummâ obedientiâ; deſcribit Paulus *CHRISTVS factus eſt obediens vſq; ad mortem, mortem autem crucis*, Inobedientia, mortis occaſionem dederat, obedientia vitæ & quidem æter- Phil: 2. ℣. 8.

næ:

næ: Inobedientia è ligno fructu gustato infecit genus humanum; obedientia in ligno è fructu ventris MARIAE egressa restituit vigori & gratiæ Dei amissæ, Ingratitudo peccauit intellectu, voluntate, ore, manibus, pedibusque; obediēt iarefecit pedibus & manibus clauis affixis, voluntate cordis lancea aperta, intellectu capite spinis confixo, ore sumpto felle & aceto, & sicut post inobedientiā loco florum spinas germinabat terra, ita obedientia in capite Christi spinas producit, tanquam in terra veritatis seminando, quæ versæ sunt in lilia & rosas spirituales, dum in claustris voto obedientia firmatur, dum Ecclesiæ alumni obedientiam Pastori summo in loco CHRISTI posito defferunt;

Chri-

CHRISTVS enim obediuit vt Corona spinea imponeretur inscio Pilato ab insolentia militum, quatenus omnes ad obedientiam invitaret, hinc fit vt clam multi obedientiæ se submittant, ad tolleranda mala, & puncturas honoris, bonorum, tanquam imitatores Redemptoris Coronæ. Ergo devicta, superata inobedientia & aculeus spinæ, stimulũ evertit auerni. Lamentetur hic, Io in æternum decantet Creatura spineæ Christi Coronæ.

CAPVT XX.

De Peccato malæ Interpretationis Dei Præceptorum.

TOrquet jam Spina Caput sacrosanctum malæ interpretationis mandati, & in Paradiso & Hæreticorum inuentione

crumpens: Omnia conceſſa in Paradiſo noſtris Parentibus, vna arbor vel potiùs fructus arboris prohibitus acerrimè his verbis *Ex omni ligno Paradiſi comede de ligno autem ſcientiæ boni & mali ne comedas, in quocunque enim die comederis morte morieris*, Clarum præceptum, à ſerpentis tentatione mulier inducta ad interpretandum, addidit inane verbum. *Ne fortè moriamur* quis hoc forte invenit? Certè hoc fortè forte vulnus inflixit ſpina in Capite Chriſti, ita fit dum mulieres & Biblia legunt, & interpretantur, & Eccleſiam gubernare nituntur, vt noſtro æuo in Anglia accidit. Hæreſcos ſemina procedunt ex hoc verbulo Fortè, addunt, minuũt, mutant; mu-

Gen: 2.

Gen: 3.

mutilant verba Sacræ scripturæ, cur hoc? vt comedant de ligno scientiæ boni & mali, mali spiritualiter, boni corporaliter; Ambitio, Carnalitas, Mammona, reputatio primi accubitûs, est apud reprobos scientiæ boni Arbor. Arbor scientiæ mali est, euersio veræ fidei, Romani Pontificis authoritatis supremæ denegatio, bonorum operum, mortificationumque abolitio: Quid ergo Saluator, vt repararet & deleret interpretationem peruersam mandatorum suorum, ipsemet tanquam verus Doctor, nil aliud in mundo operatus, nisi realem mandatorum aggressus interpretationem quod per Prophetam profitetur, *In capite libri scriptum est de me, vt facerem voluntatem* Psal: 39:

tem tuam Deus meus volui & legem tuã in medio cordis mei, in corde & in capite ſcripta lex, ſtylo ſpinarum, in medio cordis aperto lanceâ. Triplex lex data à Deo, naturalis, legalis, Evangelica; in lege naturæ non multi ſaluati, in lege legis plures, in Evangelica plurimi. Quare? Legislatores diverſi Adam, Moyſes, Chriſtus: Infirmus Legislator Primus Adam, quia corruperat omnis caro viam ſuam, Secundus Legislator Moyſes, & hic debilis in lege ſcripta, attulerat primò tabulas lapideas, quæ fractæ ſunt, poſtea ligneas quæ abolitæ. Tertius Legislator Chriſtus firmiſſimam legem tulit, Prophetat de illa Dauid

Pſal: 9. & rogat vt detur, *Conſtitue Domine legislatorem ſuper eos*

vt

vt sciant gentes quoniam homines sunt; firmauit Spineâ Coronâ immobili genuinam mandatorum explicationem, mandatũ enim Christi, *Mandatum est amoris*, secundùm Bernardum: hoc declarauit Dominus, erga Deum Patrem amorem, quem ut homo ex toto corde amauit, & ob conseruandam legem & restaurandam, mortem oppetijt: Amauit proximum cùm & inimicũ genus, homines sanguine effuso Deo conciliasset, & quia capite peruerso eluditur Præceptum Diuinum, propterea Corona Spinea in capite Christi roborauit veram obseruantiam mandatorum, hinc Paulus in conuersione c ſua, ùm dixisset *Domine quid me vis facere?* Postea de-

De Pass: Dni.

In Act: Apost:

cla-

clarauit mandatum a moris, his
Rom. 8. verbis *Quis nos separabit à charitate Christi?* nec gladius illum, nec lapides Stephanum, nec ardens craticula Laurentium, nec Martyres varia tormenta poterant separare ab amore Christi; Quis ergo inhibebit cursum gloriæ Spineæ Coronæ? quæ cerebro Domini infixa, cerberi inuersiones malignas mandatorum contriuit.

CAPVT XXI.
De Peccato Transgressionis Mandatorum Dei.

FAcilè post prauam interpretationem transgressio mandati sequitur, nouâque Spinâ Caput Christi oneratur; Debuisset Adam & Eua pronunciasse ad Deum illud Dauidis, con-

contra serpentem tentantem: *Narrauerunt mihi iniqui fabulationes, sed non vt lex tua* Ps: 118. consenserunt potiùs, approbauerunt, comederunt de ligno vetito; sed quid successit? nuditatem agnouerunt propriam, ita vt Deus ipsis vestes fecerit, quas Scriptura describit: *Fecit quoque Dominus Deus Adam & Vxori eius tunicas pelliceas, & induit eos.* Gen: 3. Ipsi verò ante vt nuditatem operirēt, *Consuerunt folia ficus, & fecerunt sibi perizomata.* Quid indicat? Fortè qui non seruant mandata Diuina, vestiunt se ficibus, quæ quidem dulces sunt, at breui marcescunt; id est, vel hîc doctrinam transgressorum interituram intellige ab Hæresiar-

siarchis consutam, vel pœnam æternam, in qua dulcedo amaritudine superabitur. Pelliceæ tunicæ sunt induendæ, quas puto ex ouibus factas; Omnis transgressor legis, est leo, lupus, bos; leonem nominat S Petrus Diabolum, qui circuit quem deuoret, ille prodromus & maximus transgressor. Lupus rapax, Paulus ante conuersionem fuit, & transgressor persecutione, vti explicatur à S. Augustino, Bos Nabuchodonozor, transgressor superbiâ. Reparari transgressio non potuit nisi pelle ouinâ; Iacob protectis pelle manibus supplantauit Esau, prærepta Patris benedictione; Christus tanquam ouis ad victimam ductus restituit transgressoribus gratiam cœlestem: Figura fuit Oblationis

Ser: 14. de Sanc:

Chri-

Christi pro peccatoribus in Isaac, quem cùm ex mandato Dei Pater immolare constituisset: prohibitus ab Angelo; Gen: 22. *Vidit post tergum arietem inter vepres cornibus hærentem.* Aries cornua habens inter vepres & spinas, Saluator; superinduit Diuinitati, humanitatis pelliceam vestem; cornua duo habuit, Diuinitatem carne velatam, & potentiam pluſquam humanam, pupugit hostem, sed inter vepres & Spinas Caput eius hæsit vsque ad mortem; & sic transgressoribus veniam impetrauit, primo verbo: *Pater, dimitte illis quia nesciunt quid faciunt.* Luc: 23. Ira Patris punctura æternam transgressoribus destinauerat, misericordia Filij punctura spineâ absol-

uit à reatu, id assecutus Regius Psaltes, cùm exclamat dicens:

Ps: 118. v. 32. *Viam mandatorum tuorū cucurri, cum dilatasti cor meum.*

Quo dilatatum, nisi vulneribus Christi in toto corpore, & aculeis Spineis in Capite? Dilatatur enim tripliciter transgressio mandati, vel solius malitiâ hominis, qui sibi dispensat & latum extendit campum peccandi; vel cum altero fit transgressio, ac cũ socio culpæ dilatatur facinus, vel palàm falsa doctrina & transgressio publicatur, & diffunditur delictum fusiùs. Christus vt ad custodiam mandatorum & reditum inuitaret, & priuatim in prætorio comparuit Spinea ornatus Coronâ, & cum socio Pilato, videndum se præbuit Spinis cruentum, & in patibulum Cru-

Crucis euectus, Spineam Coronam in Capite omnibus videntibus non dimisit. Hac deuicit transgressores, immò plurimos ex illis zelantes pro conseruandis mandatis Diuinis effecit. Fugite sylvestres Bestiæ, Agnus vicit inter vepres & spinas in ligno detentus. Triumphet ergo meritò Spinea Christi Corona.

CAPVT XXII.

De Peccato Ebrietatis.

MIrum quod post diluuium Nôé invenerit vinum, & eo fuerit inebriatus. Post absumptionẽ igne Sodomæ, Loth etiam ebrius factus; & secundum Cor Dei homines antiqui excesserunt crapulâ, Certùm ergo si pijs hominibus nocuit ebrietas, quid non nocebit im-

Prouer: 20. ℣. 1. pijs? Salomon asserit *Luxuriosa res est vinum & tumultuosa ebrietas*, Noé bibit vinum, & virilia quæ per sexcentos annos celauerat, nudauit; Loth cum filiabus incestum comisit, & non sensit se peccasse, quia alienatus à seipso fuit. Similis ebrius est pisci marino, Græcis dicitur Onos id est latinè Asinus, cuius cor est in ventre, congruit S. Pauli dictam Phil: 3. ℣. 19. *Quorum Deus venter est & gloria in confusione eorum*, in eo enim ebrij gloriam suam collocant, quod hominibus confusio est. Nihil turpius ebrio, qui peior est bestiâ, ac in vitijs imitator earum, ideò irridetur, & ipse postea se accusat postquã egessit potum. Romani adeò ab ebrietate abhorrebant, ut subactos.

actos. Sarmatas, per conuiuium vino appositò à L. Pio Cõsule recipere eorum pacta, cum illis sancita noluerint, & loco præmij & triumphi quod consul sperauerat publicè securi percussus pœnas luit, Sarmatisque responsum per literas, illos fide absoluere publicâ Romanos statuisse. Verùm quanta mala Ebrietas creat? tum quia infida custos secretorum, vti vinum euomit, sic secreta commissa, vt etiam prouerbium creuerit, Puerum & Ebrium non posse celare secretũ, Tum quod transmutatur in alium quàm æstimatur; sit sobrius parcus in dicendo, ebrius, linguâ vt rotâ girat, sit pudicus, cum Nòè, denudat se & alios, sit castus, facilè fit adulter, sit doctus, celat doctrinam, & stul-

In Hor: Princ.

ſtultus apparet, ſit cautus, omnia communicat & detegit, immò vt cum S. Bernardo dicã *Multi per vinum à Dæmonibus capti ſunt, nec eſt aliud ebrietas, quàm manifeſtiſſimus Dæmon.* Et Ælianus ait *Simius & Elephas ſi vinum biberent, hic ſui roboris obliuiſceretur, ille verſutiæ.* Quod damna publica & priuata vini nimij cauſa ſecuta; quot exercitus deleti: id ſententia Senecæ *Ebrietas publica acerrimas gentes & bellicoſas hoſti tradidit.* Venit ergo Chriſtus & alterum obtulit vinum. *In quo non eſt luxuria*, in Cana Galilææ convertit aquam in vinum, ſignificando eſſe quaſi aquam vinũ mundi reſpectu vini quòd

De Ebrietate ſer. 25. lib. 2.

Epiſt. 84.

Epheſ. 5.

Domi-

Dominus è cellario cæli attulit & inuitat. *Bibite & inebriamini charissimi*, ipse vt alter Noë inuentor huius vineæ inebriatus nudàuit se, quem irridebant Iudæi progenies Cham, Nos imitatores duorum filiorum Catholici, operiamus compassione & fletu nuditatem. Vinum ergo optimũ scilicet sanguinem ex latere dilutum aquâ ad vltimum seruauit dum clamando sitio illud vinum intellexit, nam fel & acetum gustauit tantùm, reliquum nobis reliquit amaritudinis vt sapidiùs appareret nobis vinum ex sanguine SacroSancto præparatum, hoc nos potat, & ne euaporet, spinis densissimis contexit. Itaque duplex est vinum, vnum quod impij cum iucunditate hic viuendo hauriunt, verum Cant. 5. ℣. 1.

rum in Inferno in amaritudinem fellis postea conuerso, non cessabunt in æternum à misero potu: Contrario, inuitati à Saluatore Electi bibunt iam in vita aliquando acetum tribulationum, sed immissæ Spinæ Christi, ita temperant acrimoniam vt in cælo suauissimo liquore in æuũ perfundi possint.

CAPVT XXIII.
De Peccato Detractionis Famæ.

LIngua ad Creatorem laudandum creata, statim in Paradiso aberrauit, nam & cum Diabolo locuta est, & limites protraxit præcepti Domini, ita vt terra corrupta spinas produceret. Sic lingua iam frequenter vti spina pungit proximum, quid dico? ipsum etiam Deum!

S. Ber-

S. Bernardus de detractoribus sic loquitur : *Importantibus linguis aliorum perditionis virus, aliorum aures intrantem mortem libenter excipiunt.* sup: Cánt: ser: 24.

Odio summo prosecutus est David detractores. *Detrahentem secretò proximo suo hunc persequebar* Et Apostolus Paulus *Detractores Deo odibiles* asserit. Detractores aliorum dictis, factis, diligenter attendunt, sua negligunt, nunquam enim (vt cum S. Bernardo dicam) alijs detraxissent, si seipsos benè inspexissent : præcipuè tamen Rex pœnitens inuehitur in detractores ferè toto Psalmo, & pœnas constituit, sic enim ait : *Deus laudem meam ne tacueris, quia os pec-* Ps: 100. ad Rom: 1. v. 30. Ps: 108.

ca-

catoris & os dolosi super me apertum est. Tanta est maleuolentia detractoris, vt nemo possit mederi nisi Deus, apertũ semper est os, omni occasione, omni loco, omni tempore quærit modum quo possit detrahere; Et sicut Infernus semper apertus est vt deuoret, sic lingua detractoris, quid ampliùs dicam? peior Inferno, nam hic tantùm peccatores, impios, damnatos deuorat; os detractoris nemini parcit, nulli sexui, nulli conditioni, est ibi Rex, Papa, Dominus, amicus, inimicus, bonus, malus, Religiosus, Parens, Mater, filius, quin & ipse Deus: vt lapis molaris assiduè rotatur, & iam illum iam alterum comminuit in honore & fama: Restitutio grauis insufficiens, volat enim vt

auis

quis per aëra, & quis reditum nouit? coram vno & altero fortè reuocat, quot sunt quos conuocare nequit? Deus antequam homo fieret, multa à lingua humana passus, verùm plura cùm Homo pro nobis factus est, quàm stupenda pertulit, Vorax, potator, appellatus; demum post mortem seductoris nomen accepit, ideo Psalmista dicit: *Deus laudem meã ne tacueris*, loquere pro me, resiste detractoribus, claude os dolosi rodentis famam, restituere enim illam solùm tu potes; Et inferiùs: *Constitue super eum peccatorem, & diabolus stet à dextris eius.* Si promiscuè peccator supra stabit, vt conculcet honorem aliorũ, tu elige illi locum, at vbi? Ps. 108. ℣. 1.

non-

nonnè dextra semper est honoratior sinistrâ? Itaque sit in dextra Diabolus tanquam melior illo, & detractor à sinistris stet, non sedeat, quia nunquam quiescit à detractione, semper est paratus. Deus vt Homo audiuit verba detractoria, maximè in ligno Crucis Spineâ Coronâ oneratus, Spinasq; duplices sensit; instruendo, non esse remediũ accuratius quàm ex Spinis Christi solatium quærere in detractione, Si enim Rex noster Coronâ Spineâ insignitus, modestissimè tulit ora detractoria; nos qui membra sumus, & sub Corona hac militamus, reflexo intellectu fortiter contemnamus os dolosũ; veniet tempus in quo non tacebit Deus laudem nostræ patientiæ, potiùs reportabimus

au-

auream Coronam, detractores verò in perpetuis spinis ab orco, aperto ore excepti, à dextris Dæmones tortores habentes, in summa confusione volutabuntur.

CAPVT XXIV.

De Peccato Iniustitiæ.

QVæ in homine sunt attributa & accidentia, in Deo est essentia, inter alia opera Dei excellunt Misericordia & Iustitia. Hîc in mundo regnat Dei misericordia, cui nemo repugnat immò agnoscit lætatur eâ consecutâ: Iustitia Dei impugnatur, contrariâ iniustitiâ. In cælo est Iustitia, in Inferno executio Iustitiæ, in hac vita utrũque apparet, & Iustitia & Iniustitia, & fortè hæc posterior prævalet, dura videtur divina

Iu-

Iustitia hominibus impijs, & quod magis tanquam de Iniustitia conqueruntur, crassiùs autem aberrant quando suas iniustitias colore iustitiæ vestiunt. Ergo qui iniustitiam sequitur merè contra Deum insurgit, Psalmus dicit. *Iustus es*
Psal. 118. *Domine & rectum iudicium tuum*, & ille cogitat, & murmurat, non es iustus Domine, nec rectum iudicium tuum, sed meum; non frustra ponitur à
Psal. 84. Dauide *Iustitia de cælo prospexit*; ad quid? vt videat quomodo tractetur Iustitia in mundo, & quando agnoscit Iniustitiam dominari claudit ianuam, vt illis virginibus fatuis, & Iustitiâ suâ punit; sic cum Sodomam cogitabat Deus delere di-
Gen. 18. xit. *Descendam & videbo*

vtrũ

vtrum clamorem qui venit ad me opere compleuerint, ân non est ita vt sciam. Et cum Abrahamo consilium habuit, & tum clausit ianuam misericordiæ, ac igne Iustitiæ iniustitias cremauit. In multis rebus iniustitia committitur; præcipuè in Iudicijs, confirmat S. Bernardus *Hîc* (id est in mundo) *includitur iniustitia in marsupio*, id verissimum est, quot decreta non lex sed aurum format? vnde prouerbium, *melior est fauor in Iudice quam lex in codice*, at vnde fauor? persuadente marsupio. Dignum consideratione Isaiæ dictum. *Erit iustitia cingulũ laborum eius*, quod quidem ad Deum ille applicat, verumtamen quia Iudi-

Serm ad Cler.

Isai. 11. ℣. 5.

Iudices homines gerunt in iudicio personam Dei, ipsis etiam id conuenire debet, sed quid Iustitiæ cum cingulo? Multùm admodùm; cingulo si se præcingit quis, ut dextrè circumambiat, nihil imponere debet, si enim marsupium alligabit, statim demittet cingulum, & deprimet partem illius, si gladio vel bombardâ se accinget, & eleuabitur & distortè cinget, si manum imponet, statim inflectet partem cinguli, itaque Iustitia non comparabitur cingulo secundùm Prophetam, si aut auaritia, aut vindicta, aut respectus aliquis præsidebit, ideò in Euangelio monet Christus, *sint lumbi vestri præcincti.* Lucæ 12. Iustitiâ, charitate, nam concupiscentia ex lumbis oritur, qui ergo absque cingulo se vestiet,

ſtiet, iniuſtitijs onerabitur, & abſque timore DEI tanquam Orbus iudicabit vti quando tenebræ erant in Ægypto, Ægyptij nil viderunt, filij Iſraël videbant lucem, ſic injuſti iudices vident aurum, Iuſtitiam non vident, Iniuſtitias Iuſtitias appellant, Iudas in tradendo Chriſto marſupium intuebatur, facinus non vidit, poſtea tamen faſſus *Peccaui tradens ſanguinem iuſtum*, injuſtè traditus Saluator, iniuſtè condemnatus, iniuſtè Spinis coronatus: verè ergo Spineam coronã imponit Domino iniuſtè iudicans, veniet dies in qua vti dicit. *Deus iuſtitias iudicabit*, æternis tum ſpinis decreta iniuſta addicendo, præcinget enim ſe fortitudine, & iuſtitia erit cingulum

Exod. 10 & 11.

Matth. 27.

Pſal. 74.

gulum lumborum eius, non flectetur auro, nec aliquo respectu, immò Spinas furoris sui emittet in Iudices iniquos.

CAPVT XXV.

De Peccato Rapinæ.

SI Respublicæ aliquæ Legislatori Christo adhærerent, & eius Constitutiones custodirent, quàm felices essent, nam omnia haberent communia vt dicit S. Lucas. *Cor credentium erat vnum & anima vna*; omnia quieta essent, nullæ rapinæ, nullæ violentiæ; sed cùm non inueniatur talis Constitutio Reipublicæ, potiùs contra præcepta diuina, peccata in omnibus ferè Rebuspublicis committuntur. Vt occurreret DEVS rapinis, in Decalogo posuit.

In Act. Apost. cap. 2.

Non

Non concupiſces rem alienam, Exod. 20
& numerando aliqua addit. *Nec omnia quæ illius ſunt*, Ah Bone IESV quomodo inultæ relinquuntur tot rapinæ? variæ autem ſunt. Alij vt Domini & Reges præſumptione, poteſtate rapiunt vt habeant, vſurpantque illud. *Dominus his opus habet*, videre eſt in Achab, cui magis placuit vinea Naboth quam tot poſſeſſiones Regni. Ad magis intelligendum, ſcire oportet, duos oculos homini datos externos, qui ſimiles ſibi, ſunt ergo ſpeculatiui & practici Oculi & in bonum & in malum, ſpeculatiuus oculus dat facultatem benè & malè operandi, Practicus verò ad opus inclinat, dicens hoc & hoc nunc agendum eſt, ſiue per ſe impel- Matth 12.

litur, siue ab alio persuadetur: Achab speculatiuo oculo vidit vineam Naboth, successit Practicus oculus ab Iezabel incitatus qui non tantùm ad accipiendum verùm ad occidendum deduxit opus. Dauid vidit lauantem Bethsabeæ oculo speculatiuo, Practico, & accepit in vxorem & Vriam maritum interfici iussit: alij vti prædatores vel ex penuria, aut vt crapulæ & ludis abundãtiùs indulgeant, rapiunt in itineribus, & spoliant varios & subsistantiâ aliquando & vitâ. Quid enim non facit homo sub mortis periculo constitutus? Gladio impendente ceruicibus prodiderunt homines quidquid sibi vndè viuerent reseruabant, quis non continuò prodidit ne percuteretur, & post proditionem for-

S. Augustin. in Tract. 49 in Ioan.

fortasse percussus est? Quis non vt continuò viueret prodere voluit vnde viueret, eligens magis vitam mendicantẽ, quàm celerem mortem, Alij transeuntes per viam in hospitio consumunt victualia & non solũt, nisi fustuariâ vel querceâ monetâ, vt videre est si alicubi, certè in Polonia. alij sub specie militiæ putant sibi omnia licere, & Ecclesiæ, & rusticorum bona, sua reputant, emungentes eos vsque ad sanguinẽ, ac ita transmutantur magis quàm Proteus in alios, nam vix albo martis dant nomina, & iam alius incessus, alia vestis, alia vox alia deuotio, alia occupatio, alia mens, alia lingua. Nemo tamen rapinam magis expertus, quàm Saluator noster, omnia ablata ei sunt, vestes, honor,

Iniți-

in itinere ad Caluariæ montem, iterum ſpoliatus, & cruce oneratus, Corpus flagellis, Spinis, clauis perforatũ, demum mors ſubſecuta; veſtes verò militibus ceſſerunt qui inſtrumenta erant paſſionis Chriſti; Dominus ergo aliam rapinam commendauit dicens *vim patitur*
Matth. 11 *Regnum cælorum & violenti rapiunt illud*, per Spinas videlicet tribulationum, vti Electi faciunt in mundo. Primus raptor violentus Redemptor maxima vi rapuit & aperuit cælũ, verum ſub Spinea Corona in Cruce, ibique Catalogum raptorum bonorum Atramento Sanguinis, & calamis clauium & Spinarum conſcripſit. Qui ergo in Calendario eſſe deſiderat Dei, ſi raptor malus eſt imitetur latronem bonum, hîc fuit

refor-

reformator & fundator malè rapientium, si bonus raptor sequatur Christum & eius spinas, aliàs cedent in prædam mali raptores rapacibus coruis in æuum.

CAPVT XXVI.

De Peccato Furti.

DIfferentia inter rapinas est hæc & furta. Quòd raptor palàm accipit, fur clam, raptor etiam de die, fur noctu, Raptor non curat si videatur, & linguas corrigentes contemnit, Fur, ne videatur cauet, & linguas detegentes fugit; Verùm vti Raptorum sunt & Tyrannorum pascua Subditi & pauperes, & rustici, ita Raptores & Tyranni sunt pascua Dæmonum; similiter fures defraudantes miseros, pascua sunt inferni

ferni: Cum verò nullum vitium sit quod vel defensorem, vel moderatorem, vel interpretem colore specioso non habeat, furtum sæpè defenditur, & moderatur pœnâ leui, & interpretationẽ risu dignam admittit, cum fures se vocant custodes rerum malè positarum, vel auiculas, quæ non seminãt, & metunt aliena; immò conceditur furtum proposità mercede, à Rectoribus Ciuitatum maximè in nundinis, sed si executio sequitur, cum furibus, fit, vt maximi fures minimos afficiant supplicio, & ipsi immunes maneant; Talibus Dæmon carnifex relinquitur. Sunt verò duplices fures, alij de quibus diximus, qui substantiâ alleuiant alios non rogati, iocoque tantùm dominij mutationem fur-

furto subsequi fatentur: Alij sunt fures animarum; Comparat Saluator duplicibus furibus, vel illis qui fodiunt domum noctu, & admonet dicendo: *Vigilate*. Vel qui non per ostium, verùm per fenestram intrant, & sunt fures & latrones, vti Diabolus, qui vel per suggestiones & cogitationes prauas, dona Dei aufert ab anima, vel per sensus qui sunt fenestræ, intrat, & tollit quod à Deo homo accepit, contemptũ videlicet rerum caducarum: Contingit etiam aliquando vt per ostium intret inimicus per negligentiam animæ. Ostium est cor hominis, vti in Canticis: *Vox dilecti mei pulsantis, aperi mihi soror mea amica mea.* Cant. 5. v. 2. Dæmon idem facit, pulsat etiã & vult

& vult ingredi, nam vterque & Deus & Diabolus Cor hominis vsurpare contendit, & nihil se habere putat donec illud acquirat, & expugnet. vnde illud

Psal. 44. Psalmi: *Sagittæ tuæ acutæ, populi sub te cadent in corda inimicorum Regis*; id est, Sagittas suas acutas Deus in cor iaculatur inimicorum, & eos expugnat & ad se trahit, petitque

Prou. 23. ℣. 29. *Præbe fili mi cor tuum mihi*, dicendo. Similiter Sagittas suas venenatas in cor hominis Satan dirigit. In Iuda manifestè apparuit. Quid non fecit Christus vt emolliret Iudæ cor, & sibi tributarium redderet? nihil profuit, quare? dat causam

Ioan. 13. ℣. 2. S. Ioannes. *Cùm iam diabolus misisset in cor, vt traderet eum Iudas*, occupauit illud,

& quod

& quod magis mirandū. Cùm intinctum panem illi porrigeret Dominus, *Post buccellam introiuit in eum Satanas*, quia cor dispositum inferno inuenit, & non tam Iudas vendidit triginta argenteis Christum, quin potiùs Dæmon ipsius cor illâ pecuniâ lucratus est. Vidit tot signa Iudas & miracula nihil profuit, corde empto à Cacodæmone. Latro bonus vidit despectum, nudum, moribundum Deum, quia cor aptauerat inuenitque dispositum Saluator dixit illi *Hodie mecum eris in paradiso*, Diabolus fur maximus abstulit cor Iudæ, Christus laudabili furto cor latronis occupauit, & nunc cum S. Augustino, multi ex patibulo in Paradisum eunt, & facilius quam è lecto. Consuetudo est

Ꝟ. 27.

Lucæ 23.

pro

pro furibus maximè in hortis ponere ferrum & spinas circùm vt offendantur, & retineantur fures. Id ipsum Christus fecit Spinis in Capite, in manibus & pedibus, clauis circumegit hortos animarum; plurimi ergo fures merito Spinarum Domini & clauorum conuertuntur, & euadunt patibula Orci. Benedictæ sint ergo Spinæ Christi.

CAPVT XXVII.
De Peccato Sacrilegij.

ASCendit furtum altiùs, si quis res Deo dicatas, consecratas non tantùm tangat, sed vel clam vel palam accipiat, ac in vsum proprium commutet, templum diruat, sacrificia vel impediat, vel tollat. Ingens scelus, ideò Ecclesia vt talia prohiberet, res sacras Laicis

cis nec tangi permisit; si aliquis res Regias ad vsum compararas auferret, quo supplicio dignus iudicaretur? Quid ergo cùm DEO vasa dicata audet manibus sacrilegis tractare & ea sibi vendicare; Tripliciter accidit subreptio sacrarum rerum, vel per fures qui noctu diripiunt ornamenta Ecclesiæ, vel per milites qui vel ipsi idem faciunt, vel exactionibus nimijs cogunt alienare supellectilem domus Dei, vel Hæretici qui edocti à suis Magistris pro zelo computant, si aurum & argentum Dei dilapidare possint, immò iocantur, vti non longo abhinc tempore, cùm Rex Gustauus aureos Apostolos Herbipoli reperiisset, dixit Catholicos contra Dei præceptum fecisse, qui Apostolos conclusissent, diuisis itaque in frusta militibus

litibus, aiebat Ite in vniuersum Orbem: Verùm potest aliquis obijcere, cur Deus permittit sibi eripi quæ eius sunt propria? Propter peccata nostra id accidit, cùm enim nobis non parcat, & in opprobrium dat inimicorum Regna Catholica, personas etiam religiosas, ne nos conquereremur, permittit Deus ut & templa & bona ipsius expilentur, si enim filio suo Domino nostro non pepercit propter delicta nostra non parcet nec Ecclesijs nec ornamentis, multò minùs nobis qui id meruimus. Patriarcha Sacrilegij fuit Iudas, pecuniâ Christi necessitatibus suis prospiciebat testimonio Diui Ioannis, loculos enim habebat, vnguentum quo Christus ante Passionem fuit inunctus vendere volebat, tandem ipsum Deum tradidit, ideò

non

non merebatur veniam tanquã sacrilegus, in pœnam manibus ijsdem, quibus sacrilegium commissum est se suspendit, ita vt viscera effluerent ob horrorem excessus. Balthasar Rex conuiuium fecerat, non vnum antea fortè, at quia tum vasa aurea & argentea, quæ asportauerat Pater eius Nabuchodonozor de templo in Hierusalem, protulit, & bibebat cum optimatibus vinum, apparuit manus in pariete, quia manibus illicitis tangebat vasa, & ea nocte supplicium secutum, Nabuchodonozor autem licet abstulerat illa non punitus, vel quia in pœnam Iudæorũ Deus concessit, vel quod illis nõ vsus fuerat præ aliqua reuerẽtia. Si enim prouẽtus Ecclesiæ ipsimet Sacerdotes, vel effundere vel aliquo modo frugillis nõ possint, nisi ex lege præ- Daniel. 5

scripta

scripta ; quid illi dicent qui audent dona & bona Dei sibi attribuere? De Sacerdotibus eadem est S. Bernardi opinio, *Bona quæ habet Ecclesia pauperum sunt, bona verò sacerdotum vita æterna, si ergò ea quæ debentur pauperibus aliquis in suos vsus cõvertit vitã æternã quæ sibi propria est amittit.* sacrilegium detestando Redeptor permisit sibi omnia adimi, nudus in cruce pependit, a sacrilegis Iudæis omni re spoliatus, & quia Rex fuit, cum aream Coronam illi debitam abstulissent, & Romano Imperatori obtulissent, illis verbis *Non habemus Regẽ nisi Cæsarẽ*, Imposuerunt sacrilegi Capiti Domini Spincam Coronam, quæ omnes aureas & manus sacrile-

De Resur: Dñi.

crilegorum, conteret. Coronam verò propriam & Electorum Spineam auro immortalitatis includet.

CAPVT XXVIII.

De Peccato Possessionis Bonorum Ecclesiæ.

CVm Deus totum mundum creauerit, nonne potuisset sibi & Ecclesiæ vniuersum subijcere & reditus applicare, noluit, sicut & festos dies omnes celebrare si iussisset, id ei liberum foret, verum vnum diem in veteri testamento sabbathum coli jussit, in nouo diem Dominicũ vt alijs diebus iuxta feriarũ appellationẽ homines liberi essent pro labore negotijsq; perficiẽdis. Quod cõcessit Deus ex nimia liberalitate sua, & vt operaretur homo, vtereturq; prædijs-

fundis, diuitijs sibi concessis;
Psa.49 Hinc Psalmista *Meus est orbis terræ & plenitudo eius*, sed distribuit inter homines vt fructus sibi facerent, DEVS verò minimam partem sibi reseruauit & illud voluit cum merito mortalium fieri, nullus Rex est qui daret Ciuitates, Oppida alijs, sibi verò exiguam relinqueret particulã. Quid ergo petit Deus à nobis, nimirum vt ei aliquid concedamus, vel pauperibus, vel sponsæ eius Ecclesiæ ornandæ, Ornamenta autem sunt, fundationes, decimæ, Eleemosynæ, vasa Ecclesiæ & supellex, hæc danda sunt Deo, & his delectatur & mercedem Regnum cælorum præparauit; si ergo quis aufert, quod Deo datum est, & expilat Ecclesias, pauperes cogit fame

mori

mori; qualem vindictam à Deo experietur? Dicet aliquis in decalogo non est positum de tali peccato quidquam, de proximi bonis sancitum est, de Dei & Ecclesiæ nihil: Respondetur, Multis annis non fuisse legem contra Parricidas, quia nemo cogitare ausus tam ingratos fore filios, vt à quibus vitam acceperint, eis adimere facto velint, at cùm id acciderat, tum lex constituta; Ideò in decalogo non est expresse de ablatione bonorum DEO consecratorum, implicite tamen est. *Non habebis Deos alienos coram me*, tollere rem alienam est vniuersali lege prohibitum, si ergo Diuina res accipiatur quisquis talis est, non putat esse Deũ in cælo, cum insipientibus dicit in corde *Non est Deus*, Exod. 20

vti verbi gratia si quis auaritiam pro Deo colat, hîc nihili Deum reputat, Deus verò etiã per miracula ostendit, quàm grauiter offendatur, si illi dona data auferantur, vt in Diuo Stanislao, qui in testimonium veritatis bonorũ pro Ecclesia emptorum, triennio defunctum Piotrouinum in iudicium adduxit: & S. Fridolinus fundatorẽ Cœnobij Sæckingẽsis Vrsum nomine post mortem è sepulchro ad audiendum decretum euocauit: si Dauidem Deus puniuit ideò quòd Vriæ vxorem sibi appropriauit, quæ pœna manet qui hæreditatem Christi sibi applicant? Hinc tot Hæreses, præcipuè Lutherana, quæ concessit primo Duci Saxoniæ, bona Ecclesiæ vsurpare; dilatata est hæc licentia progressaque &

in

in alias Orbis partes, vnde fit ut cùm Deo donata transferuntur in priuata commoda, Deus viciſſim Regna & Prouincias puniat, & alterius Dominio tradat. In Polonia ante multos annos deteſtanda lex ſtetit, quâ fundationes meliorandæ prohibentur, nouæ niſi ex conſenſu omnium (quod difficile eſt) conceduntur, viciſſim immiſit Deus bella, quibus bona nobilium directa, deuaſtata ſunt. In Gallia ferè ad multa millia Eccleſiarum ab Hæreticis tempore Caroli Noni in prædam ceſſere. In alijs Prouincijs ſpinæ, tribuli agreſtes ſyluæ producuntur vbi antea templa fuerant. Propterea ergo quia caput Eccleſiæ eſt Chriſtus & ſpõſus in proprio capite ſpinas ſibi poni permiſit, oſtendendo deteſta-

testationem, ex bonis suæ sponsæ occupatis, dolens defloration-nem sponsæ, ornatur spinâ lugubri, sed & illi vsurpatores, in æternis spinis ardebunt & non comburentur; Vt ergo reddant accepta bona Ecclesiæ, iniqui mortales doleant, & spinis contritionis ausum deplorent, certò his veniam impetrabit Corona Spinea Christi, quæ auferre vult spolia Inferni.

CAPVT XXIX.

De Peccato Desperationis.

VAlde mirandum quod multos desperatione de Dei misericordia capiat Dæmon, cùm nihil magis apparuit & in Creatione & Redemptione in Deo quàm misericordia, Rex Psal. 58. Psalmista dicit, *Deus meus mise-*

misericordia mea. Nam assumpta carne humana saluator, licet in essentia ipsa sit misericordia, tamen humanè loquendo misericordiam discere voluit, ac propterea miserias nostras homo factus suscepit, vt misereri posset edoctus experientiâ miseriarum; non superant peccata misericordiã Dei etiam grauissima totius mundi, quia passione sua Redemptor pondus eorum sustulit, idem affirmat Propheta. *Si fuerint peccata vestra vt coccinum quasi nix dealbabuntur, & si fuerint rubra quasi vermiculus velut lana alba erunt,* videlicet sanguine Christi; verùm cùm sanguis sit rubei coloris, quomodo erunt alba vti in Apocalipsi legitur: *Lauerunt* Incap. Apoc. 7.

stolas

stolas suas & dealbauerunt eas in sanguine agni. Quomodo in sanguine rubro lotæ, candidæ stolæ esse posſũt? Certissimè quia sanguine macula peccati deletur & sanguis bis decoctus lac candidum efficitur secundùm Philosophos, lac est sanguis bis coctus. Sanguis ergo Christi bis coctus & Charitate Dei & proximi factus est lac candidum: Omnis desperatio sumat prototypon è Maria Magdalena peccatrice, in qua septẽ dæmonia erant, & tamen é maxima peccatrice facta est piscatrix maxima, retia enim ex capillis tetendit, mare ex lacrymis prodijt, & sic illis Margaritam nobilissimã Domini scilicet misericordiam & absolutionem cepit, Dauid ut omnino desperationem effugeret pronuntia

tiauit. *Quoniã tu singulariter in spe constituisti me* & alibi *Si consurgat aduersum me prælium in hoc*, Id est Deo: *Ego sperabo.* Adulterium coniunxit cum homicidio, certè prælium desperationis commisit cum dæmone & vno verbo *Peccaui* superauit, utq; omnẽ accessum desperationis abscinderet in vno Psalmo quinquies non tantum sperat sed supersperat Quater loquitur. *In verbis tuis superspe raui.* & semel, *Ne auferas de ore meo verbum veritatis vsquequaq; quia in iudicijs tuis superspe raui.* Si ergo quis credit in vita semper, & sperat in verbis Dei à Propheta prolatis, certò in iudicio etiam quando comparebit, coram Iudice

Psal. 26. Psal. 4. Reg. 2. Psal. 118.

super

ſuperſperabit. In paſſione ſua Dominus Noſter oſtendit bis, & deſperationem cauendam, & ſpem veniæ habendam, Petrus & Iudas peccauit, ille ſperans fletu culpam deleuit, hic deſperans crepuit medius, Vnus latrò deſperans periit, alter ſperando ſaluatus eſt, & illo die Paradiſum conſecutus. Quicunq; ergo deſperationis tentatione liber eſſe cupit accedat ad vulnera Chriſti, brachia ſunt extenſa clauis, quemlibet admittet Corona ſpinea, euellet neſcio quæ peccata ex corde deplorato, & quò vicinior quis Coronæ ſpineæ eò citius merebitur veniam. Ecce Dominus in Cruce pendens quia propior fuit latrò Coronæ ſpineæ, priùs illum quàm Matrem allocutus eſt: Timet ſpinam Chriſti inimicus

animæ

animæ, ideò misericordiam dũ peccat homo, extollit, post peccatum minuit & Iustitiæ rigorem proponit, vt in Cain contigit dum occidisset Abel, & Deus illi maledixisset. Infernus composuit orationem: *Maior est iniquitas mea quam ut veniam merear* Nondum fuit Corona spinea in Christo, iam diuersum canit Dominus per Psalmistam, *Multa flagella peccatoris sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.* Corona scilicet spinea remanente, residentia desperationis in abysso Inferni. Gen. 4. Psal. 31.

CAPVT XXX.

De Peccato Hypocrisis.

O Si quis calculo notare posset Hypocritas hac mundi ætate

ætate quàm Xerxes maiorem exercitum numeraret: Aula est nutrix talium; quid dico? vtinam domus priuatæ etiam Sacratæ immunes essent à tali delicto, Saluator noster dicebat:

Lucæ 17. *Attendite â fermento Phariſæorum, quod est Hypocriſis.* Sicut enim fermentum corrumpit massam cum qua commiscetur, ita Hypocriſis bona opera & actiones maculat. Egregiè S. Petrus Rauen: describit Hypocriſim. *Hypocriſis ſubtile malum ſecretum virus, virtutum fucus, tinea ſanctitatis, Hypocriſis ſuâ æmulatione arte crudeli virtutes detruncat mucrone vitiorum, ieiunium ieiunio perimit, oratione orationem euacuat, miſericordia miſe-*

miserationem prosternit, Hypocrisis cognata febri, frigido poculo propinat ardorem. Est consuetudo, si quis Rex nollit esse agnitus aliam assumit vestem simplicem, quâ purpuram tegat, non agnoscitur facilè, nisi quis fimbriam attendat vestimenti, aliquando eminet vltra purpuræ lineam, sic Hypocrisis operit se veste alienâ, at in fine ad summum vitæ detegitur fucus. Dominus noster in Euangelio dum de Iudicio dissereret vltimo, Enumerat bona opera quæ iusti viuentes fecerunt, & iniusti quæ non fecerunt, & vtrique affirmant se feciſſe, non enim mendacium afferrent coram Deo, & tamen damnat illos, quia fortè simulatè id fecerunt, ideò non placita Matth. 25.

cita fuerunt illorum opera. Qui verò sunt authores Hypocrisis? Certè tres sunt: Caro, Mundus, Dæmon. Caro imaginem quandam solidæ & diu duraturæ vitæ assumit, quâ facilè mortalium spem prolectat & fallit. Contrarium Regius Vates probat: *In imagine pertransit homo.* quod sic explicat S. Augustinus: *Citò transit corporaliter imagine speculi, quæ citò euanescit.* Mundus non minori laborat Hypocrisi; cùm enim leuior plumâ, aquâ mobilior, vento inconstantior, ita faciem suam exterminat & immutat, vt immobilem & firmam bonorum formam hominibus ostendat. Aptè Seneca. *Miramur parietes tenui marmore inductos, cùm sciamus*

Psal. 38.

Epist. 110

quale

quale sit quod absconditur, oculis nostris imponimus, & cùm auro tecta perfundimus, quid aliud quàm mendacio gaudemus? scimus enim sub illo auro fœda ligna latitare. Dæmon etiam pollet Hypocrisi, finxit se in Paradiso Consiliarium, & sic primi hominis oculorũ aciem perstrinxit, vt cùm Diuinitatem se per illum accepisse credidit, immortalitatem amisit. Pulchrè S. Gregorius. *Diabolus bonis latenter insidians, sub specie sanctitatis illudit, nã honestatis prætextu se palliat, vt mala quæ eis apertè non valet, tecta bonæ actionis velamine subintromittat.* Lib. 33. Moral. 18.

Christus extirpator Hypocrysis dice-

dicebat: *Sit sermo vester, est est, non non.* Et fecit, dum in Cruce nudus appensus Spineâ Coronâ pupugit Hypocritas, quæ arundine in Capite percutiebatur, hoc faciunt Hypocritæ, qui (vt Dominus aiebat de S. Ioanne, non fuisse arundinem vento agitatam) vento quæstus vel adulationis mouentur, & mouere alios faciunt, aderit rubus spinarum in Inferno, qui vret & non comburet. Remedium ergo in Corona Spinea Christi Hypocritarum, iam spinis detestationis semetipsos crucient, vt rubum inferni euadant, verùm sincerè, non sint imitatores Osculi Iudæ, qui Rabbi Magistrū Christum appellauit & simul tradidit.

Utitur cum Licentia Superiorum. Fra. Fr. Florianus Stubowic Ca. Ordinis Prædicatorum. Anno Domini xxxg

CAPVT XXXI.

De Peccato Scandali.

CVm Deus permittat mala propter bonũ; vt illud eliciat inde, de nullo tamen ita apertè dixit vt de scandalo *Necesse est ut veniat scandala.* Et postea addit pœnã: *Verum tamen væ homini illi per quem scandalum venit,* & vult ac imperat, ut scandalosus demergatur in profundum maris, quare hæc & non alia pœna? Grauitas delicti postulat. Deus vniuersaliter puniuit, & punit adhuc per aquam & ignem, Diluuio in mundi principio sustulit vniuersam carnem, eandem torquebit in Inferno igne. Scandalum indisparem subibit disciplinam, hîc in aqua maris Matth. 18.

ſubmergi debet, in altera vitâ gehenna vlciſcetur, tale ſcelus, vbique ſcandala reperiuntur, idcirco Vates conqueritur: *Funes extenderũt in laqueum,* Pſal: 139. *iuxtâ iter ſcandalum poſuerunt mihi.* Vita noſtra eſt via, eſt iter quo properamus ad vitam, itaque laquei funibus ſcãdalorum ſunt parati, difficulter quis euadit: Potiſſimum tamen ex ſeptem fontibus erumpit Scandalum; Vel ex auaritia, vt Iudas ſcandalizatus eſt, dum Magdalena vnxit vnguento IESVM murmurat cupiditate, Matth: 26. dicens: *Vt quid perditio hæc?* poſtea ſe ſuſpendit. Chriſtus vt tolleret ſcandalum Auaritiæ, nudus pependit, & pro aurea Spineam aſſumpſit Coronam. Vel ex præſumptione, vt Petrus,

trus, dixit enim: *Etsi omnes scandalizati fuerint in te, ego nunquā scandalizabor.* Christus vt auferret præsumptionis scandalum, *Respexit Petrum*, & ad fletum induxit, cum Propheta protestans: *Beatus qui non fuerit scandalizatus in me.* Vel ex pulchritudine corporis, quo alios scandalizat, vti Absalom, cuius cæsaries tondebatur semel in anno, & ponderabat ducentos siclos, postea ijsdem capillis quasi funibus suspensus est; Christus vt redderet contemptibilem mundi pulchritudinem, Spinea Coronâ capillos totondit, & à Pilato deformis ostensus cum voce, *Ecce homo*, quasi minimè homo. Vel ex dolore, vt malus Latro scandalum sumpsit ex pœna

Matth: 26.

Luc: 7.

2 Reg: c. 16.

Luc:23. Domini: *Si tu es Christus, saluum fac temetipsum, & nos.* non dignatus est Saluator respondere, alter Latro tanquã Cancellarius eius replicabat dictum, reprehendens: *Neque tu times Deum, quòd in eadem damnatione es*, vt dedignationem ostenderet Christus, secundùm multorum opinionem, auertit faciem à malo Latrone, & tergum Spinæ Coronæ quasi vltricis reliquit aspiciendum. Vel ex inuidia, vt filij prodigi natu maior frater allocutus est Patrem: *Ecce tot annis seruio tibi, & nunquam dedisti mihi hædũ, vt cum amicis meis epularer sed postquã filius tuus, hic qui deuorauit substantiam suã cum meretricibus, venit, occi-*

Ibid:

Luc:15.

di-

dixti illi vitulum saginatum. Christus vt mederetur scandalo inuidiæ, omnia tradidit, etiã vestes & matrem dilectissimam Ioanni pronunciãs, *Ecce Mater tua*, sub Spineæ Coronæ pondere laborans. Vel ex ebrietate, vti in Noé accidit, qui cùm ebrius nudatus esset in tabernaculo suo, Cham videndo nudata verenda Patris, nuntiauit fratribus suis irridendo, at maledictionem ideo Patris accepit. Christus vt scandalum Ebrietatis eliminaret, ebrius Charitate nudauit se, & Spineæ Coronæ aculeos passus, dum irrideretur à filijs, id est Synagoga, qui clamabant: *Salua temetipsum, si Filius Dei es, descende de Cruce.* Viciſſim vocem emisit Christus, *Sitio.*

Gen: 9.

Matth: 27.

Sed

sed quem potum Domine sitis? in primo verbo declarauit ad Patrem: *Dimitte, non enim sciunt quid faciunt*, non maledixit vt Noé. Vel ex contemptu, vti in ipsa Christi passione apertè apparet, secùdùm
1 Cor: 1. Paulũ: *Nos prædicamus Christum Crucifixum, Iudæis scandalum, Gentibus stultitiam.* Dominus sustulit scandalum, doctrinâ reprehendendò illud:
Matth: 18. *Videte ne contemnatis vnum ex his pusillis.* Ergo à minori ad maius argumentum fecit, id est, nec de me scandalum sumite, nam pusillorum Angeli vident faciem Patris mei, & ego creaui Angelos. Qualis ergo erit medicina scandali? Dauid optimè agnouit illam, dicens:

Pax

Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalũ. Psal. 118.

Passio, Cruci affixio, Spineæ Coronæ impositio in Capite Christi, hæc dant pacem, hæc tollunt scandala; Spinæ Christi contriuerunt scandala, & florẽt florebuntque æternâ pace mortalibus conciliata.

CAPVT XXXII.

De Peccato Blasphemiæ.

AFfinitas stricta scandali cũ blasphemia, quæ puto supra omnia peccata, est abominabilis coram Deo, si rusticus Regẽ blasphemaret qualis atrocitas pœnæ subsequeretur, at dum vnus puluis, vermiculus, linguam contra Deum euomit quanta audacia? quibus tormentis satisfiet honori Dei, Deiparæ, & Sanctis, qui omnes tuen-

tuentur & zelant Creatoris honorem Dauid cùm interfeciſſet Vriam, & vxorem eius ſibi copulaſſet enixa erat illa puerum maſculum quem vnicè diligebat, Nathan exprobrando ſcelus inter alia hoc dixit. *Verùmtamen quoniã blaſphemare feciſti inimicos Domini propter verbũ hoc filius qui natus eſt tibi morte morietur*, tantùm quòd cauſam dederat blaſphemandi ſecuta vindicta, quid fiet cùm quis linguâ propriâ inſurgit in Deum? latro bonus in Cruce quantam gratiam conſecutus in puncto mortis poſt ingentia patrata ſcelera, non alia cauſa, ſola hæc, quia à blaſphemia & ſocy & Iudæorum defendit Chriſtum, ſocium corripiendo, & Iudæis declarando

2 Reg: 12.

Do-

Dominum fuisse innocentem, nam Regem & Deum inde agnouerat? bene S. Aug: alloquitur illum. *Dic ò latro ubi thronus ex sapphiro ubi Cherubim & exercitus cæli? Vbi Corona, sceptrum, & purpura ut eum dicas Regem cæli? Vides nè Coronam aliam quàm clauos, aliam purpuram quam Sanguinem, alium thronum quàm Crucem, alios ministros quàm Carnifices? Quid ergo Regium vides?* Ser: 130. Defensio à blasphemia aperuit oculos eius, Fides enim lynceos oculos habet, & vidit Regnum & eo die illo potitus est Lingua blasphemi est Infernus ante Infernum, est sepulchrum fætidum, vermis corrodens conscientiã,

est

est cadaver teterrimum odorem usque ad cælum emittens, est causa auersionis viscerum Dei absque misericordia, est deniq; cantilena damnatorum, discipula, imò tempore potiùs magistra: Blasphematur autem variis causis impellentibus. Sex tantùm consideratione dignæ sunt, Prima, Ex malitia mera, vti Christo accidit, dum enim accusaretur à Pharisæis, interrogat Pilatus; *Quid mali fecit.*
Matth: 27. Ecce Blasphema responsio, *Crucifigatur.* Secunda, ex odio expertus Christus dicens,
Ioan: 15. *Odio habuerunt me gratis*, Et cùm de causa vellet scire Præ,
Ioan: 18. ses sic responsum. *Si non esset hic malefactor non tibi tradidissemus eum* Tertia, ex desperatione, & Christus excepit ictum

ta-

talem, cùm omnes causas quæsiuissent Iudæi vt interficerent, dicebant: *Quid faciemus quia hic multa signa facit*, Desperarunt iam de sua Synagoga & blasphemo ore miraculorũ occasione Domini ad perdendum eum sunt vsi. Quarta, ex vindicta cùm iam crucifixissent Christũ & lacerassẽt corpus flagellis, clauis, & spinis, clamabãt *Vah qui destruis Templum Dei?* Quinta, ex inuidia cùm Christus à Pontifice interrogatus esset, si esset Christus filius Dei, respondit se esse, & venturum ad iudicium, inuidebat illi & negabat Pontifex dicens *Blasphemauit* at Echo in cælo aliud auditum, Pontifex Blasphemauit. Sexta, ex timore timebant Pontifices, ne si omnes crederent

Ioan: 11.

Mar: 15.

Matth. 26.

rent in Christum nemo templum defenderet, & dicebant.

Ioan: 11. *Venient Romani & tollent gentem nostram & locum*, ideò de destruendo tẽplo eum accusarunt, & blasphemijs in illum insurrexerunt; adhuc etiã post mortem Domini, timendo ne resurgeret, seductoris nomen imposuerunt. Vlciscetur Deus blasphemos, sagittis confodiet, vti per Moysen promittit

Deut: 32. ℣. 42. *Inebriabo sagittas meas Sanguine & gladius meus deuorabit carnes.* Sagittæ habent & lignum & ferrum, ferrum ex clauis, ipsas sagittas ex spinis conficiet in vindictam Christus in judicio extremo, gladius quoque ex lanceæ ferro deuorabit carnes blasphemantium. Remedium restat blasphemis,

vt

Vt nunc in vita abscondant se contriti latentes inter spinas Saluatoris, aliâs in perpetuas devoluentur cùm similibus impijs blasphemias.

CAPVT XXXIII.
De Peccato Periurii, & Falsi Iuramenti.

ETiam peccatum Periurij falsique Iuramenti non vnam Spinam apposuit Coronæ Christi, dum plurimùm duo præcepta violat Decalogi, in vanum Domini Dei nomen assumendo, & falsum testimonium contra proximum producendo. Omnia officia, dignitates, omnisq; ferè status est juramento obnoxius, & sæpè fit, vt quis juret verbis se facturum quod promittit, & postea re in periurium vertitur juramentum, si

enim verè jurare, est DEVM adorare, ergo peierare est Deum blasphemare; si secundùm Prouerbium Iuris, Iuramentum est finis litium, ergo periurium erit initium pœnæ inferni Hoc agnoscet qui in iuramento benè ponderat, quod sæpè insinuet se simul periurium. Princeps gubernacula adeundo jurat subditis quæ sunt iuranda, subditi vice versa Domino. In statu matrimoniali Coniuges viciſſim vinculo juramenti colligantur. In statu Sacerdotali & religioso, vota juramento solidantur. In iudicijs decreta Iuramento roborantur. In adeptione bonorum conseruanda, juramenta admittunt possessorem. In Electionibus officiorum juramenta præcedũt vsurpationem. Ah bone Iesu quot

vio-

violationes in his omnibus juramentorum, dum ex Iuramento peccatum periurij elicitur? Nescio an nouum genus Iuramenti vel potiùs palliatæ falsitatis sit alibi quàm in Polonia, vbi cum testibus juramenta decretis feruntur, adstant Nobiles, parati jurare proprijs juramentis, ibi suos Principales non examinant, an justa sit causa, an verum juramentum non trutinant, tantùm interrogãt quantùm pecuniæ soluetur illis pro Iuramento, & tamen tecto iustitiæ nomine dicunt se velle assistere sanctæ justitiæ defensioni, adiutoresque se justitiæ appellant, si quis ergo falsa juramenta calculare vellet, opprimeret eum labor. Alij Calculo nigro Cacodæmonis diligenter inscribunt numerũ periu-

iurij falsique iuramenti, quod in illo libro ex quo mũdus iudicabitur in vltimo die apparebit & vniuscuiusque periurij falsitas in agone adstabit oculis; sed Periuria & falsitates iuramentorum etiam hîc puniuntur. Eligius Basseus quatuor pœnas ponit Periurij. Prima est Infamia, vtroque iure tam Pontificio quàm Cæsareo decreta. Secunda pœna periurij, quæ Ciuili pœna punitur criminis stellionatus, & ideo periurus ad tempus exulat. Tertia Periurium simplex priuato homini iniuriam & præiudicium irrogans, iure Pontificio pœna depositionis ab ordine punitur, si Clericus sit; quod si falsum testimonium dixerit, detruditur in Monasterium, si laicus sit qui falsum testimonium aduersus reum

reum dixerit, vt ipse reus eidē ille pœnæ subiacet si Capitale Crimen: Si non, tunc pœna falsi in homine libero assignabitur, quæ est deportatio, omnium bonorum publicatio; in seruo autem vltimum supplicium. Quarta, Periurus debet priuari beneficio quod habet: quid fiet in altero sæculo? Qua ratione delictum tale torquebitur? Sed & Sanctis accidit labi in hoc peccatum, vt in S. Petro videre est, qui ad ignem ab ancilla interrogatus Christum negauit iuramento addito, licèt Christus admonuerit his verbis: *Antequam gallus bis cantet, ter me negabis.* Matth. 26. Posset oriri quæstio, quare bis oportebat gallū cantasse? Fortè sicut gallus ordinariè priusquam cantet duabus alis percutit pectus, &

postea canit, sic quando delinquit quis peccato periurij vel falsi testimonij, debet percutere pectus dolore vehementi, & austerâ pœnitentiâ. Redemptor viso falso Iuramento, *Re-*
Luc: 22. *spexit Petrum*, aspectus eius ad fletum commouit oculos Petri, efficacia id fecit Passionis Christi, nam antea in veteri Testamento rogabant potiùs Deũ vt auerteret faciem à peccatis,
Ps: 50. quod & Dauid orat: *Auerte faciem a peccatis meis.* Passio verò Domini conuertendo faciem sanat peccata. Percutiebat idẽ Rex pœnitens latera bis, & dixit: *Tibi soli peccaui.* Et iterũ: *Cor contritum & humiliatum Deus non despicies.* Quod cùm Psalmo Quinquagesimo insonuisset, tandem Psalmo Centesi-

simo decimo octauo incipit cantare cum gallo: *Cantabiles mihi erant iustificationes tuæ in loco peregrinationis meæ.* S. verò Petrus cantum in cœlum reseruauit, hîc enim assiduò deflebat culpam admissam. Christus ergo cùm visu Petrum ad Contritionem adduxisset, Columnam in qua gallus cantabat adhibuit suæ Passioni, eamque sanguine tinxit, tum & Spinas Capiti imposuit, secutus tandem cantus in Resurrectione Domini: *Cantemus Domino, gloriosè enim magnificatus est.*

CAPVT XXXIV.

De Peccato Lectionis Librorum Prohibitorum.

MAxima & iucunda est occupatio, Lectio Librorum, nã libri sunt muti magistri, sunt testes factorum præteriti temporis, sunt resuscitatores mortuorum operum, sunt ut ita dicam retentores immortalitatis humanæ, sunt veri reprehensores vitiorum, laudatores virtutum, sunt soli qui vera dicunt etiam magnatibus, quos vox offendere veretur litera verò non erubescit; sunt instructores vel veræ vel falsæ fidei; Ideò Mater Ecclesia considerando imbecillitatem ingenii humani decreuit ne libri prohibiti legantur, absq; consensu superiorum. Diuersæ fidei contrariò omnibus permittunt, etiam fœminis, inde errores, inde interpretationes proprii Capitis, inde auctio Hæreseos; persuadent enim lectio-

ctionem aduersarij bibliorum & aliorum librorum, vt promptiùs capiantur hamo falsitatis, supponunt escam sacram scripturam, & postea aculeum addunt quo incauti decipiantur. Non tantùm erroneos libros verùm & profanos legere cælum improbauit, duo exempla tantùm depromam, vnum S. Hieronymi dum enim seculares libros reuolueret, euocatus ad Tribunal diuinum in somnis, quis sit rogatur Respondet Christianum se esse: negat Iudex, Ciceronianum esse dictitans, non Christianum; simulque mendacij conuictum cædi tam diu imperat Iudex, donec vitæ emendationem Hieronymus, cælites vadimonium spondent, & certè ampliùs quid fuisse, quàm somnium sparsæ passim

per

per omne Corpus plagæ loquebantur. Narratur etiam de B. Cæsario: Quidquid flores aut fragmenta legis inter Poëtarum porrigunt vireta, Cauere oportet, latet anguis certe in herba. Indormiuit Cæsarius in serpentis amplexibus, non Æsculapius erat hîc, sed Apollo, profanus inquam codex cui nocte quandoque invigilabat ille, cùm precibus debuisset; In somnis ostendit cælum, serpentis non libri volumina esse quibus incumberet; Quare euigilans manibus excussit. Cauenda ergo Lectio mala & pernicioſa; ioco dicitur, melius est otiari quàm nihil agere, ego puto melius otiari quàm mala legere, omnis id sexus attendat & ætas. In libris prohibitis ostenditur pratum amænum, Latent tri-

bu-

buli & Spinæ, quæ conscientiam sauciant & transuerberant, sæpiùs etiam æterna occidunt morte: Pluribus exitio fuit Librorum, talium lectio; Varij autem sunt libri prohibiti, Hæreticorum, videlicet Astrologiæ Iudiciariæ, Thalmudi, Cabalistici, Magicæ artis, & alij nefarij libri, quos legere & penes se retinere nemini licet, sub peccato mortali, & alijs pœnis de quibus Clemens VIII. constitut 20 & nouissimè Vrbanus VIII. Etiam alij interdicuntur libri licet propter Hæresim vel eius suspicionem non sint prohibiti siue Hæresiarcharum libri de materia planè indifferenti aut moraliter bona tractantes, qui ob personarum abominationem prohibentur, vt sunt libri materias inhonestas, per-

per-

pernicioſas, ſcandaloſas, aut malè ſonantes in materia morum & virtutis continentes, omnes prorſus ſunt interdicti. Paſſio Chriſti eſt verè liber nemini prohibitus, ſunt ibi Spinæ at in Capite Chriſti quæ Spinas ſcandaloſas exterminant: legendus certè ſanctus hic liber, qui acuit intellectum ad concipiendos dolores ad ſatisfactionem pro peccatis, ad lacrymas gratitudinis reddendas. Prohibiti verò libri vti hîc in ſpinas errorum protrudunt curioſos, ſic in æternas deducent à morte Spinas.

CAPVT XXXV.
De Peccato Hæreſis.

CHriſtus venit in mundum vt tolleret Idololatriam, cum fremitu Inferni, & ſuſtu-

lit,

lit, vix alicubi auditur de Idolis, Euangelio succidit tanquam gladio spirituali adorationem Idolorum. Quid ergo Dæmon? aliud inuenit medium, vt Euangelio ipso & armis Christi oppugnaret veram doctrinam. Dominus in Euangelio vocat se Patremfamilias qui seminat, *Exiit qui seminat seminare semen suum*; Venit inimicus & superseminauit Zizania, non agnoscitur nisi cùm exit de terra, prohibetur euelli vsq; ad messem, secundùm illud *Oportet & Hæreses esse vt qui probati sunt manifesti fiant.* Pinguis terra, facilè (si non diligenter; excolatur) producit Zizania Car & ambitio sunt excultores Hæreseos, quid pinguius & sapidius, quam non ieiunare, non mor-

Luc: 8.

1 Cor: 11.

mortificare concupiſcentias, nõ pati iniurias, viuere & comedere & ſtatim in cœlos transferri, quàm ſuaue iucundũ, ſi verum? Eccleſiaſtica bona ſibi vſurpare, iucundos dies in voluptatibus tranſigere, ſolaque fide ſaluari, quid feliciùs? Aduertit ille qui dixit: *Dic nobis placentia & audiemus te.* & S. Paulus Prurientes auribus magiſtros futuros agnouit. Ambitio & illa parit Hæreſes, videri ab alijs, magni æſtimari, honorari, Rabbi vocari, quàm magnificum apparet; Verùm hoc dolendum, quod ſimul cum Euangelio Hæreſes inchoarunt; Iudas primus & anteſignanus Hæreticorum & Hæreſiarcharum, cùm in Horto ſalutaſſet oſculo Iesvm, protulit, *Aue Rabbi*, Ma-

2 Tim: 4.

Matth: 26.

Magistrũ appellat, ex doctrina ipsius Christi, & tradit in mortem inimicis; ita Hæresiarchæ ex sacra Scriptura verba sumũt & animas occidunt. Vltimus Hæresiarcha Antichristus erit, falsa omnia dicet, & Euangeliũ non verbis sed re euertet: Intermediæ Hæreses obruunt essentiam Euangelij, tempore S. Pauli iam semina iacta errorũ, cùm enim Discipulis valedixisset discedens Romam; prophetauit his verbis: *Ego scio quoniam intrabunt post discessionem meam lupi rapaces in vos, non parcentes gregi, & ex vobis ipsis exurgent viri loquentes peruersa, vt abducant discipulos post se.* Quod factũ; nam Nicolaitæ, & alij, tum & Arrius prodijt, & sic progenie Act. 20:

vipe-

viperinâ ad nostra tempora procreatæ Hæreses durant, quæ & corporibus & animabus inferunt bellum, inde seges Martyrum, coacta religio, inde exilia, inde destructiones Regnorum, euersiones Ecclesiarum, direptiones patrimonij Christi; nam Hæresim ita definit S. Tho. 2. 2. q. 11. ar. 2 mas: *Hæresis est error intellectus voluntarius, cum pertinacia, contra aliquam fidei veritatem.* Tria ergo requiruntur, vt quis Hæreticus dicatur. ex Bass: Primò, vt subiectum sit capax criminis Hæresis, quæ est negatio fidei susceptæ per Baptismum. Secundò, vt errorem habeat in intellectu circa fidē. Tertiò, vt sit pertinax in suo errore; Talis fuit Arrius, qui vestem lacerauit Christi, vt ipse ap-

apparens B. Petro Alexandrino ihtimauit Vestis est Vnitas Ecclesiæ Redemptoris, quam spinarum aculeis, dogmatum videlicet, lacerant Hæreses, & veritatē Euangelij immutare curant, ac à Capite Christi auellunt membra, pro quibus lucrandis Spineâ Coronâ Caput eius fuit vulneratum, sentient postea spinas æternas eo maiori vulnere, quò plures suo exemplo doctrinâque separârunt à luce Euangelij.

CAPVT XXXVI.
De Peccato Fallariorum, & Fraude.

DEfinitio Falsarij est: Committens crimen falsi: quod consistit in peruersitate veritatis cùm dolo & alterius iactura. Tria verò ad hoc crimen requi-

run-

Bass: runtur. Primò est veritatis immutatio, Secundò dolus operantis, Tertiò vt alteri damnum inde proueniat: In Christi Passione prima conditio planè palamque apparuit, videlicet veritatis immutatio; omnia falsa adducta. Iudas falsarius pecuniam quæ pro re emptitia iusta fuit in vsu, rem inæstimabilē Dominum vendidit, & quidem ipse falsitatem fassus dicens

Matth: 27. *Peccaui tradēs sanguinē iustū.* Iudæi falsarij, nam falsos testes contra Messiam statuerūt, hinc

Mar: 14 Euangelista. *Non erat conueniens testimonium illorum*, Pilatus falsitatem commisit lauando manus, & iniustè Dominum condemnando, falsò etiam Barabbas Christo Prælatus, falsò Regis Titulus & Coronatio Spineâ Coronâ secuta; Et falsum,

sum decretum, immò etiam post mortem falsa dicere militibus de Resurrectione Redemptoris pecuniâ corruptis cò egerunt: Secunda conditio Dolus operationis, inuentus est in Passione Christi, aduertit dolum S. Augustinus, dum quasi noluissent nec prætorium ingredi nec condemnare Sacerdotes & Pharisæi Dominũ dicentes: *Nobis non licet interficere quemquam* & tamen blasphemis linguis clamabant, Crucifige, crassus certè dolus. Tertia Conditio vt maximum damnum alteri proueniat. Si cui maius quàm Domino nostro illatum damnum, in honore, in pudore, in nimia flagellatione, in inaudita Coronatione, in vestibus, in vita, cùm turpissima morte eam finiuerit: Si ergo Chri-

Christo falsitas nocuit, quid nõ faciet membris eius ad consumationem seculi? Falsarij sunt ad instar piscatorum, hamo sub specie cibi capiunt incautos pisces; De talibus S. Ambrosius:

l. 1. Hex. c. 8. *Talia eorum sunt argumenta*, (videlicet qui sunt fraudulenti) *hi ingenium suum sæpè commutant, & diuersas nocendi artes mouent, vt qui eos audiunt aut vident, incautâ facilitate se credant, eoq; citius labuntur dum distinguere non nouerunt.* Et subdit: *Et ideo cauendi sunt, qui crines suæ fraudis, & brachia longe lateq; dispergunt, vel speciem induunt multiformem.* Et supra idem Sanctus: *Fraudulentum ingenium non*

præ-

præteribo, qui vadoso in littore petram nactus affigitur ei, atq; eius nebuloso ingenio colorem subit, & simili specie terga obductus, plurimos piscium sine vlla suspicione fraudis alias ipsos, dum nota præualent, & saxum opinantur casibus furtiuæ artis includit, & sinu quodam suæ carnis intercipit. Ingens falsariorum & fraudulentorum numerus, alij monetam falsam cudunt, alij scripta & priuilegia falsificant, alij consilio falso securos opprimunt & expilant: Ideò Saluator inter falsitates quæ instar spinarum aculeis lædunt proximos, spinis onerari Caput voluit, falsitatis delictum, compensando, reuera falsitates sunt spinæ mundi, per-

forant vsque ad medullas in honore & substantia multos. Medicina est in Spinis Christi, neque enim decet delicata esse membra, & nihil pati sub Capite Spinoso, falsitates condemnabuntur in die Iudicij, veritas verò Domini & Victoria Coronæ Spineæ manebit in æternum.

CAPVT XXXVII.

De Peccato Tutoriæ.

TVtor omnium supremus Deus, *Viduam & pupillum suscipiet*, Mater Dei Vocatur in Litanijs *Adiutrix Orphanorũ*, tamen vt homines pupilli, homines tutores haberent, Voluit & lege cauit, partim ob meritum ipsorum tutorum, partim ob defensionem hæreditatis, quia Homo Homini Deus, verùm

rùm fortè in tutoria fit vt dicatur, Homo Homini Lupus; S. Paulus ad Galat. de paruulo hærede sic loquitur.: *Quanto tempore hæres paruulus est, nihil differt à seruo cùm sit Dominus omnium, sed sub tutoribus & actoribus est vsque ad præfixum tempus à Patre.* Gal: 4. De Tutoribus contrarium scribi potest: Tutor quamdiu tutelam gerit nihil differt ab hærede cùm sit Dominus omnium, ac pro libitu gubernat vsque ad maturitatem hæredis, quem sæpè non dimittit à tutela, nisi omnia accepta condonentur. Tutela est triplex de Iure; Naturalis, Testamentaria, Datiua. Iam verò videmus, esse vnam solam Tutoriam acceptiuam, omnes rapiunt tanqnam proprijs

bonis abutantur, quod magis etiam sæpiùs largiùs tanquam non suis, hinc in historia scribitur de quodam Vsurario, qui cùm ante mortem resipuisset, ac omnia reddi à quibus acceperat vsuram iussisset, tum & quatuor Tutores testamento legasset, Dæmon frustratus spe animæ cùm piè decessisset, Lucifero conqueri cœpit ereptam sibi prædam, quam in inferno collocandam censuerat; cùm Lucifer interrogasset, an testamentum & tutores nominasset, illo respondente quatuor assignatos, replicuit, benè est, loco enim vnius, quatuor habebimus animas, nam executio testamenti peribit negligentiâ tutorum. Magnum est onus tutela, & sicut ingens præmium illis, qui non proprijs sed pupilli

pilli commodis intendunt, sic pœna non exigua qui abutuntur licentiâ sibi commissâ, cùm Tutor ex eadem culpa teneatur, quâ negotiorum gestor prouidere sibi commisso hæredi, nempè ne ex dolo, negligentia, pupillus patiatur detrimentum; Proponit quidam author, ad tria teneri tutorem; Primò, vt conseruet pupillos intactos à criminibus, & illos bonis moribus imbuat, assignetque præceptoribus stipendium, iuxta quantitatem patrimonij & qualitatem hæredis; Secundò, vt res eius præseruet ab iniuria, vnde dicti sunt tutores quasi tuitores; Tertiò, quòd pecuniam eorum, vel bona mobilia, quæ ad nihilum valent, si seruentur, conuertant in prædia, ex quibus fructus percipi Basil.

po-

poteſt, vno verbo definitionem tutelæ, Tutor præ oculis habere debet, quæ eſt talis: *Tutela eſt ius & poteſtas in capite libero ad tuendum eum, qui per ætatem ſuam ſponte ſe tueri nequit, à iure Ciuili data ac permiſſa.* Bone Deus, quàm pauci ſunt qui re ipſa tutelæ oneri ſatisfaciant. Narratur de quodam Eremita, qui cùm in ſpiritu raptus eſſet ad cœlum, vidit conclauia varia Sanctorum, videlicet Martyrũ, Confeſſorum, Virginum, Doctorum, Religioſorum, omnia plena erant, intrauit vnum, in quo ſolum S. Ioannem Euangeliſtam reperit, ſciſcitatur ab Angelo, cur vnicus Sanctus tantùm degeret, iuſſus ab Angelo vt ſubſcriptionem Cameræ le-

gc-

geret, vidit scriptum, PRO TVTORIBVS; tum Angelus subiecit, illum solum tutorem in cœlo esse, neque ad hoc tempus socium acquirere potuisse. Sola tutela felix, quæ sub Spinea Corona in Cruce datur, sic extat in scriptura, cùm tradidisset Christus Matri in filium & tutorem S. Ioannem, apposuit: *Et ex illa hora accepit eam Discipulus in sua*, licèt pauper, tamen egestate prouidit Matri victum; Tales debent esse Tutores. Ergo etiam Tutores Spinas ingerunt Capiti Christi mali. Cauete Tutores, ne vos spinæ consumant æternæ, confugite ad Redemptorem, satisfacite pupillis in damno, & Spinam ex Capite Christi eximetis.

CA-

CAPVT XXXVIII.

De Peccato Vsurpationis alienorum bonorum.

POst creationem Angelorum & post delictum, Luciferi & eius assæclarum, creauit Deus terram secundum aliquorum sententiam, itaq; non poterant mitti rebelles nisi in infernũ, Parentes autem cum & minori peccato obnoxij fuissent, nam Dæmones à propria voluntate inducti rebellarunt contra Deum, parentes persuasione serpentis callidi decepti mandatum excesserant diuinum, cùm & ex terra creati essent, & terra creata ante fuerat, eò in exilium missi sunt, inde amor hominis erga terram, Deus maledicendo edixit *In sudore vultus tui vesceris pane donec reuer-* Gen. 3.

ta-

taris in terram de qua sumptus es, quia pulvis es & in pulverē reuerteris. Homo verò vertit aliter, ac aliorū labore pascitur non suo, immò non tantū labore, sed etiam sanguine, antequam reuertatur in terram de qua assumptus est, multā terram occupat vi alienam, & sic deprauata voluntas, quæ satietatem Paradisi amisit, cogitat vt ambitu terræ appetitum compensēt. Quid aliud erant, sunt, & erunt bellatores mundi, Alexandri Iulij, Annibales, nisi vsurpatores rerum & bonorum alienorum? Ita vt prouerbio dicatur; *Ius Regum in armis esse*, Arma, confinia statuunt, arma iudicant inter meum & tuum, quod vocat frigidum verbum S. Ioan: Chrisost, quidquid malorum est, in vitam nostram Tom: 3.

in.

inuehens, innummeraq; gignẽs bella; inde S. Auguſt. ait ſupra illa verba Pſalmiſtæ. *Introibunt in inferiora terræ.* Explicando: *Omnis qui contra ſalutem ſuam cupit terrena, ſub terra eſt, quia terram ſibi præpoſuit*, quaſi terram ſuper ſe poſuit & ſe ſubiecit, Aſſentitur Iob dicens; *Abſconde eos in puluere ſimul.* Et rectè comparauit quidam hominem myſticum mundum quatuor Elementis mundi. *Terra eſt auaritia, aqua eſt luxuria, Aër eſt inconſtantia, ignis eſt ſuperbia.* Hæc ſunt Elementa parui mundi id eſt hominis & profanitatis inſtrumenta; contra tales vſurpatores aliorum bonorũ, clamat Abacuc. *Væ qui multiplicat non ſua vſque.*

Iob. 40. v. 8.

S. Ant. Padu.

Aba: 2.

quequo aggrauat contra se den-sum lutum; Ille enim sedenso luto aggrauat, qui aliena bona terrena multiplicans, peccati proprij oppressione se coangustat Meritò ad rem, loquitur Lactantius. *Cùm vos terræ submittitis humiliores q; facitis, ipsi vos ultrò ad inferos mergitis, ad mortem q; damnatis, quia nihil est terrâ inferius & humiliùs quàm mors & inferi* Hinc Christus non tantùm prohibuit aliena usurpare, sed & propria distribuit, Et quod fecit docuit & mirabiliter docuit, nam propria cesserunt varijs usque ad vestes, & ipsam matrem, aliena verò mala sibi appropriauit, vt vsurpatores Deo Patri conciliaret, naturam humana-

manam terram parentem hominis assumpsit, infirmam, laboriosam, passibilem, adhæc quod peius, spinas quæ alienæ erant; quid enim Deo cum spinis? quas terra inutilis, arida, & infructifera producit, in capite cum summis doloribus posuit, ita vt sicut vsurpatores bonorum alienorum sanguinem e terra exprimunt, & prius polluunt eam effusione sanguinis quam in potestatem accipiant, Sic Redemptor noster vt veniam impetraret alienis spinis cruentum reddidit caput sacrosanctum, vt alienatum per peccatum cœlum homini tanquam proprium restitueret. Adorandæ ergo Spinæ Coronæ Christi, quæ punctoribus peccatoribus cælum aperuerunt.

CAPVT XXXIX.

De Peccato Vsuræ.

NOmen vsuræ tripliciter à Doctoribus accipitur, Primò pro lucro, seu obiecto proprio ipsius mutuationis seu actionis vsurariæ, & hoc mutuum dicitur vsura, quia ex usu pecuniæ alteri mutuatæ prouenit; dicitur etiam fenus á fetura, quia in fenore nummus nummum parit, licet enim pecunia ex se sit infecunda, tamen industriâ cupidorum fecundior est omnibus animalibus; & sic definiri potest, *Vsura est lucrū immediatè ex mutuo proueniens*, Basil. Benè lucrum vocatur, acquisitio rei supra sortem, pecuniâ æstimabilis. Secundò, accipitur usura pro Contractu usurario, qui nihil aliud est quàm mu-

mutuatio expressa vel implicita cum pacto reddendi aliquid supra sortem ratione mutui; Tertiò pro voluntate sic contrahendi, vt accedat voluntas capiendi lucri supra sortem ex vi mutui. Iudas Vsurarius apertus fuit, nam indignatus est cùm vnguento Christus à Magdalena inungeretur, dixit enim: Mar: 26. *Potuit hoc vnguentum venundari plusquam trecentis argenteis & dari pauperibus*, pretiũ ostendit, & voluntate summam illam in loculis habere cupiebat, dumque esset frustratus, Vsuram vendito Christo decem pro centum triginta videlicet argenteos accepit, at loco fenoris funem potiùs emit quo suspensus interijt. Ita vsuratij quærunt modũ, quo fraudem vsuræ licito contractu condicãt. Dauid in multis Psalmis detesta-

tur Vsuram, cùm autem præcipuè Vsurarij pauperes opprimant, rogat ille vt Deus eos eripiat, dicēdo: *Liberabit pauperem à potente.* Et infra: *Ex Vsuris & iniquitate redimet animas eorum*; Nullum enim refugium nisi à Deo. Ideò vsurarij appellari possunt, & piscatores & venatores illorum à quibus sumunt, vsuram, piscantur retibus contractuum illicitorum res alienas, & exultant cum ceperint sicut dicitur per Prophetam, *Super hoc lætabitur sacrificabit reti suo, quia in ipsis incrassata est pars eius.* Sicut enim rete laqueis sic vsura fraudibus intexitur ad rapiendum alienum aurum. Hinc fuit quòd Apostoli omnem deponentes opulentiæ spem, verùm amplexantes Christi pau-

Ps: 71.

Abacuc de Reg: Nabuch:

periem retia dicuntur reliquisse, quæ eas artes significant, quibus Vsurarij in mundi huius mari alienas opes expiscari solent. Venatores etiam sunt, & de ijs conqueritur Propheta: *Sicut decipula plena auibus, sic domus eorum plenæ dolo.* Qui autem sunt, præmittit dicens: *Inuenti sunt in populo meo impij insidiantes, quasi aucupes laqueos ponentes, & pedicas ad capiendos viros.* Pedicæ sunt laquei, quibus per pedes miseræ captantur aues, sic cùm hominibus quæstus adimitur, quod præcipuè fit per Hæbreos siue Iudæos, nonné laquei, nonné pedicæ vocari possunt? cùm ab vno floreno medium grossum vnâ capiunt hebdomadâ, at per annum viginti sex numeran-

Ier. 5.

rantur grossi, ita vt vix non adæquet summam originalem, Catholici verò multi sunt qui dicere possunt, *Hebræi sunt & ego*, immò maiores Vsurarij Iudæis, Restitutio grauis, immò contemnitur ab hæredibus, estque detestandum adagium in Polonia, felices filios vocari, quorum parentes sunt in inferno. Saluator vt ab vsura reuocaret mortales, expandit rete & laqueos, in Cruce scilicet Spinas, vt timendo spinas perpetuas pro vsura, hîc potiùs Spinis Christi sibi subueniant, licèt asperum sit vt multis contigit, tamen restituerunt, doluerunt, & paupertatem elegerunt, cum Zacchæo dicentes: *Si quem defraudaui reddam quadruplum.* sed satis est red-

dere quod acceptum est. Floreant ergo Spinæ in Capite Christi.

CAPVT XL.

De Peccato Discordiæ.

COncordia à DEO maximè commendata, Discordia à Diabolo introducta, In Paradiso inter Deum & hominem illè seminauit hoc semen, variè in mundo fructificat. Rectè S. Cl. 24. Climacus loquitur: *In cordibus mansuetorum requiescet Dominus, Anima autem turbulenta nidus est diaboli*, in illius nido generantur discordiæ. Saluator veniens in mundum concordiam prædicabat, quæ ex amore Dei & proximi proficiscitur, nam quem amas, & donec amas concordiam tenes,

nes, discordia tollit amorem. Ergo maximè contraria est præcepto Domini. Post Spiritum Sanctum acceptum, in Ecclesia credentium fuit anima vna, ac summa concordia, verùm antequam acceperunt Spiritum S. ipsimet Apostoli discordiâ laborabant, dum enim prædixisset Passionem suam Dominus, statim duo Apostoli de loco cõtendebant; subiungitur enim: *Et audientes decem, indignati sunt de duobus fratribus.* Matth. 20. Etiam sumptâ cœnâ vltimâ, dicit alter Euangelista: *Facta est autem & contentio inter eos,* Luc. 23. id, est Discipulos *quis eorũ uideretur esse maior.* Nec Scholæ Christi, nec tam tristi tempori pepercit discordia, irrumpit illa vbique, maximè si habeat in-

centores & eius naturæ, qui causando discordias adhuc gloriantur, sibique complacent; Est quasi pugna voluntatum discordia, quæ definitur sic:

Bass: *Discordia est inordinata dissensio voluntatis à voluntate alterius cui consentire deberet,* discordes ergo dicuntur quasi diuersi cordis; Varia autem est discordia, neque semper est oppositа charitati, sed etiam alijs Virtutibus, iuxta obligationem quâ tenemur ab alterius voluntate non dissentire, & ideò consequenter ad diuersa vitia pertinere potest, vt pro exemplo, Subditus ex lege obedientiæ tenetur suam voluntatem conformare cum voluntate Superioris; Ergo discordia obedientiã violat; Similiter Debitor tenetur ex Iustitia consentire cum Cre-

Creditore, discordans peccat contra iustitiam: In statu Matrimoniali, si vel maritus, vel vxor non seruat fidem, discrepant re & verbis mutuò, Iuramentum frangũt, peccata enim specificantur penes perfectiones & virtutes, quibus opponuntur. Multi Doctores sunt eius sententiæ, Toletus, Bonacina, Reginaldus, & alij; Maximè tamen Diabolus laborat, vt discordiã seminet inter mortales, quæ tollit charitatem, optimè notauit S. Bernardus: *Totum quod habemus si damus propter Deum, hoc diabolus non timet, quia ipse nihil habet; si ieiunamus, hoc diabolus non timet, quia ipse nunquam comedit; si vigilamus, non timet, quia ipse nunquam dormit: sed* de modo bene viuendi.

si cha-

si Charitatem & concordiam teneamus, hoc diabolus vehementer timet. Quare? quia hoc tenemus in terra quod ipse in cælo tenere noluit. Discordia enim iram Dei in se conuertit, Christus contrariò præcipit, prohibuit discordiam, & in Passione specialiter promouit concordiam, inter Patrem & hominem eam composuit, inter Pilatum & Herodem inimicitias & discordias sopiuit, inter Iudæos & Barabbam discordiam sedauit, graui etiam condonatâ pœnâ: demum separata coniunxit, Vitam cum morte, Latronem cum sanctitate, Spinas quæ discordes sunt cum pedibus hominum in Capite copulauit, vt vel sic ad vnitatem & concordiam omnes alliceret, &

ad

ad cœlum vbi summa concordia inuitaret, cauitque simul seriò ne discordijs huius seculi discordiæ æuiternæ succedant, *vbi nullus ordo sed sempiternus horror* discordiarum inhabitat. Iob 10.

CAPVT XLI.

De Peccato Discordiæ Fratrum.

LIcet Dominus commendarit omnibus Charitatem, præcipuè tamen in vnione Ecclesiæ constitutis, vocarique fecit *Fratres*, Innuendo naturalem amorem esse inter eos, qui ex eodem utero exierunt, post resurrectionem ait Christus? *Ite nuntiate Fratribus meis*; Id est discipulis, & ipse vt intimè se nobis copularet per Apostolum Matth. 28.

Rom: 8. lum nominat se *Primogenitum ex multis fratribus*, Et adeò zelat Charitatem mutuam, vt

Matth: 5. dicat; *Si offers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris, quia frater tuus habet aliquid aduersùs te, relinque munus tuum ante altare, & vade priùs reconciliari fratri tuo.* Appositè ad hæc verba S. Chrisost:

Hom: 16. in Matth. *Sedò Domine nonne melius esset tibi primum Satisfacere, & Angelis Dei expectantibus, Sacrificium & Orationem nostram vt tibi offerant & deinde fratri.* Concludit Sanctus. *O Ineffabilem Dei nostri pietatem atq; immensum erga nos amorem, honorem suum quodam*

dam modo despicit, dum in homine charitatem requirit; Hæc verò præcipuè in Eucharistiæ sacramenti susceptione locum habent, cùm enim illud sit Sacramentum Vnitatis, nullo modo diuisionem fratrum patitur, Iam Dei gratia plura exempla Charitatis Fratrum, post Passionem numerantur, quam in lege Naturæ & Lege Legis, septem paria amantium pro miraculo antiquitas colit, at discordias fratrum plurimas calculo notare quilibet posset, nihilque peiùs quàm cùm amor innatus vertitur in odium, sicut enim amor excellit inter fratres, sic discordia in summo gradu ascendit, & ferè sunt insanabiles discordiæ inter fratres, aliquot de causis, vel ex Inuidia sicut Cain contra Abel habuit, nam

nam inuidebat Deum illius munera benigno vultu respicere, sua verò repudiasse, amor in tantum odium versus, vt primus mortem fratri intulerit; vel ex multitudine diuitiarum, quod veritus Abraham cum amicissimo sanguine Loth voluit separari, dixitq; *Ne quæso iurgiũ sit inter me & te & inter pastores tuos & pastores meos, Fratres enim sumus recede à me obsecro*; Vel ex diuersitate matrimonij, vt inter Isaac & Ismaelem accidit, dictum enim est Patri. *Eijce ancillam & filium eius*, Et sic à Deo fuit approbatum, & effectu secutum; Vel ex præeminentia de primogenitura, videre est inter Esau & Iacobũ Scriptura teste. *Oderat semper Esau Iacob, pro benedictione*

Gen: 13.

Gen: 27.

qua

quâ benedixerat ei Pater. Vel ex superbia, exemplum in Ioſepho, ſomnium fratres terruit, quòd deberent aliquando adorare illum, appellabant ſomniatorem, & ideò vendiderunt Ioſeph; Verè Anonymus aduertit dicens: *Duodecim fratres fuerunt, vndecim Ioſephum duodecimum (ne ſibi dominaretur) vendiderunt, Ecce quid intenderunt? Sed aliud contigit quàm voluerunt, nam ideò quia eum vendiderunt eidem ſubditi ſunt.* Lib. 3. Hom: 8. cap. 4. Vel ex timore, vti Abiſſinorum Dominus fratrum oculos eruit, timendo ne ſuccedant. Còmparat quidam amorem fratrum aſpidi, quòd non vna ſed duæ ſimul incedant, & altera alterius cauſam ſuſcipiat,

& ſi

& si vna lædatur altera vindictam sumere de lædente curat, si verò discordia oritur, suis venenis mutuò se conficiunt. Saluator ergo præcipuè propter fratres venit in mundum, cùm verò eum non recepissent, pro omnibus in Cruce cum Corona Spinea pependit, vt spinas discordiarum proprio dolore tolleret, inde iam non tam multa exempla discordiarũ inter fratres scribuntur, potius vti fratres in vna Ecclesia & sub vno Capite collocati amorẽ & charitatem fouent. Concordia ergo adscribenda est Fratri Primogenito Domino nostro, & eius Cruci, Spinis, & morti.

CAPVT XLII.

De Peccato Irreuerentiæ Parentum.

POst Præcepta in Decalogo de Deo & festo, primum est quod iubet Deus, *Honora Patrem & matrem tuā*, additur, *vt sis longæuus super terram.* Reuerentia ergo post Deum prima debetur Parentibus, quia ad generationem concurrit Deus hominum, vt à Parentibus corpus, á Deo animam recipiant, quasi ex pacto, S. Paulus etiam discolis præpositis, tanto magis genitoribus præcipit obedientiam. Sed hoc mirum quod Parens etiam decem filijs procuret & possit alimēta dare at decem filij vnum Parentem nutrire pro impossibili aliquando iu-

iudicant, vitam, lac, educationem bonam debent Parentibus, & accidit, vt vitâ, inediâ malis verbis, ereptione hæreditatis priuent eos à quibus geniti, Aetas longior, acer, expectatiua molesta; Fortè obiiciet aliquis, quia matres alieno lacte pascunt per nutrices filios, ideo tanta irreuerentia? Verum quidem est, nam dicit Vincent. Ser. 2. de Nat. *Sicut vterus matris est Camera filij, ita ubera sunt Cellariũ.* Legitur etiam Historia de fratre Rustici, is cum ex bello Romam rediisset, ac matrem & nutricem à qua alitus fuerat offendisset, Matri cingulum argenteum Nutrici Monile dedit aureum, matre id ægrè ferente lib. 8. de educ. pu respondit filius. *Tu me nouem mensibus portasti, illa verò trie-*

ent

enniam me suis aluit uberibus, & quando me infantem à tuis reiecisti oculis ista me excepit & in suo gremio ac sinu educauit. Licetergo improbent alij matribus denegationem lactis filijs, tamen quia matres sunt, quia in lucem ediderunt, quia educarunt, honore dignæ sunt, optime S. Hieron: Loquitur. *Primus gradus est pietatis iste vt quos authores tibi voluit esse Deus, honores obsequiis, abstineas contumeliis, sed nec vultu lædenda est pietas Parentum, meretur cæcitatis subire supplicium, qui Parentum vultus toruo vultu despexerit.* Isaac non contradixit Patri cui placuit illum immolare Deo & vitam auferre. Deipara

quan-

quantâ reuerentiâ, prosequebatur parentes, ideò longæuam duxit vitam, tot dolores & cruciatus in Passione Christi susceptì non intulerunt mortem. Sed Saluator noster super omnes excelluit reuerentia erga Parentes, Ioseph erat putatiuus Pater, MARIA Mater vera, & tamen additur: *Et erat subditus illis.* Quid iam Patri Æterno non fecit, voluntati eius obtemperãdo, pro honore eius & contumeliâ ab hòminibus illatâ, Homo fieri & mori voluit. Dicet quis: Quare tamen Christus breuem vitam duxit, & non longiorem, secundùm promissum in Decalogo? potest responderi; duplicem Parentem habuisse Christum, In cœlo Æternum Patrem, in terra Matrem MARIAM, vtrique satisfe-

Luc: 2.

fecit, Matri viuendo, secundùm computum multorũ supra mediam partem annorum illius; cùm enim illa sexaginta tres attigisset, Dominus triginta tribus vixit annis; vti ergo dixerat dum in templo fuisset à Ioseph & MARIA inuentus: *Nesciebatis quia in his quæ Patris mei sunt oportet me esse?* Luc: 2. Ita oportebat eum viuere vitâ Patris quæ est æterna; tandem in Cruce cum reuerentia inclinato Capite emisit spiritum, Corona etiam Spinea (quam ex obedientia Patris habuit impositam) decenter, licèt cum dolore depressa, instruendo filios etiam spinas tolerandas à Parentibus, aliàs ob irreuerentiã Parentum cruciatus manere æternos discolis filijs, quod à multis auertere Saluator Pas-

sione suâ dignatus est, quia pro multis effudit sanguinem.

CAPVT XLIII.
De Peccato Persecutionis Religionem.

STatus Religiosorum ab omnibus coli venerari deberet, maximè à Catholicis, nam Vatiniano odio eos & Infernus & Hæresis persequitur; Sed hoc mirum quòd Catholici eos opprimant, bona, vel ex parte, vel integra auferant, peioresq; sunt ipsis Dæmonibus, nam hi cogitationibus varijs mentem turbant Religiosorum, ijsque tantùm persequuntur, homines peruersi & verbo & opere eos quiescere non sinunt. In Canticis ad Sponsam dictum poni-
Cap. 3. tur: *Adiuro vos Filiæ Hierusalem*

salem, ne suscitetis, neque evigilare faciatis dilectam donec ipsa velit. Id est, Sponsa anima in Claustro concluſa vacat Deo quàm diu vult, à nullo impeditur, orat, cantat, meditatur, est adinstar Ceruæ, quæ in sylua, sola dum est, securè dormit, quiescit, si verò in forum prodeat Ciuitatis, non inuenit requiem, canes, homines turbant, discurrit huc illuc: sic Religiosus, in cella quietè Deo seruit, si canes, qui malè loquuntur, si homines qui persequuntur, ad fora Tribunalitia eum prouocent, relinquere cogitur securitatem animæ solæ quiescentis, litigare, discurrere cogitur inuitus; Rectè Thomas Malleolus: *Dilecti Fratres qui in religione statis, si* Ser. 11. ad Novit.

fideliter impletis quod vouistis Martyres estis. Et si vt S. Augustinus ait: *Tota vita hominis Christiani si secundum Euangelium viuat, Crux est atque Martyrium.* Qualis erit vita Religiosi hominis, qui secundum Euangelij perfectionem est? Et Dauid in persona illorum dicit *Propter te mortificamur, tota die facti sumus sicut oues occisionis,* Triplici autem modo fit persecutio religionum, vel si aliquis offenditur ab vno religioso, statim virus vindictæ euomit in totam religionem, & nocendi materiam quærit; vel si aliquod delictum etiam paruum videat, aut audiat Religiosi, summopere scandalizatur, & rodit mordaci lin-

Ser. 32 de Sanctis

Psalm. 43.

gua

gua integram religionem, vel si confinia habeat cum bonis religiosorum, eos & vi & iure affligit; Milites etiam maximè delectãtur bonis religiosorum, & expilant, abutuntur illis verbis; *Pinguis est Panis Christi* & loco *Regibus* dicunt *delicias præbebit*. Militibus, sic vndiq; Martyrio miseri afficiuntur religiosi, & non tantùm non sunt Martyres sed etiam holacausta vti tradit Nazianzenus; *Sacrificia viuentia & holocautomata rationabilia religiosi*, Spinas habent & intùs & extra, intùs per resistentiam insultibus Diaboli, Extra per patientiam fortiter toleratam ab iniurijs illatis, sicut enim in Capite Christi Spinæ & intùs pungebant & extra apparebant, ita in vocati-

one,

one Religiosa idem sit, imitatores sunt Spineæ Coronæ, quã persecutores milites & Iudæi imponentes Capiti Christi percutiebant arundine, quæ significat debilitatem, nam à quolibet vento mouetur; ideo Saluator de S. Ioanne, *Quid existis videre arundinem vento agitatam*, sic persecutores minima præsumptione vindictæ, aculeis tanquam spinis Religiosos sauciant, & interim vt tortores genua flectentes irridebant Dominum, non aliter hi faciunt, in tẽplo audiunt apud Religiosos Sacrum, & illorum se orationibus commendant. Aderit hora quæ Coronam auream, immortalitatis imponet Religiosis, persecutores verò æternũ sertum spinarum fodiet.

Matth: 11.

CAPVT

CAPVT XLIV.

De Peccato Simoniæ.

S. Bernardus appellat Simoniam *Matrem Auaritiæ*, hoc tamen discrimen, quòd tantùm inter spirituales contractus Simonia versetur, auaritia generale vitium nuncupetur, Origo à Simone Mago, nam sicut ab operibus eximijs nomina dabantur multis, ita & à peruersis, ibi propter laudem etiam posthumam, hîc ob vituperium nunquã cessaturum, nam habetur de Simone qui emere voluit potestatem conferendi Spiritum sanctum, id est dona eius. Primogenitura peccati Simoniæ in nouo testamento ab illo orta fuit, & statim audiuit à S. Petro. *Pecunia tua tecum sit in perditionem quoniam* Ep. 62. Act. 8.

niam donum Dei existimasti pecunia possideri, Ijsdem verbis vsus S. Gregorius Magnus, dum pecuniam post mortem Sacerdotis cuiusdam inuenisset; Iam verò Simoniaci non Sanctum Spiritum volunt emere, sed reditus, pallium superinduunt Contractui gratitudinẽ vocitantes, de Spiritu Sancto non multùm sunt solliciti dum modò marsupium impleatur, vt verò sciatur quid sit Simonia definitionem illius audire licebit, communiter ergo ita definiri solet à Doctoribus.

Eli. Bas. de Sim.

Simonia est studiosa voluntas emendi vel vendendi aliquid spirituale, vel spirituali annexum pro temporali, vel pretio temporali. Pecunia est inuenta

pro

pro commutatione rerum temporalium vnius pro alia, quæ itaque res ſpiritualis pecuniâ acquiritur Simonia exercetur: Simonia ex ſuo genere eſt contra Religionem, & valdè graue peccatum mortale, immò probabile eſt non dari in Simonia peccatum veniale, ex leuitate materiæ, niſi ex inconſideratione vel ignorantia, habente admixtam negligentiam venialem: Ita turpitudo & deformitas huius delicti in eo conſiſtit, quod gratia Dei quæ excedit omne pretium & contractus humanos, ſubijcitur pretio & humano contractui; Omninò obominandum quod res ſpiritualis ponatur intra ordinem rerum vendibilium. Aliquorum etiam eſt ſententia Doctorum, eſſe mentalem Simoniam, Ibidem

quo-

quoties per actionem ſpiritualem principaliter intenditur aliquid temporale, vel quoties per actionem temporalem ſeu traditionē rei temporalis principaliter intenditur aliquid ſpirituale, mediante illo temporali Et ſic qui Epiſcopo ſeruit intendens præcipuè beneficium, reus eſt labis Simoniacæ, licet alij dicant non poſſe committi Simoniam mentalem, niſi intendatur temporale tanquam pretium rei ſpiritualis, vel ſpirituale tanquam pretium rei temporalis. In tria tamen diuiditur pretium Simoniæ, fit enim à manu, à lingua, ab obſequio. Per manum, munus intelligitur, per linguam laus, adulatio, ex vi pacti expreſſi vel taciti, Per obſequium ſi ſeruitium intendatur merè ad obtinen-

tinendum quid spirituale. Ego tamen iudico ante Simonem, Iudam traditorem commisisse Simoniam, cùm non tantùm rem spiritualem, sed DEVM vendiderit acceptâ pecuniâ. Christus vt Simoniam tolleret emi fecit in sepulturam peregrinorum agrum, pro pretio fraudulentæ pecuniæ. Certè inter dolores Spinarum Domini, erat peccatum Simoniæ, quod quicunque pro mammona acquirit rem spiritualem, in mundo pro eadem mercatur infernum in altera vita; Si enim Saluator appellârat Spinas diuitias, quid Simoniam quæ grauior? tacitè imposita Corona Spinea Capiti Domini, Simoniam damnauit, & victoria obtenta Spinea Corona Simoniam conculcandam vti spinas pedibus declarauit & inferno.

CAPVT XLV.
De Peccato Veneficiorum.

MAximus numerus est illorum qui Veneficijs vtuntur, puto in Iudicio vltimo exercitum integrum adfuturum, quos nequitiâ Diabolus suâ & fraude decepit, præcipuè & communiter fœmineus sexus subiacet tali peccato, forte ob quinque causas. Prima, Hostis Dæmon assultum in Euam fecerat primum, quia ei successit *Eritis sicut Dij scientes bonum & malum*, & sic continuat seducendo illas, quæ volunt scire bonum & malum, Simplicitas absque doctrina impedit scientiam, Cœlum non libenter se humoribus mulierum accomodat, ergo ad Diabolum recursus, qui promptus ad seruiendum

dum si lucrum animæ sequatur; itaque ordinariè etiam Veneficijs fœminæ delectantur, & à Dæmonibus obsidentur, fundatâ impiâ iurisdictione in Paradiso. Secunda, Curiositas, est mera proprietas mulierũ, ideò curiosum Dæmonem sequuntur qui & similis Altissimo esse voluit, & curiositate scientiæ boni & mali illusit fœminæ. Tertia, volunt apparere non rudes mulieres, ob futura quæ sciunt, & quæ ad effectum cum admiratione aliorum perducunt, putant sibi honorem & reuerentiam propterea deberi. Quarta, diuitias sibi à Dæmone imaginantur posse dari, cùm vix aliqua Venefica fuerit vnquam dives, impostor & Hostis animæ promissa non seruat, immò Veneficas affligit, verberat, & ob

hanc

hanc causam vt relatio multorum secuta, in templo se diutiùs occupant, vbi immunes à vexatione Cacodæmonum relinquũtur. Quinta, ob vindictam veneficijs vtuntur, quasi leænæ coquunt vltionem, & apud Danielem mulier leæna pennata videbatur, & Maximus dicit mulierem leænæ complectentem malitiam, furit ergo & incantationibus maximum damnum infert per tempestates, fulmina, mortes, varios morbos: Sed posset aliquis cogitare, cur Diabolus nõ noceat hominibus per se, potiùs per homines? Tres sunt causæ. Prima, quia sic multis nocet, plura enim damna infert per homines, quàm per se ipsum, vt resistere superioribus, excitare hæreses, abuti rebus sacris. Secunda, vt plures de-

ci-

cipiat, quia naturaliter homines abhorrent consortium Diaboli non hominum. Tertia, vt maiorem Deo iniuriam faciat, cùm abutitur creaturâ rationali ad malum. Ergo summè delinquunt Venefici & Veneficæ, cùm sint instrumenta malitiæ Diaboli contra ipsum Deum, neque illi minùs peccant, quorum in morbis & afflictionibus recursus est ad veneficia, cùm hac in re consentiant pacto Diaboli, & habent fidem quandam & confidentiam posse illos saluari & liberari à molestia, quod pernicioſissimum est peccatum. Si aliquis interrogaret, cur per sacra verba & res sacras Dæmon suadeat veneficia fieri? Respondetur, vel vt maleficorum peccata reddat grauiora, nam eo pacto non tantùm sunt

ma-

malefici, sed etiam sacrilegi, vel vt faciliùs decipiat persuadendo huiusmodi effectus non fieri á Dæmone, verùm à Deo vtpote post res sacras effectos: Quid dicemus de illis qui sanguine proprio Chirographos dant Diabolo, horrendum & cogitare! Ideo Christus vt Chirographum tale tolleret sanguine copioso effuso deleuit maledicã sanguinis Dæmoni subscriptionem, vt in multis apparuit; Venefici insignem Spinam Capiti Redemptoris imposuerunt, sauciarunt Caput Christi, qui cùm ad similitudinem suã creasset homines similitudinem Dæmonis assumpserunt, dum facti inimici Dei, ab iugo se illius fortiter exemerunt, & non tantùm Diaboli fiunt per veneficia mancipia, sed conspirant contra

tra Deum, seruiunt Diabolo vt Deus offendatur & proximus, sunt tanquam seræ, quæ misericordiam Dei præscindunt & separant vt lignum à ligno, sic Creaturas ab obsequio Creatoris.

CAPVT XLVI.

De Peccato Incendiariorum.

ELementa omnia Deus ad vsum hominis creauit, aërem ad respirandum, terram ad sustentandum & nutriendum, aquam ad lauandum & coquenda alimenta, ignem ad tria subsidia homini contulit, ad lucendum, calefaciendum, cibos præparandum. In creatione secundùm Moysis descriptionem, qui de creata à Deo terra & aqua tantùm loquitur, de aëre nihil, de igne similiter, puto inter lu-

cem creatam Ignem condidisse, Aërem etiã inter aquæ creationem intrasse, sicut enim in commodum mortalium omnia elementa Deus fecit, ita etiam in pœnam, Aër infectus & pestifer multas myriades hominum extinxit, Terra absorbuit homines & vrbes, Aqua deleuit carnem mortalem. Ignis sæpe offensam vlciscitur diuinam. Et in fine totus mundus ab igne consumetur; At non solus Deus Elementis punit peccatores, illis ipsis vicissim sibi nocẽt homines. Aquâ dum submerguntur alij ab alijs, vt etiam & sanctis similiter contigit, In terra viuos defodiunt, & superpositâ terræ glebâ opprimunt, Aërem vel veneficijs vel veneno inficiunt & interimunt, verùm maximè nocent sibi igne, nam primis tribus elemẽn-

mentis rariùs enecant, Ignis simul substantiam & vitam aufert, integræ domus & Ciuitates igne in cineres rediguntur, vulcanus non libẽter parcit, vbi pedem figit, ex vna scintilla oritur tale incendium, quod in fauillam & homines & bona comminuit; Multi in genere Incendiarij possunt appellari. Aliqui vt se ab hostibus defendant igne se liberare coguntur, Aliqui ne inimicis spolia cedant hæredem vulcanum instituunt, Aliqui capta vrbe vt Milites statim igne subiecto accendunt, vt commodiùs rapinæ studere possint. Incendiarij tamen propriè in quinque genera diuiduntur. Primum cùm sint naturæ ferocis captant voluptatem ex igne immisso, talis fuit Nero hic Romam recreationis

causa conflagratam aspexit, & vt scelus tale à se repelleret, culpam in Apostolos transtulit. Secundum, Propter vanam gloriam vti ille qui Ephesi Dianæ templum igne est depopulatus Iam verò rari tales reperiuntur Incendiarij, at triplices sequentes magno numero calculari possunt. Tertium Multi ex mera malitia ignem injciunt, vt ex confessatis apparuit, multorum enim tale est ingenium, qui nisi nocerent alijs nec dies lætos nec quietem se habere fatentur: Summa peruersitas filiorum Adam, & naturæ per peccatum corruptio. Quartum Ob vindictam multi ignem subiiciunt ædibus alienis, tunc lætantur cùm illatam iniuriam igne vindicare illis fuit concessum & insultant illato damno. Quintum ob

spem

ſpem prædæ, & hi ſunt veri Incendiarij, quoties hoc agnouit noſtra Polonia, quot mercatores, Nobiles, Ciues Colonos, vna nox vel dies mediante igne, ex diuitibus inuitos ordini mendicantium adſcripſit? Quot nundinæ interceptæ igne, locò lucri omnibus mercibus ſunt ſpoliatæ? Ideo etiam Incendiary meritò ipſi igne cremantur, & ferè præcipua flagitia igne coercentur, vti ſacrilegia, veneficia, & ſimilia, Ignis tamen lignis indiget ad nocendum, etiam ſpinis accenditur & conſeruatur ignis, vt ergo Incendiari, s remedium ſaluator præberet, ſpinas in Capite ſuo ſacroſancto poſuit immunes à Vulcani poteſtate, & ad extinguendum & delendum hoc peccatum, ſanguine locò aquæ proprio madefecit ne con-

ciperent ignem. Tu qui tali scelere te scis pollutum, scias aquâ posse sedari furorem ignis; Coniunge sanguinem Christi cum aqua tua lacrymarum, sanguis talis & aqua suffocabunt peccatum igne commissum, alios expectant non pœnitentes aliæ spinæ in inferno, quæ alunt ignem, neque consumentur, ita alternata maledicta ex igne mundi ad illum transibunt Incendiarij, ibi quinque genera enumerata diuersimodè patientur pœnas & vltionem quam alijs igne inferebant, in propria carne sentient, vlulabunt præ anguſtia; Spinea Corona Christi parata est etiam tanto peccato subuenire: Ergo extollenda in æuum.

Ca-

CAPVT XLVII.

De Peccatis in militia Commissis.

MIlitia actualis id est opus ipsum bellãdi quoad executionẽ iuxta Zuares Filluciũ proximè accedit ad opus seruile, quia ars militaris computatur inter Mechanicas, hinc per se militia prohibita est in die festo, per accidens tamen & ex causa toleratur, cum semper sit aliqua vtilitas aut necessitas, in non differendo bello ad aliud tempus, si statim commodè geri possit. At certè gloriosa est militia, nam Principum Magnatum schola est exercendæ Virtutis præcipuè fortitudinis, dexteritatis, verùm hoc tempore una littera immutata est, militia nimirum in malitiam versa, dum antequam

quam cum hoſte congrediantur, magnanimitate licentioſa confligunt cum bobus, armentis & ſupellectili ruſtica, & Eccleſiaſticis bonis, ita fit vt in vero congreſſu cum hoſte duplices inimici appareant, homines hoſtes, & boues arieteſque miſerorum, illi haſtis, hi cornibus pungunt, illi corpus, hi animum conturbant, illi terribiles armis, hi feroces timidæ inſultant conſcientiæ, & cùm quaſi ad nuptias ſe ornent, dum ad pugnam procedunt, timore correpti abſque muſica choreas fugâ ducunt. Aptè S. Bernardus deſcribit hunc militum decorem. *Quis ergo ô milites hic tam ſtupendus error, quis furor hic tam non ferendus, tantis ſumptibus, ac labori-*

ad milit. templi c. 2.

boribus militare, stipendijs verò nullis nisi aut mortis aut criminis? Operitis equos sericis & pendulos nescio quos panniculos loricis superinduitis depingitis hastas, clypeos & sellas, frena & calcaria auro & argento gemmisq; circumornatis, & cum tanta pompa pudendo furore & impudenti stupore ad mortem properatis, Militaria sunt hæc insignia an muliebria potiùs ornamenta? Nunquid fortè hostilis mucro reuerebatur aurum, gemmis parcet, serica penetrare non poterit? Et in fine concludit. *Non sanè aliud inter vos bella mouet litesq; suscitat, nisi irrationabilis iracundiæ*

cundiæ motus, aut inanis gloriæ appetitus, aut terrenæ qualiscunq; possessionis cupiditas, talibus certe ex causis, neq; occidere, neq; occumbere tutũ est Ideò fortè rari saluantur milites, nam lacrymis pauperum & religiosorum manus aspersas habentes, lubricis ad feriendum hostes vtuntur, inde benè idem S. Bernard: *Miles & Monachus ex eodem panno partiuntur sibi cucullum & Chlamidem* Ex reditibus eorum vestes sibi aptant, imò expilatione bonorum, vix cucullos religiosis fieri concedunt: Sed quid mirum si in pauperes & miseros sæuiant, cùm executio decreti contra Christum lati militibus concessa fuit, quam

rigidè executi sunt, Coronam Spineam non jussu Pilati ex mera imposuerunt milites malitia Domino, crucifixerunt, vestimenta diuiserunt, latus aperuerunt, & vt vno verbo declararet S. Ioannes malitiam militum dicit, *Et milites quidem (hæc) fecerunt.* Ioan. 1. Quid miramur si eorũ successores in membra Christi quæ sunt pauperes & Religiosi, similem exercent carnificinam? S. Martinus bonus Miles & tamen tantùm mediam vestem dedit egeno, miraculum illud ipsemet Christus publicauit, iam si mediam tunicam pauperum auferrent adhuc tollerabile esset, sanguinẽ, lacrymas exsugunt miserorum; ob hanc causam aperto latere miles Longinus, vidit vtrumque exire è Corpore Christi, innuen-

nuendo id facere milites membris eius. A Spinis ergo Coronæ impositæ Domino furorem milites expectent, nisi recurrant ad sanguinem Christi vti Longinus, sanatus sanguine sub Spinea Corona; tamen lacrymas ergo fundite milites, reddite accepta, spinâ Contritionis & restitutionis euadetis vltrices spinas quas meruistis.

CAPVT XLVIII.

De Peccato iniusti Belli.

NOn satis morti quòd tollat homines è mundo, bellum in auxilium euocat, illud gignit famem, fames pestem, pestis mortem, sic, licèt vnus sit introitus in mundum, vt Seneca ait, plurimi tamen & varij exitus inde; Bellum est iustum & iniustum, in vtroque sepul-

Senec.

chra

chra crebra mortalium visuntur, plures nihilominus animæ iniusto pereunt bello, hoc grauissimum censetur peccatum, tum, & charitati, ac paci, tum etiam Iustitiæ oppositum; Sed fructus belli attendamus, vnus est Spoliatio Ecclesiarum, hinc silentium Laudum Dei: etiam in cœlo quando fuit prælium inter Michaelem & Luciferum, *quasi mediâ horâ factum est silentium*, fortè ad captum nostrum dictum, quòd bellum cogit vacare à Sacrificijs Deo debitis. Secundus, cùm Ablatio rerum consecratarum Deo sequatur, cùm Iure belli omnia sibi deberi absque dispensatione imaginantur milites. Tertius est etiam destructio ædificiorum quæ tot sumptibus extructa, Vulcani ope funditùs Apoc. 8.

cuer-

euertuntur; adhuc Diuitum in pauperiem transmutatio apparet & vicissim, nam rapina aliquibus detrahit, alijs largitur. Libertatis in captiuitatem conuersio, dum vincula quondam aurea quæ pectora cingebant, iam durum ferrum in squallore sordido detinet libertatem. Tandem vita aufertur multis corporis si non animæ, dum vel imparatis gladius resecat ceruices, vel desperatis fauces non compunctæ eliduntur; Si vnquam talia damna manibus palpantur, certè his annis in tota ferè Europa conspiciuntur, vti Germania quæ per triginta duos agitata annos bellorum fluctibus, quot Episcopatus & Abbatias & loca Religiosorũ concessit vt perpetuò in seculares mutarentur hæreditates. Idem

per

per hos annos Cosaci cum nostris templis egerunt. Auderet tamen quis suspicari, cur Deus aggredientes iniusto bello secundet aduersarios? Ob duas puto causas, vel vt tanquam flagello vteretur ad cœrcenda peccata nostra; vel vt resipiscentiam & dolorem delictorũ mentibus ingerendo ad Dei auxilium confugere cogat, nam prospera obliuioni beneficia eius traduntur. Possumus ad illos qui iniusto bello mundum turbant hoc eloqui, quod Garamantus ad Alexandrum Magnum dixerat, cùm Darium vicisset vocat ausum eius insolentiam, & volentem occupare totum mundum, appellat nõ Regem hęreditarium sed Tyrannũ aduentitium. Enumerat postea delicta contra virtutes pugnantia,

In Hor. Princ. tia, cuius vtar verbis: *Quomodo iustitiam te credimus quærere cùm contra rationem & æquitatem vniuersam Tyrannide terram opprimas? Quomodo pacem, cùm quot te suscipiant tributarios facias, & resistentes hostiliter tractes? Quomodo quietem, cùm turbarum toti mundo sementem facias? Quomodo clementiam, cùm fragilitatis humanæ carnifex sis? Quomodo diuitias, cùm tibi neq; opes propriæ, nec ea quæ à Victis accipis, nec quæ à victoribus offeruntur sufficiant? Quomodo amicorum commoda quærere te credimus, cùm ex amicis veteribus hostes*

effeceris nouos? Detestanda mortalium sitis & cruoris & crumenæ alienæ. Saluator noster bellum cum Principe Tyranno mundi susceptit, cruentũ bellum, & opinione humanâ victor apparuit Dæmon, nam Dominum & flagellauit, & Coronâ Spineâ ornatum morte acerrimâ sustulit, in oculis insipientium triumphus agnoscitur iniusti belli, at in re ipsa arte inenarrabili superatus Infernus, Spina in Capite Christi sauciabit in æternum Luciferũ, decreto perpetuæ damnationis & instrumenta illius vlciscetur, iniusta bella iustissimâ sententiâ reijciendo à pace perpetua, iam tamen & nunc promittit brachijs extensis & Spinarum dolore si velint veniam talibus.

CAPVT XLIX.

De Peccato Vindictæ.

NAturale est quidem homini vindictam cupere, sed depravatæ vitiũ naturæ Christus vt corrigeret inclinationem malam in vindictam, præcepit dicẽs- *Diligite inimicos vestros & benefacite ijs qui oderunt vos*; Durum quidem est verùm magno præmio talis à Deo honoratur. Fuerunt homines sicut nos, Dauid, Stephanus, Paulus, Iacobus minor, & pro inimicis orarũt, præiuit exemplo Dominus, & quid non contulit ingratis Iudæis & Iudæ licet sciret omnes in pernitiem suam conspirasse? Dicet aliquis: Quare ergo Sancti clamant *Vindica Sanguinem nostrum*

Matth: 5.

strum Deus noster Respondet S. Bernard: *Non tanquam vindictæ cupidi, nec de propriæ vltionis zelo, at ex desiderio resurrectionis & glorificationis corporum suorum quam nimirum vsque in diem Iudicij differendam esse non dubitant.* Et infra: *Vnde & B. Ioannes asserit, sine macula sunt ante thronum Dei, sine macula inquam, sed non sine ruga donec veniat Dies, cùm sibi gloriosam Christus exhibebit Ecclesiam non habentem rugam.* Verùm etiamsi de vindicta mera loquerentur Sancti, illam tamen non sibi assumunt, sed illi concedunt, qui dicit: *Mihi*

In Festo Omnium SS. ser: 3.

vindictam & ego retribuam. Iudæos non est vltus vt homo Saluator, vt Deus vindictam per Romanos talem sumpsit vt non remanserit templi lapis super lapidem. Et S. Ioannes Gualbertus propter vindictam commissam Deo, ita placuit, vt cum Crucifixus amplexu suaui dignatus fuerit amplecti: At si ostendamus quod Christus mirabili vindictâ vltus est & vlciscitur homines, quid cogitabunt vltores peruersi? De qua re mirè loquitur Psalm: *Circumdederunt me sicut apes, & exarserunt sicut ignis in spinis, & in nomine Domini quia vltus sum in eos.* quasi dicat, Fauus mellis ego fiã, & sicut apes illum circumdant, ita me circumdabunt inimici mei, faciam

Ps. 117.

ve-

verò eos igne amoris ardere veluti spinæ ardent, & sic in nomine Domini optimam de eis sumam. vindictam; Quid est verbum in Carne? nisi mel in cera humanitatis? Cùm ergo Deus Homo factus est, fauus mellis factus est nobis, circumdederunt verbo homines, quasi apes hunc fauum mellis, sicut testatur Dauid: *Exurge Domine Deus meus in præcepto quod mandasti. & Synagoga populorum circumdabit te.* quasi dicat; Posuisti vnum dilectionis præceptum, exurge & imple illud, ideò subiungit: *Et exarserunt sicut ignis in spinis*, igne Charitatis exardescent; Tum sequitur: *In nomine Domini quia vltus sum in eos*, id

Ber: ser: x. de Aduen:

Psal: 7.

id est, vindictam optimam reportaui; sed quomodo? amor meus sumpsit vindictam, hic facit Martyres eos qui carnem suam crucifixerunt cum vitijs & concupiscentijs, hic amor innumeros exules fecit, desertis, montibus, & speluncis, ac Religionibus addixit, omnes crucem baiulare sponte docuit, & non tantùm sustinere in alijs, immò proprijs manibus sumi tormenta persuasit. Fuit ergo Vindicta quam Diuinus amor de homine sumpsit glorioſiſſima Deo, quia ex eorum voluntate processit, à quibus vindicta sumpta est. Dumque Christus in cœlum ascendens ab Angelis interrogaretur: *Quare rubrum est vestimentum tuum?* Isai: 63. respondit: *Calcaui eos furore meo,*

meo, & conculcaui eos in ira mea, & aspersus sanguis eorum super vestimenta mea, dies enim vltionis in corde meo, annus retributionis meæ venit. Verè exarsit amor Christi in Spinis Coronæ Spineæ, dicto verbo: *Pater dimitte illis, quia nesciunt quid faciunt.* Vindicta eiusmodi ad similes vindictas inuitauit multos. Talis vindicta laurcâ bonarum Spinarũ coronabitur in felici Electorum statu.

CAPVT L.

De Peccato Tyrannidis.

Aliqui putant sub signo Saturni Crudeles nasci & Tyrannos, quodcunq; sit signum, multi sunt qui voluptatis loco numerant si sæuire in homines

licę-

liceat; Duplicem Tyrannidem advertimus, vnam in Principibus qui varijs ſupplicijs mortales necarunt. Alteram quæ fidem Chriſtianam tormentis extinguere voluit: Prima Tyrannis non diuturna, nam Deus non permittit vt Tyrannus diu imperet, gemitum pauperum exaudit Deus. De Phalaride Tyranno Ouidius fuiſſe refert ore admodum fædo, oculis Strabonem, & pecunias colligendi auidiſſimum, erat in promiſſis perfidus, aduerſus amicos ingratus, inimicos crudeliſſimus, denique talis vt quæ ſingula in ſingulis Tyrannis erant vitia, omnia in vno inue-
lib: 120, nirentur, Et Oros: Phalarim crudelem mente, commentis crudeliorem affirmat: Tyranni ſunt carnifices planè vel lupi ſub-

subditorum, vti Caligula qui optabat vt vnam ceruicem haberet Populus Romanus, quatenus vno ictu carnificinam cõpleret. Ideò Seneca ait. *Non minus Principi turpia sunt multa supplicia, quam Medico multa funera* Et in alio loco idẽ; *Necesse est vt multos timeat quem multi timent.* Reddit Deus Tyrannis, vt cùm illi interficiant plures, ipsi etiam gladio aliorum pereant. Rectè Minutius. *Rex es tam times quam timeris, & licet sis multo Comitatu stipatus, ad periculum tamen solus es.* Tyrannus enim se tuetur, nihili æstimat vitam aliorum, vt Val: Flaccus dixit: *Nec vulgi cura Tyranno dum sua sit modò tuta salus.*

lib. de Clem. c. 24.

l. de ira cap. 11.

pag: 399.

lib: 1.

E con-

E contra Deus permittit vt vitâ priuetur Tyrannus, nam rarò propriâ decedit morte; Immò gloria inde naſcitur; non enim paratur gloria innocentes occidendo, ſed Tyrannos delendo. Immò eſt quæſtio Theologica, an liceat Tyrannum occidere? Quando Princeps eſt Tyrannus ratione tituli, nempe ſi abſque vllo jure armis principatum occupet, talis poteſt à quouis de Regno interfici, modo iſtæ conditiones interueniant. Prima, vt non pateat recurſus ad Superiorem; Secunda, vt conſtet eſſe Tyrannum ratione Imperij; Tertia, vt non ſit contra expreſſam Reipublicæ voluntatem; Quarta, vt non timeantur maiora mala ab eius ſucceſſoribus: Cùm verò Tyrannus hic nō punitur, ibi vbi ſuprema Tyrannis in

Baſſ. de Homic.

in Inferno grauiùs torquebitur. Nihil est magis abominabile Deo, quàm Tyrannis, quæ merè contra Charitatem proximi pugnat. Itaque cùm aduertisset Dæmon fidem Christianam propagari, Principes Tyrannos excitauit contra fideles, qui per trecentos ferè annos copiosum effunderũt sanguinem, siti perpetuâ laborantes vt tormentis interimerent Charitatis præceptum; Diocletianus Tyrannus, & gurges sanguinis Christiani, cùm non potuisset medio tot funerum interimere Charitatẽ Christianã, ex melancholia abdicauit se Imperio. At super omnes Tyrannos, excessit Tyrannis erga Christum Iudæorũ & Sacerdotum, illa enim supplicia expertus est Saluator, quæ nullus homo nec pati, nec

su-

sustinere vitâ superstite potuisset, propterea per Prophetam
Thr: 1. locutus est: *Videte si est dolor sicut dolor meus*, præcipuè in Corona Spinea quæ nulli imposita fuit vnquam, quasi Tyrannis de Corona collocata in Capite Domini, signo crudelitatis supremæ gloriari voluisset. Christus dixerat: *Princeps*
Ioan. 12. *huius mundi ejcietur foras*. Eiectus, eius armis, morte suâ mortem superando, Tyrannide illatâ à Diabolo, Tyrannidem eius deuicit. Si ergo Dæmon fuit Princeps, Christus Rex Tyrannorum passiuè fuit, ideo Tyrannicâ Coronâ Caput ornatũ, sustulit Tyrannidem & Crucem, nec Corona talis, nec Crux vsurpatur Constantini edicto, nisi ex dilectione, & Corona

Spi-

Spinea præ aurea placet Electis, & Crux optatur cum S. Andrea: Tyranni accurrite ad Coronam Spineam, alias Infernus vos cruciabit æternâ Tyrannide.

CAPVT LI.
De Peccato Status Causidicorum.

MVlta sunt media quibus homo victum quærit, Domini ex prædijs & reditibus, pauperes ex Eleemosina, Causidici ex lingua sustentantur, sed vti multiloquium multis fuit exitio, ita præcipuè Procuratoribus, nescio an possint esse immunes à delicto Refert Car: Belarminus cùm adhuc esset in Societate IESV vocatum se fuisse ad quendam ægrum iam fere agonizantem sibi notum:

Pro-

Properat, putarat se ad excipiendam confessionē venturum, Ecce infirmus commedat illi vxorem & filios, se enim ad infernum asserit iturum, disuadet multis, hortatur ad pœnitentiam, nihil profecit, hæc verba autem cùm diceret se ad infernum iturum, placido vultu ac si ad prædium iturus esset & breui rediturus protulerat,& ita obijt,subiungit deinde idem Card: Periculosam artem exercebat, erat enim Causidicus: Prædium talium est lingua, nec seminant, nec metunt, & tamen congregant, ita vt dum aperiunt os ad procurandum, aliena crumena aperitur ad soluendum; dum voluitur lingua, pecunia voluitur in sarcinam suam ab illo cuius causam agit. Septem peccata ponuntur Causidi-

fidicorum Primum, cùm non est idoneus officiũ tamen exercet, Secundùm cùm defendit causam, licet sciat esse iniustam, & tunc tenetur damna parti aduersæ restituere, Tertium qui perdit causam suæ partis iustam, ob notabilem suam ignorantiam vel negligentiam, Quartum qui ob nimias dilationes & illicitas, subordinationes testium notabiliter officit parti aduersæ habenti aliquam iustã causam, Quintum si aduersario secreta suæ partis pandat, aut pauperi non subueniat, Sextum si stipendium immoderatum, aut ex eo quod non debet accipiat, aut aduersæ parti faueat, Septimum, si conueniat de quota litis, vt dimidia, tertia, quarta, quod est iure prohibitum: vidimus no-

ſtrâ ætate hac, multos miſerè Cauſidicos extinctos. Ideò Chriſtum Dominum in ſua cauſa dum innocenter condemnaretur, nullum Cauſidicum adhibuiſſe conſtat, maluit cadere juſtiſſima cauſa, quàm opera talium indigere: Quinq; in Paſſione inueniuntur, Cauſidici non rogati à Domino nec conducti, Primus Iudas dixerat. *Peccaui tradẽs ſanguinẽ iuſtũ*, quia verò ante tradiderat Dominum, non admiſſa procuratio, furca ſalarij locò aſſignata, Secundus. Vxor Pilati *Nihil tibi & iuſto illi*, rejecta tanquam mulieris defenſio. Tertius Ipſe Pilatus. *Nullam cauſam in eo inuenio*, Ipſemet poſtea retractauit ſententiam, & ex Cauſidico Iudex factus, apud

Matth. 27.

Ioan. 18

apud nos sunt multi Pilati, qui ex Procuratoribus Iudices fiũt, inde multa damna innocentibus nascuntur, & causæ perduntur iustæ. Quartus. Latro. *Hic nihil mali gessit.* tuebatur persecueranter causam Domini, verùm non auditus ab aduersarijs, sed à Deo, qui Paradiso compensauit defensionem. Luc: 23.
Quintus, Centurio. *Verè filius Dei erat iste.* Post mortem sera declaratio. Matth: 27.
Ergo Saluator magis habuit contra se Causidicos, Iudam, Annam, Caipham, Pilatum, Herodem, ex sua parte nullum talem adhibuit. Verendum ne ab Electione Cœlesti eos excludat, qui enim non sunt participes Passionis, non erunt gloriosæ Resurrectionis. Etiam Iudicium Generale absque Causidicis peragetur. So-

lus S. Iuo ex Causidicis in Calendario Sanctorum numeratur, additur tamen in eius vita, fuisse Causidicum Pauperum, iam raro auditur de talibus, sunt ferè omnes Causidici Diuitum, inueniuntur qui contra Ecclesiam licèt sint Catholici & Religiosos litem suscipiant. Detestandus status. Habebunt fortè Causidici in Iudicio Causidicos Dæmones, qui illorum causas malè defendent. Ita dum Christo absque Causidico Corona Spinea imposita esset, nullus defendit tam atrocem pœnam. Vtinam Spinæ Christi defendant Causidicos, facient certè si eis Causidici vtantur ad pœnitentiam.

Ex Libro Gregorii Leuzholi
Anno Dñi 1616 to Ca-
12 May.

CAPVT LII.

De Peccato Obedientiæ in peccando,

OBedire seruo maximè expedit Domino: Hinc Christus in Euangelio: *Non potestis duobus Dominis seruire*, id est obedire; qui ergo nouit Dominum faciliùs obedit, at si plures, difficilis erit obedientia; Vti summa est virtus obedientia cui debetur, sic maximum vitium cùm præstatur obedientia cui non debetur, maximè si contra Deum quale scelus? Obediuit serpenti Eua, & ejecta è loco deliciarum, nunc Dæmon rarò per se trahit ad obedientiam in peccando, sæpiùs per mundum, id est homines & carnem concitat, cùm enim Passione suâ Saluator alligauerit Matth. 6.

rit Satanam, ille peccat qui ad cum accedit, iam verò quis appropinquat Dæmoni? Itaque ille per homines inuitat ad peccandum: Plurima exempla, vti Ioab ex mandato Dauidis interfecit Vriam, Pueri Absolonis Amon occiderunt, Christo Domino instigatione Iudæorum, milites Coronam imposuerunt, & crucifixerunt. Mira obedientia Famulorum, Dominis iubentibus statim exequuntur mandata praua, interimunt, violant, adducunt ad consummationem peccati, & Deo non obediunt, bene dixit Dauid ad
Ps: 93. Deum: *Laborem fingis in præcepto*, fictus labor certè Dei, quid est laboriosum abstinere ab eo quod natura horret? Delictum carnis turpe, superbia vitæ detestabilis, concupi-
scen-

scentia oculorum abominabilis? Quin etiã ipsos peccatores pudet facere, & pudet audire, si ijs obijciantur eorum excessus. Dic tu alicui, tu es potator, tu es homicida, tu es effæminatus, non patitur, statim ad conuicia, ad arma se proripit, & existimat se posse defendere gladio à peccati suspicione quod committit? Ridicula res potiùs abstinendum, & contrarijs actibus appetitus reprimendus, quàm furiâ & armis: Licèt ergo Dæmon sit ligatus, tamen plùs obeditur per eius instrumentum in peccando, quàm Deo in abstinendo, qui extensis brachijs expectat vt amplecti possit sibi obedientem, qui non tantùm non est ligatus, sed se alligat, coniungit homini per inspirationes, per media sancta, deniq;

per

per Venerabile Sacramentum, quâ vnione non potest esse strictius quidquam; & tamen reijcitur eius obedientia. Deniq; præmium Obedientiæ à Diabolo, aliquando repudium à gratia Domini cui obediuit seruus, remorsus conscientiæ, & postea mors æterna sequitur. Deus verò obedientem sibi & gratiâ suâ & hominum glorificat, & æternâ coronat mercede. Certè in mundo, fidelis seruus gloriatur si ei plura præcipiat Dominus, tantò magis seruus Christi debet exultare, cùm mandata multa Dei hilari exequitur vultu; Definitur enim Peccatũ:

Bass: *Dictum, Factum, concupitum, contra legem æternam.* Ergo Obedientia Dei, è contrario, legi æternæ, dicto, facto, se accõmodat. Christus vt obedientiæ

tiæ peccandi grauitatem ostenderet, Spinis coronari, & crucifigi se voluit, innuendo id facere illos, qui obediendo alijs peccant: peccârunt enim milites, cùm mandata Iudæorum crudelia ad executionem deduxissent. Hinc Dauid: *Ab occultis meis munda me, & ab alienis* (delictis) *parce seruo tuo.* Pſal. 2.
Minùs est mundare quàm saluare, aliena peccata sunt execrabiliora, ideo sicut Dominus delinquenti parcere solitus est ex mera gratia, ita Deus inuitatur à Psalmista, vt parcat quia mundari non possunt aliena scelera, nisi per summam gratiam parcendo: Reflectat quisquis obedit alteri in peccando ad Spineam Coronam Christi, & cogitatione dolorem Spinæ cõ-

sideret, vt sic tandem resipiscere possit à fatali obedientia Domini vel potiùs Diaboli per suggestionem.

CAPVT LIII.
De Peccato Turpiloquij.

TVrpiloquium non decet bonos viros, quis enim fructus est nisi mera ex malitia offensa diuina? Turpiloquium
Bass. secundum Basseum est, quando turpia verba proferuntur, scribuntur, & audiuntur, Ergo si fiat animo oblectandi de rebus ipsis turpibus narratis & objectis imaginationi, est peccatum mortale, vel si venereo affectu excipiatur, vel si cum scandalo circumstantium, cum audientes sint spiritu debiles, & non probatæ virtutis, & verba aut cantiones sint valdè lasci-

sciuæ & inhoneſtæ, maximum incurritur delictum. Narrat Surius in vita S. Walerici Abbatis. Hic Rigente bruma, ædes Sacerdotis foco fouendus ſubierat, quem alijs quàm vellet calere ignibus ſenſit, Sacerdos enim & loci Præfectus vnà tũ fortè prãdentes venerẽ prætextatis verbis nominare auſi, cor Walerici dolore exuſſere. Abeunte Diuo, mox Dei vindicta ſubijt, Sacerdos oculis captus eſt, Præfectus lenta fædaque morte contabuit, longas ambo linguæ laſciuæ daturi pœnas. Ideò ferè omnes religiones ſilentio gloriantur, ſciunt enim in multiloquio inueniri poſſe turpiloquium S. Ber: ſcribit de quodam fratre, qui diſcere volebat & quaſi in vſum reducere linguæ correctionem,

legi-

legitur quod per triennium lapidem portasset in ore: De alio verò quod triginta annos non fuerit locutus quidquam. Nam homini Christiano præcipitur, ne turpiloquium vel scurilitas procedat ex ore eorum, Loquacitas enim est indicium impudicitiæ, & faciliùs cor sermone inhonesto sauciatur quàm saciatur, ex natura enim fragili & ad malum prona inquinamur vanitate & captiuamur. Itaq; in tres partes diuiditur, vel turmas, turpiloquium: si quis dicat turpia, si quis cantet turpia, si quis legat turpia. Dauid nō admisit in societatē tales, in Psalm:
Ps. 100. *Qui loquitur iniqua non direxit in conspectu oculorū meorū,* quasi nec aspectu dignum tanquam infamem iudicauit. Docuit etiam quid cantare debeat ho-

homo sensatus. *Cantabiles mihi erant iustificationes tuæ in loco peregrinationis meæ.* obscenæ enim Cantilenæ dedecent maximè Catholicos: Legere etiam persuadebat. *Lex tua meditatio mea est*, Ergo est & lectio prohibita quæ sequitur meditationem. In Christi Passione non deerant turpiloquia omnino, præcipuè in illo Cellario Caiphæ, quæ scriptura reticet, certè inter Calones & lixas talia colloquia sæpè nascuntur. Et tunc cùm Spinea Corona Capiti Christi intruderetur, quando *Aue Rex* pronuntiabatur, alapæ infligebantur, turpiloquium non defuit; quia ergo ex capite peruerso talia verba obscæna prodeunt, & tanquam spinæ maculant cõsci-

scientiam, & aures honestas pungunt, ideò spinæ Domini Capiti infixæ: O execrandam talem societatem, quæ linguarum sonum emittit tantùm vt Deus irritetur. *Sepulchrum patens vere est guttur*, talium, Eorum linguam bicipitem appellare quis negabit, ex eodem ore frigidum & calidum procedit, & Dominis duobus seruiũt, cùm enim in templo orat, Dei seruus, cùm in familiari colloquio est, turpia narrat, Diaboli mancipium est; sed oratio non tollit malitiam linguæ, potiùs Turpiloquium delet meritum Orationis, sic semel accidit vt turpia euomens quidam, orationem tamen offerret feruidam ad Deiparam, quæ ostendit Rosas pulchras in spurco vase oblatas sibi displicere

cere si Colloquia essent de spinis Christi, turpiloquia cessarent. Has Saluator obtulit pro satisfactione Patri Deo vt extingueretur in Catholicorum cordibus fædissima consuetudo peccandi linguâ.

CAPVT LIV.

De Peccato Mendacii.

ALia peccata multi cuitant, nec illis subiacēt totaliter, A mendacio vix aliquis eximitur, Dauid dicit: *Ego dixi in excessu meo omnis homo mendax.* Psal. 115
Fortè varia delictà considerabat, & ità diligenter & accuratè vt quasi in ecstasi esset, & invenit omnem hominem mendacem; sciebant vniuersi veritatem de terra ortam, & tamen eâ relictâ ad mendacium magis properarunt, Christus

ap-

appellauit se veritatem & illam docuit, *Sit sermo vester est est,*
Matth. 5. *non non,* Et cùm Pilatus interrogasset varia, maximè de doctrina & Regno; respondit Do-
Ioan. 18. minus. *Ego in hoc natus sum, & ad hoc veni in mundum, vt testimonium perhibeam veritati,* Et pro veritate vitam amisit, Ille ergo est Pater veritatis, Dæmon Pater mendacij, seduxit Parentes nostros in
Gen. 3 Paradiso *Eritis sicut Dij* mendacio, Iudas prodendo Domi-
Mar. 14 num falsitatem commisit. *Aue Rabbi.* Itane Magister appellatur & ad mortem traditur? Hinc exclamat Psalm: *Filij ho-*
Psal. 4 *minum vsquequo graui corde, vt quid diligitis vanitatem & quæritis mendacium?* Quæ-

ritur ab hominibus mendacium vt vel colorare facta praua sua possint, vel complacere alijs, vel nocere. Diuidit quidam author mendaciũ in tres partes. *In perniciosũ, officiosũ, iocosũ.* Pernicioſum dicitur, quod committitur intentione nocumenti alterius, officioſum dum intenditur bonum vtile alterius vel fuga alicuius damni, Iocoſum appellatur quod cauſa voluntatis ſuæ vel alienæ dicitur. Chriſtum Dominum mendacia pernicioſa, officioſa & Iocoſa condemnarunt. Nonne pernicioſum fuit mendacium: *Commouit populum docens per vniuerſam Iudæam, incipiens à Galilæa vſque huc?* Quanta falſitas, Dominus pauit, docuit, & ſanauit plurimos

Baſſeus, de Mend.

Luc. 23

mos & ipsi commotionem vocant? Officiosum, dum à Malcho funesta Alapa infligeretur
Ioan. 16 Saluatori dixit *Sic respondes Pontifici?* Locutus est Malchus nequam, vt se in gratiam insinuaret Annæ Pontificis, percussit Dominum, qui modestissima proferebat verba: *Iocosum* verò cùm clamarent Iudæi
Matth. 27 *Vah qui destruis templum Dei* & iterum *Si filius Dei es descende de cruce*; Iocando proferebant Iudæi talia scommata, quæ postea re ipsa Redemptor vltus est, nam per Romanos destruxit templum, vt nec lapis super lapidem remaneret, & non tantùm descendit de cruce, sed & Resurrexit, & Crucem adorari ab omnibus voluit ad finem mundi: Existimo nullum pec-

peccatum leuius admitti quàm mendacium, nec pro delicto reputatur; vt compesceret Periander in Corinthijs mendacium inter alias leges hanc dedit. *Quisquis vir aut mulier in detrimentum alterius, mendacium dixerit, integri mensis spatio lapillum in ore gestato, non enim æquum est loquendi libertate frui, qui in mentiendo effrenis est*, Noster verò Dominus pro alienis mendacijs non in ore sed in capite, non lapillum verùm spinas portauit, veritatemq; deffendit tanquam Spinis pungendo mendacia veritate; Qui mendacio se inquinat ad veritatis Christi Spinas confugiat, inuenit tibi medicinam contra mendacium. Hor. Princ.

CAPVT LV.

De Peccato Mercaturæ.

SI vllus ſtatus mendacijs auget peculium, eſt mercatorum. In diſtractione rerum mendacio & periurio adiuuant venditionem merciũ; vti Cauſidicorum ſic Mercatorum Sancti non occupant in Calendario locum, vnus ſanctus Homo bonus inter Mercatores bonus nomini vitam reſpondere voluit, tum lucrum ſe feciſſe exiſtimans, cùm ijs qui vnde perſoluant non habent, pauperibus merces credidiſſet, plùs dando accipi quàm dari, tutiſſimum ærarium eſſe pauperum ſinum; quæ ergo Mercatura magis Lucrum numerat, quàm nummo cælum emere? Mercatorum vita eſt perpetua anguſtia.

Sur.

ſtia. Propheta Ezechiel multis verbis deſcribit laborioſum ſtudium, quo Tyrus inclita vrbs congerendis vndique mercibus inſudauit ſic ergò Deus alloquitur Ezechielem: *Dices Tyro* c. 27. *quæ habitat in introitu maris negotiationi populorum ad Inſulas multas*, Hugo Cardinalis expoſitione Myſtica ſub ſermone Allegoriæ pulcherrimæ nauis opulentiam & laborioſas mercaturæ curas depingit. *Tyrus eſt mundus qui eſt anguſtus & amaritudine plenus, Tyrus enim interpretatur anguſtia, Et tamen eius merces & negotiationes recipiũt populi & inſulæ multæ, id eſt ſeculares ac etiam Religioſæ perſonæ*, Ergo omnes homines ſunt Mer-

catores, nam ideò Dominus dixerat. *Simile est Regnum cælorum homini negotiatori quærenti bonas Margaritas*, certè Mercatores ipsi præcipuè mercari debèt cælum, sed quod dolendum est potiùs infernum multò labore emunt, negotiantur & terrâ & aquâ vt victum & diuitias congregent, cùm verò nec terra nec aqua sit stabilis sequitur nec mercaturam esse firmam, immò plurimis periculis obnoxij sunt, latrones Corporis experiuntur in itinere, latrones animæ experientur in via agoniæ: O si mercaturam commutarent transitoriam in æternam, vti in Prouerbio sonat, ex palea posse confici aurum, Æconomia id docet; vtinam talem exercerent Mercatores respectu animæ; Christus Dominus Artifex est mercatu-

Matth. 13.

ræ huius, lapidem Philosophorum confecit, & iam Crux in delicias, Spinæ in rosas, Tribulatio in Consolationem versa, didicit id Eusebius Emissenus dicendo. *Negotiator callidus est qui ex ijs quæ diu possidere nō potest, tale aliquid emit, quod nunquā amittere timeat, & in quo vniuersa possidet.* E contra otiosi, mercatura Nobili, ex mandato Dei se non occupāt, Continget illis quod Diuus Ioannes in Apocal: prædicit *Vbi Glossa sic habet, negotiatores terræ flebunt & lugebunt, quoniam merces eorum nemo emet amplius* & cum Psalmista. *Viri Diuitiarum nihil inuenerunt in manibus suis*, Quare? nam mercaturam spiritualem negle-

neglexerunt, Talis mercatura est mercatorũ huius vitæ, etiãsi laborent nihil habent, dicendo. Sap. 5. *Lassati sumus in via iniquitatis*, sine fructu: Saluator pro Spineâ Coronâ auream habet in æternum, id ipsum Sancti Mercatores spirituales imitati sunt. Emite Spinas Christi, lapis Philosophicus est conuertet omnia in aurũ & verum aurum.

CAPVT LVI.

De Peccato Temporis malè consumpti.

TEmpore nihil melius & nihil deterius, nam cælum & Infernus eligitur ab homine per tempus, vel benè collocatum, vel malè insumptum, Ideò Iuremeritò Pittacus dicebat. *Tempus nosce*, qui nouit tempus, ille ita disponit actus suos,

vt

vt in Iudicio extremo, æternitatem felicem promereri possit, nihil in Iudicio examinabitur magis quàm tempus, simul enim mundus, peccatum, & tempus cessabunt, æternitas caret tempore, sed quot sunt qui magni æstiment tempus Benè aduertit Seneca dicendo. *Magna pars elabitur vitæ malè agentibus, maxima nihil agentibus, tota aliud agentibus.* Epist. 1. Quot sunt homines peruersi, qui die & noctu non cessantâ scelcribus, & impuris actionibus, inde illis contingit, quod idem Philosophus affirmat. *Nullum tempus exceptum est, in ipsis voluptatibus causæ doloris inueniuntur,* Epist. 9. & iustè cùm enim tempus illicita conuersatione peragant, dolorem vicis-

sim

sim eodem sentiant tempore. *Maxima pars etiam nihil agentium*, in otio enim insumũt; & otium otio alio expellunt, & peccato occupati, putant se non otiari; Sic Saluator ad vineam conuocat in foro otiosos, vario tempore & varijs distractos negotijs, otiosos ad laborẽ inuitat. *Tota pars aliud agentium*, Plurimi non contenti vocatione sua, iugerunt se in alienas causas, seculares in spirituales, & è contra, & sic aliud moliuntur, quàm eorum status eos informet, memoria retinendum S.

Gal. 6. Pauli dictum. *Dum tempus habemus operemur bonum*, Et Salomon distinguit tempora, quo quid agere debeamus. *Omnia tempus habent, & suis*

Eccl. 3. *spatijs transeunt Vniuersa sub sole*,

sole, tempus nascendi, tempus moriendi. Et prosequitur varietates tẽporũ tandẽ concludit. *Iustũ & impiũ iudicabit Deus, & tempus omnis rei tunc erit*, id est finietur tempus, vel in particulari vni, vel omnibus in Generali Iudicio. Accomodatè S. Bernardus de tempore ait. *Nihil pretiosius tempore, sed heu nihil hodie vilius æstimatur. Transeunt dies salutis, & nemo recogitat, sibi non redituram momenta periisse, causatur. Omne tempus in quo de Deo non cogitas hoc te computes perdidisse. Omnis siquidem res aliena est à nobis, tempus tantum nostrum est.* Hoc sibi inculcare proponat viuens homo, c. 20. de Temp.

nimi-

nimirum magni æstimare debet tempus quod aliquando, in verbis otiosis, inhonestis illicitis, scandalosis cõsumit, cùm tempus vitæ nostræ acceptabile deberet esse Deo, volat verbum sæpè irreuocabile, volat tempus irremeabile, nec tamen aduertit insipiens quid amittat: Docuit nos Saluator tempus in summo habere pretio, cùm illud nunquam otiosè transire permiserit, die & noctu, in Oratione, prædicatione, & sanatione, in miraculorum declaratione, in fatigatione decurrens. Quod magis, Passionis fuit tempus absq; otio, ab ipsa comprehensione in horto, vsque ad vltimum halitum tempus crudelitate peractum, & post flagellationem, ne tempus ministri feroces perderent, cru-

entam

entam Coronam Spineam in Caput intruserunt Domini Nostri, Christus autem perseuerauit ad verbum *Consumatũ est.* Si ergo tempus voluptatis tantùm afferet homo coram Iudice supremo, si Spinæ Compassionis Christi non apparebunt, licet consumatur talis morte, non consumetur in Inferno. Si verò sub Capite Saluatoris spinoso aliquis tanquam membrum eius spinis doloris Domini supponet proprias, consummato vitæ non otiosæ tempore, æternitatis laureâ decorabitur.

CAPVT LVII.

De Peccato Iactantiæ in Peccando.

QVi laudari seipsos desiderãt, in quadruplici sunt differentia, potissimum, vel ob res præclarè gestas, vel ob bona mul-

multa præstita opera, vel ob scelera perpetrata, vel ob complacentiam sibi ipsi in rebus à se factis, vel dum gloriantur in offensa Dei cum offendendo, & hic est superlatiuus gradus peccatorũ, vti sapiens loquitur qui *Lætantur cum malè fecerint,* Prou. c. 2. *& exultant in rebus peßimis, quorum viæ peruersæ sunt, & infames greßus eorum.* Deberet esse separatus pro talibus Infernus, nam in Inferno non iactant sua peccata, sed blasphemando in æternum detestãtur, in Cælo laudant Deum sancti, quod erepti fuerint à pœna peccati, vbi ergo tandem erit locus Iactantium se in peccando? peiores sunt Iudâ, quia hic post vẽditum Christũ dixit, *Peccaui tradẽs sanguinẽ iustũ,* Ergo non gloriabatur in deli-

cto, peiores Cain qui occiso fratre, locutus ad Deum. *Maior est iniquitas mea, quàm vt veniam merear*, Non laudabat se sed desperabat commisso peccato, qui ergo licet verè licet falsò, gloriantur se malè feciisse, exhauriunt misericordiam Dei, cùm vt quidam Doctor putat peccatum si posset, in nihilum conuerteret Omnipotentiã Dei, ergo certè laus in peccatis præcipuè hoc nititur vt omnipotẽtis potentiã qui subitò perderè potest, extenuet, misericordiam eius contemnat, justitiamq; deneget; Prorsus iactantia peccati facti, euertit omnia dona Dei mundo præstita, & peiores sunt tales iactatores ipso Dæmone qui non lætatur ex malè facto, licet non pæniteat nec doleat, & homo lin-

Matth. 27.

Gen. 4.

Oson.

gua

gua mordaci, non veretur laudem inde quærere Vnde propter ſolam turpitudinem peccati, dixit Creator. *Pœnitet me hominem feciſſe*, Abutitur ergo creatione hominis cũ linguã, quã vt cũ S. Ber: loquar. *Ad agendam pœnitentiam, ad obtinendam veniam, ad gloriam promerendam, miſeratio Conditoris indulſit*, laudator peccati illâ contra Deum inſurgat; euertit talis beneficiũ Redẽptionis, dicit Pſal: *Redime me Domine & miſerere mei*, Quomodo laudator peccati id pronuntiare poterit, qui non curat de miſericordia? Tollit iuſtificationis donum. Rex pœnitens optat. *Eructabunt labia mea hymnum cùm docueris*

S. Ber. de ling.

118.

Pſ. 118.

eris me iustificationes tuas, Et laudator peccati, labijs eructat delictorum voluptatem? negligit felicitatẽ glorificationis. Gytharedus Coronatus ait. *Ego autem in iustitia apparebo conspectui tuo, satiabor cum apparuerit gloria tua.* Et laudator peccati cum quali apparebit iustitia? & tamen comparere debebit, Tunc verùs Dæmones gloriabuntur de illorum peccatis, ipsi verò deflebunt lacrymis nunquam cessantibus, absq; spe veniæ, in Inferno de peccato exultationem, Conuertet Christus Spinas suas in viscera eorum, eosque perpetuæ damnationis sententiâ condemnabit dicendo per Regium Prophetam. *Qui habitat in cælis irridebit eos,*

Pſ. 19.

Pſal: 2.

eos, & Dominus subsanabit eos, Loquiturque ipse Iudex verbis
Prou. 1. Salomonis. *Ego quoq; in interitu vestro ridebo* in æternum.

CAPVT LVIII.
De Peccato Præsumptionis in bonis Operibus.

PRæsumptio est sæcularis & spiritualis, sæcularis est adinstar superbiæ, videri & cognosci potest facilius, & ipsemet ostendit se esse fatuũ, cùm quod non habeat à se sed à Deo, sibi vendicet, spiritualis verò præsumptio est occulta, astuta, inuisibilis, decipiens præsumentem & astantes, soli Deo nota, intrinseca cordi, cuius clauem Creator tenet, aperit & contemplatur, vltimum & fortissimum telum aduersarij, quo præ-

præcipuè contra perfectissimos & sanctissimos vtitur Dæmon, S. Bernardus aduertit hoc vitium, & his verbis exprimit illos, qui fictè profitentur bona opera, præsumptionis morbo laborantes. *In imo iacent, Vident tamen omne sublime, & in sordibus satagunt vt fulgeant,* prorsus omnia bona opera euertit præsumptio, & Diabolus tentatione tali, impetit victores omnium vitiorum; vt in vita Simeonis Stylitæ legitur, qui cùm in columna per multos stetisset annos, neque orci cessisset insidijs, indoluit hostis, & dolis quos habet vsus, in flammantem currum, non iam Simeonem sed alterum Eliam inuitauit, Nec malè profectò cessit æstus, verùm cùm altero pede iam extenso, Sacrum Crucis si-

Epist. 126.

Sur. in eius vita.

gnum efformasset in ventos scilicet & in Infernum non in Cælos cum pessimo auriga abijt cursus: At Simeon vt eadem pœna, & se & hostem stultum iret, vno vt erat tum pede, annum solidum perstitit: Nec caret alijs exemplis præsumptio, quæ tenentibus brauium cæleste, è manu eripuit; summa stultitia adscribere id sibi, quod alienum est, hoc ipsum & Sanctus Paulus reprehendit. *Quid habes quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis?* Opponitur certè spei Theologicæ, secundùm excessum peccatum præsũptionis, quod duplex est. *Vnum* Si quis confidat se Dei gratiam aut beatitudinem æternam consecuturum ex seipso, aut

Ad Cor. c. 4.

Bass: D. Thom. Aquin. Filluc. & alij.

aut naturæ suæ viribus, cùm tamen id creaturæ facultatem excedat, & hæc fuit hæresis Pelagiana: *Alterum*, si quis remissionem peccatorum sine operibus pœnitentiæ, aut cœlestem gloriam sine proprijs meritis, ex Dei gratia factis se cõsecuturum confidat, & hic fuit error Lutheri: talis præsumptio est propriè species peccati in Spiritum Sanctum, qui enim pœnitentiam & meritum bonorum operum excludit, impedit quominus Deus ipsi per Spiritum Sanctum peccata remittat, vel gloriam æternam tribuat, Anima post mortem tanquam sagitta maximo impetu in scopum fertur, si in medio itinere obijcias grandem lapidem, in illum impacta confringitur, & in minutissimas partes diuiditur:

quo impetu anima è Corpore egressa, in Deum feratur, dici non potest, quia Deus illius est centrum naturale, & eam impellit gratia & charitas; objicitur ei in media via lapis præsumptionis, confringitur dolore vehementissimo, & in mille dissecatur partes, eo modo quo Spiritus scindi potest, cùm omnibus vitijs separatis, sola duritiei præsumptionis impedit accessum ad æternam Dei visionem. Quantopere fugiebat salvator præsumptionem, licet bonitas esset ipsa ex essentia, abhorrebat tamen à præsumptione, & vt illam è cerebro mortalium eliminaret, & palàm iactare prohiberet, Spinis cerebrum perfodi curauit; eminebant illæ & extra & intra, pungebantque acriter, causa inter alia peccata præsumptio, quod

pror-

prorsus detestandū peccatū, nā robustissimos & triarios, vt ita dicam in militia Christiana uicit, sumendo hostis animæ ex ipsis virtutibus arma, quibus debellat victores: Præsumptuosi si qui estis accedite ad Spinas Christi, considerate Vulnera, inuenietis remedium, spinis illius, spinas præsumptionis humiliate, Deo omnia attribuite, dicentes cum S. Rege. *Non nobis sed nomini tuo Domine da gloriam* omnia opera bona à Deo, omnia peccata à nobis, sic opprimitur præsumptio. Psalm. 113.

CAPVT LIX.
De Peccato Aulæ.

VOlumine non pagella indigerent agmina peccatorum Aulæ, hoc magis mirandum peccata virtutibus simulatis

tis contegunt & apparenter ostentant; Duo tantùm sumam ex tanto numero, *Contemptu diuitiarum gloriantur & Paupertatem profitentur.* Quid ni contemptus? dum abliguriunt minima occasione & turpi aurum? proijcitur in mensa absq; honore, etiam sub mensa colligunt primi & feliciani, distrahunt leui de causa, & inde semper noua pecunia indigent, nam antiqua euanuit; de thesauro congregando nulla cura, de die in diem procurant tantùm victum & amictum. Paupertas ergò sequi necessariò cogitur, immò in diuitijs pauperes se esse declarant, quia quod pauperibus dent non habent, Et si antea liberales erant, aula parsimoniam persuadet erga egenos, vnum apponam exemplum,

plum, de Daniele Abbate fertur. Hic cùm Eulogium Latomum animaduertisset in inopes præ alijs pium, precari apud Deum instituit, plures opes submitteret tam bene prodigo; Deus annuere est visus, si pro Eulogio spoderet diuitias fraudi, morum integritati non futuras, conuenit, spopondit Daniel. Igitur Eulogius cum saxis eruit thesaurum, ad aulam abit, honores mercatur, struit palatia, emit mancipia, splendidè ac lautè victitat. Adest Daniel officij sui amicum commonefacturus, sed surdam ad pauperis vocem, ianuam reperit verberibus pro stipe oneratus. Anxius proinde cùm à Christo Crucifixo exolui vadimonio postularet, annuit filij nomine Magna Mater, mox etiam filius ipse, ea lege, ne fi-

mile

mile posthac vadimonium faceret imprudens: Interea Eulogius mortuo Imperatore honorum fastigio opibusque omnibus, excidens, in latomias suas postliminio deuoluitur, mox cum paupertate paupertum amor & una virtutes ab exilio reuocantur; Tam malè vitæ sanctitati cum aula, tam bene extra eam cum paupertate conuenit, optimè quidã ait *Exeat ex aula qui pius esse cupit.* Nunquam fauet viris perfectis aula. S. Ioannes Baptista præmium ab aula tulit execrandum, cùm adinstar ferinæ, caput in disco mensæ apponeretur. D. Petrus in aula negauit Christũ, ab ancilla territ?, & quia plures ancillæ in aula, ideò multi Petri negant, quid? ipsi sciunt Saluator autẽ quid non passus in aulis? Apud Annam alapâ ferreâ

per-

percussus, apud Caipham malefactor declaratus & in spurcissimo Carcere vel Cellario inclusus, Apud *Pilatum* primò pro turbatore & vsurpatore proclamatus, apud Hærodē pro stulto habitus, denique redux ad Pilatum, & flagellatus, & coronâ spineâ per ludibrium ornatus, ac tandem iniusto iudicio condemnatus: Describit versutiam aulæ competentissimè S. Greg: Mundi sapientiam appellando quæ in aulæ eminet maximè. *Huius mundi sapientia est, cor machinationibus tegere, sensum verbis velare, quæ falsa sunt vera ostendere, quæ verá sunt falsa demonstrare.* Et prosequitur alia, ad quæ lectorem remitto, vno verbo diuinè appellauit. *Aulicam*

vitam

vitam splendidam miseriam, adinstar vestis quæ extra ex pretiosa materia est confecta, at subtus pannus crassus appareret, ostendit id verum esse redemptor, dum spinis coronari Sanctum Caput sibi permisit, Quid splendidius Coronâ? quid abiectius spinis? quid glorioſius auro? quid magis pungens Spinâ? Dolendum, in aula vt dictum est imposita Christo Spinea Corona, procul ergo absit aulâ, vel qui in ea versantur sæpe meditentur de Spinea Domini Corona, Hi veré splendidam gestabunt spinarum in aula miseriam, & incælo splendidam veri auri affluentiam.

CA-

CAPVT LX.

De Peccato Prodigalitatis.

PRodigalitas est vitium ferè Iuuenum, sed hoc mirandum, licet omnia alia peccata oppositam habent virtutem è diametro contrariam, prodigalitas non tantùm virtuti liberalitati se opponit, verùm etiam auaritiæ est inimica, & differunt inter se, Iuuenes prodigalitate delectãtur & publicè indulgent genio, & dum peccant non verentur. Hinc Propheta loquitur. *Filij tui proiecti sunt, dormierunt in capite omnium viarum, sicut Oryx illaqueatus pleni indignatione Domini increpatione Dei tui*, sic bestia illaqueata omnibus transeuntibus est manifesta, & Isaiæ: 51.

omni-

omnium patet injurijs, ita juvenis publicè peccans, omnia delicta admittit, & videri ab hominibus non erubescit. Hinc apud S. Lucam parabola de filio prodigo exprimit iuuenilia peccata. Auaritia potissimum est senum vitium, hi tacitè congregant aurum, negant pernegant se habere, serui sunt mammonæ tanquam Deum colunt, omni cogitatione, labore, sudore, sollicitudine, obsequium præstant. Aduertit Ecclesiastes,
c. 10. *Lignum offensionis est aurum sacrificantium, væ illis qui sectantur illud, & omnis imprudens deperiet in eo.* Prodigalitas celerrimè dispergit bona, etiam antemortem iuuenum, Auaritia coacèruat vsque ad mortem, & senes ad sepulchrum comitatur. Prodigalitas me-

dita-

ditatur præsentia tantùm. Auaritia futura considerat: Prodigalitas lætatur dum expendit, Auaritia exultat accumulando argentum. Neque hoc prætermittendum habere peccata tanquam filios vtrumque suppositi-tium vnum, alterum verum, in quo conueniunt, Prodigalitas generat hospitalitatẽ, notha filia, quia non ipsius est, sed virtutis liberalitatis, opinione tamen hominum vsurpat sibi prodigalitas; legitima verò filia prodigalitatis est paupertas misera, ad distinctionem misera appellatur, quia paupertas ex liberalitate procedens propter Deum & proximum est honesta, & laudabilis. Ex auaritia, prudentia, & prouidentia de futuro nascitur, illegitima etiam est filia; liberalitati id tribuendum hæc est circumspecta,

dat

dat vbi conuenit distribuere virtuti; Propria filia Auaritiæ est paupertas imaginaria, prodigus non dat, quia non habet, Auarus non dat quia imaginatur se non habere satis, nonne exempla sunt, quod Auri fame sint mortui, itaque ibi adest paupertas diuersimodè à prodigalitate, in dando concordant vti Dauid, *Nihil inuenerunt omnes viri diuitiarū in manibus suis.* Et ideo eandem procreant diuersimodè paupertatem; In bilance ergo, liberalitas consistit, si attollatur leuis prodigalitas euanescit, si deprimatur, grauis auaritia ad centrum tendit: Certè omni sæculo comparet prodigalitas, cùm dona & bona quæ à Deo concessa sunt, ad vitam honestè peragendam prodigus celer-

Psal. 75.

celerrimè absumit, maximum vitium, nam in fine vti ille, filius prodigus seruit porcis, & esurire siliquas egestate compulsus est; si in hac vita ita punitur prodigalitas, quid in alia æterna? verè & ibi pascentur porci Dæmones, & siliquis, flãmis videlicet saturabitur, si tamen satiabitur prodigus: Christus vt tolleret prodigalitatem, vt ex malo latrone bonum effecit, sic prodigalitatis vitium correxit, prodigus fuit vitæ & sanguinis, vt ditaret genus humanum, in Passione omnia distribuit: Discipulis reliquit gratiam miraculorum, Matri filium Ioannem, & Matrem illi vicissim, vestes militibus, Latroni Paradisum, Petro pœnitentiam impetrauit: tandem sanguinem totum effudit, & post mortem reliquias Cruoris S.Ber.

ape-

aperiri permisit, etiam ne caput immune esset plurimis aculeis Spineæ Coronæ affligi voluit, talis vindicta sumpta à Christo contra prodigalitatem, hinc effectus secutus multi eorum, qui cum propriam substantiam abligurire non erubescerent ad paupertatem redacti, Religiosam inducrunt paupertatem vnde etiam prouerbium emersit. *Desperatio facit Monachum*, sic secundum Deum desperatio vel potiùs contemptus mundi perfectum reddet Religiosum, Talis prodigalitas laude digna.

CAPVT LXI.

De Peccato Luxus Vestium.

PArs prodigalitatis est luxus vestium, Ex peccato Origo & inde magis declinante ad mali-

malitiam mundo auctum delictum, nuditas tecta fuit à Deo in Paradiso: *Fecit eis tunicas pelliceas*: postea ex necessitate fecit homo vitium non virtutem. Et sicut superbiâ falsâ deiecit serpens virtutem obedientiæ in parentibus nostris, ita crescente ætate in vestibus reliquit fomentum superbiæ idem Pater peccati; Ac sicut vterque homo in Paradiso, sic vtriusque sexus posteri labe superbiæ infecti retinent vestigium etiam in amictu, Immò eò vsque progreditur luxus, vt dignoscere difficile sit masculum & fœminam, Cincinni creduntur esse in fœminis, iam viri eis ornantur, viciſſim vestibus breuioribus & sui sexus debitis viris fœminæ vtuntur, Quod magis, Deus nuditatem iussit tegere, & nunc Gen. 3.

ostenditur nuditas, gloria voluptasque inde quæritur, si non inuitatur etiam peccatū, Christus in Euangelio pro impossibili ponit. *Quis vestrum cogitans potest adijcere ad staturam suam cubitum vnum?* modò statura creseit calceis, & alibi eximiæ magnitudinis apparent fœminæ veste suppositam altitudinem cooperientes. De virorū luxu in vestibus multi expressè tradiderunt reprehēdentes infamiā nostram Eccl. 11. *Non laudes virum in specie sua neq; spernas hominem in visu suo, breuis in volatilibus apis, & initium dulcoris habet fructus illius, in vestibus ne glorieris vnquam*: Non minùs grauiter dicit Chrisost: *In*

Luc. 12.

Homil. 2. In Epist.

amictu)

amictu ne glorieris, tineæ enim hac te gloria priuabũt, gloriaris in re quã vermes & gignũt & perdunt; Nec mulierũ idem sanctus oblitus, quarum non tantùm vitam immò & orationes ridiculas iudicat quæ auro intortis crinibus, ac veste pretiosa margaritisque ornatâ Ecclesiam adeunt his verbis, *Accedis* videlicet mulier *obsecrans Deum & circuminduis aurum? Num saltare venisti? Num nuptijs participatũ? Num ad pompam? id est spectaculum accessisti? Qualiter potes gemere, qualiter lacrymari, tali schemate circumin-duta? Etsi lacrymata fueris derisio erit videntibus, hypocrisis est, cùm ab eadem men-*

te à qua tanta phylotomia id est amor honoris nata est, lacrymæ effunduntur? Confirmat Tertullianus *studium periculosissimi decoris elaboratæ libidinis est suggestum.* Prorsus vel ex excrementis vermium vel pellibus animalium dum vestimur & superbimus & scandalum ponimus, Dei sequitur offensa, præcipuè tamen purpura ad ornamentum, quam color efformat, regalis vestis, in hac & Reges gloriantur. Rex ergo noster Christus, factus propter nos, non tantùm homo, sed vermis, vt Propheta nominat, parauit nobis purpuram pretiosissimo sanguine suo colorando, cùm in Passione nulla vestis ei fuisset accomodata, immò etiam in ludibrium abijt, Dicente S. Laurentio Iust: ad illa

Lib. de cultu mulier.

ver-

verba Christi. *Qui mollibus vestiuntur in domibus Regum sunt, vbi oro mutato habitu illusus est Christus? Nonne in domo Regis Herodis & Pilati præsidis,* Itaque nouam vestem confecit, ad eam induendam inuitat Paulus. *Induimini Dominum IESVM,* & vt in vera purpura appareret, tanquam Rex, diademate conformi cinctum caput, elaborata purpura mille tincturis, neq; his caruit Corona spinea, vel potiùs caput oneratũ. Deponite mortales vestes luxu cõfectas, Regem sequimini redimitũ & veste & Coronâ purpureâ, configite Spinâ Christi exuberantẽ lasciuiam in vestibus, vnum vos manet vel amoris reciproci Saluatoris Spinis nunc cõfigi, vel doloris Cruciatus æterni Spinis torqueri eligite.

CA-

CAPVT LXII.

De Peccato Fuci Mulierum.

VEstibus ornati dum cum offensa Dei tegunt corpora mortales, faciem obducere serico non possunt, quid ergo arte maligni artificis excogitarunt præsertim fæminæ, (& fortè alicubi etiam viri) fuco addunt venustatem, & quasi emendare cupiunt, quod Formator approbauerat. Egregiè S. Ambrosius refutat hanc impietatem, dicens: *Pictus es homo à Domino Deo tuo, bonum habes artificem, noli bonam delere picturam, non fuco sed veritate fulgentem, non ceruſâ sed gratia, Dic mihi, si supra artificem aliquem inducas alterum qui opus illius superioris, nouis ope-*

operitus obducat, nonnè indi-
gnaretur ille qui opus suū adul-
teratum ēsse cognouerit? Noli
tollere picturam Dei, & assu-
mere picturam meretricis, gra-
ue enim est crimen vt putes,
quòd melius tu homo, quam
Deus pingat. Confirmat aptè
Tertullianus: *Quis corpus mon-*
straret mutare, nisi qui & ho-
minis spiritum malitiâ transfi-
gurauit? ille indubitatè huius-
modi ingenia concinnauit,
vt in nobis quodam modo Deo
contumeliam inferret. Quod
nascitur, opus Dei est, ergo quod
fingitur diaboli negotium est,
Diuino operi Sathanæ ingenia
superducere quàm scelestum est,

Verè

Verè & meritò fucus vocatur, fucum inducendo oculis, dum fœminæ, nigros capillos, flauos, viri senes, albos nigros reddere nituntur, dum macilentas & pallidas genas rubro colore superinducunt, dum cutim flaccidam albedine apparenti aspergunt, nescientes peccati primorum parentũ effigiem coloribus exprimunt. Serpens in Paradiso ita seduxit Adamũ cum Eua: *Eritis sicut Dij.* non propter adorationem & eleuationem solij, vti Lucifer præsumebat cũ multa millia Angelorum simul creata essent, voluit ergo adorari. In Paradiso nullus homo adhuc erat, à quo adorari voluissent incolæ eius. Ergo addidit Deceptor: *Scientes bonũm & malum.* Bonum quid est nisi pulchritudo, iuuentus,

Gen. 3.

tus, ætas firma, malum, deformitas, senectus, ægra valetudo tales nunquam fucos adhibent, atqui peiora bona habent, vellent ea semper retinere, cùm non possint fuco supplent. Ergo effigies decepti hominis reuiresci. Amplius considerandum, nonné pomo illecti Parentes deliquerunt? Quid fœminæ colore rubro in genis exprimunt nisi picturam pomi rubei coloris figura circulari? Et post peccatum cùm se occultassent, nec Dei conspectui comparere constituissent, murmurando tantùm & inuicem culpam adscribendo, quid? nonné pudore suffusi id fecerunt. Erubuerunt itaq; vultu purpureo, iconem peccati declarando fœminæ fuco loco pudoris gloriã, laudem quærentes, ignaræ de-

tegunt

tegunt facinus in Paradiſo commiſſum: Caucndum omni ſexui vitium, præcipuè in ſtatu Coniugij, vbi placere tantùm marito & viciſſim ſibi iubentur. Ideo S. Doctor concinit:

Clc. Alex. Pedag. 10 cap. 1. *Quæ fœmina immoderato ſtudio ornatus tenetur, & à Deo & à pudico coniugio excedit, vt quæ maritum ornamento permutet.* Et alibi idem: *Eæ quæ à fœminis ad luxum comparantur, ab eis tanquam pennæ detrahendæ ſunt.* Chriſtus Dominus fucum abolendo ſacratiſſimam faciem ſputis tanquam albedine, rubro colore videlicet ſanguine, Spinis tanquam penicillo vſus, tanquam Cyprio puluere liuore conſperſus apparuit, at proclamatus

non

non Homo, nam Pilatus per ironiam dixit: *Ecce Homo.* Sicut ergo oculus humanus, fuco in Capite & facie Christi viso, non hominem proclamauit, ita in Iudicio dum de fuco mulieres accusabuntur, ab accusatore fratrum, DEVS non homines sed Diabolorum socias in æternum declarabit. Potius fœminæ cum SS. Virginibus odoramenta & fucos ad sepulturam Christi coëmite, id est pauperibus in quibus est Christus, fucos pro vita alenda distribuite. Ioan. 19

CAPVT LXIII.

De Peccato Chorearum.

ETiam ad Choreas conueniunt & Luxus vestium & fucus mulierum, & si quando magis ornantur. Licet enim indifferens sit actus saltandi, tamen

men sæpius inclinat citiùs ad occasionem peccandi; Choreæ rariùs honestæ inueniuntur, quæ verò differentia sit inter honestas & inhonestas, facilius ex definitione patebit, Choreæ sunt cùm perambulatione & cõuersatione virorum & mulierum absque suspicione offensæ diuinæ tempus consumitur. Inhonestæ dicuntur cùm saltatione lasciua ad scopum Luxuriæ motus & actio dirigitur: Id etiã S. Augustinus asserit, dicens: *Omnis motus petulantiæ est saltus in profundum Inferni.* Et S. Bernar: in persona Christi: *Ego te acquisiui manibus Crucifixis, & tu consumis te ipsum manibus Diabolo dedicatis.* Et Sapiens admonet: *Cum saltatrice ne assiduus sis, nec audias illam*

illam ne fortè pereas in efficacia illius, Virginem ne conſpicias, ne fortè ſcandalizeris in decore illius. Auerte faciem tuam à muliere compta, & ne circumſpicias ſpeciem alienā: propter ſpeciem mulieris multi perierunt, & ex hoc concupiſcentia quaſi ignis exardeſcit. Vbi maior occaſio quàm tempore quo ducuntur Choreæ? Et Sapiens quid diceret de inhoneſtis ſaltibus, qui hodie in mundum irrepſerunt? Abuſus eſt intollerabilis. Quidnam homo vel mulier inhoneſtè ſaltans eſt, niſi ſimulacrum Priapi, ſit exemplo Rex Azar, qui *Matrem ſuam ex auguſto depoſuit imperio, eò quòd feciſſet in loco Simulacrum Priapi;*

quod

quo facto docemur eos vili pẽdere, qui huiusmodi saltibus delectantur. In talibus saltibus conueniunt quasi omnia vitia, adsunt septem peccata mortalia, quinque sensus non otiantur, insufflante Magistro Cerimoniarũ Diabolo tempore chorearum. Intueamur saltum Hærodiadis, cuius merces caput fuit Præcursoris Christi, potuisset né alio modo impetrare ab Hærode illud nisi per choreas? non; Insidiabatur pellex fratris Philippi vxor Ioanni, quærebat vt tolleret eum, nullum aliud medium nisi saltus inuentus. Et apud nos quæ cædes committuntur occasione chorearum? Saltus est nihil aliud quàm insania quædam, placere tamen solet, quoniam sono qui est in Musica conuenit ac con-

for-

formatur. Si nunc ingrederetur saltans, diceres eum amentiâ correptum, & si cum Cythara pulsante quis saltat, iucundũ dat spectaculum, quia sono aptatur motus saltantis, licèt huc illuc moueat pedes, manus, corpus, quasi insanus. Hinc Amos: *Videte insanias multas quæ sunt in medio eius*, Amos 3. forte de Choreis intellexit. Itaque Saltatoribus hoc accidit, quod scribitur de Ciuitate Geris in Italia, hi ita delicijs dediti fuerunt, vt docuerint equos saltare ad sonitum fistulæ; Cumq; hostes aggredi voluissent, ipsi fistulas pulsauerunt, & equi saltare cœperunt, nec in hostes irruerunt, ideo vastati sunt. Sic accidit hominibus choreis deditis, qui tempore pugnæ (nam cùm vita hominis militia sit su-

per

per terram) in vita quando deflere peccata debent, saltare solent, & delicijs se tradere quibus assueti sunt. Saluator diuersos saltus inuenit, ex horto ad Annam, Caipham, Pilatum, Hærodem, demum cum Cruce ad montem Caluariæ, sudauit sanguine: & vti in vsu est, quando saltus celebrantur, propter puluerem aquâ tellus aspergitur, & sic sedatur; Ita, si puluis vanitatis & obiecti fascinat oculos, & ad luxuriam concitat, meditatione Sanguinis Christi vtamur optimo remedio, dispergetur vanitas mundi. Aperiuntur etiam feneſtræ vt exeat puluis in choreis; Aperiamus & nos feneſtras oculorum, & speculatiuè intueamur oculos Christi velatos sanguine, qui ex Spinis in faciem & lumina

defluxit, cessabit motus petulantiæ, & Spinæ Christi impedient cursum Chorearum, ex Capite eius ad pedes nostros imaginatione delatæ.

CAPVT LXIV.

De Peccato Complacentiæ in Pulchritudine.

IDea est pulchritudinis, immò ipsa essētia pulchritudinis Deus, creauit ergo in homine pulchritudinem, tanquā vmbram quandam sui decoris, homines verò non viso Creatore, sæpe ad visam pulchritudinem oculos conuertunt nescientes vel si scientes, nolentes ad pulchritudinem Diuinam referre, in creaturis hærent & decipiuntur propriâ & aliorum formâ. *Pulchritudo enim est temporis & morbi ludibrium*, & S. Chri-

soſt: appellat. *Pulchritudinem Gypſum ſepulchri* Hæcnon conſiderãt, cùm ſæpe Corporis pulchritudinem plerumque animæ deformitas comitetur, ſub cryſtallina ſæpe glacie, cænum latet voraginoſum, in muro polito naſcitur coluber horrendus interiorã dentis Candidi moleſta terebrat ſcabrities, quò pretioſior pannus, hoc maiorem edit tinea ſtragem, quò ſubtilius linteum, eò magis à blattis corroditur, quo feracior arbor, eò magis â vermè infeſtatur, hoc eſt ſub corpore nitido facieque perpulchra, multa latent & horrenda vitia, nam *Forma aliena eſt libidinis incitamentum*, quæ poſtea dignitas pulchritudinis, *aut morbo defloreſcit aut venuſtate exti-*

tinguitur, immò formæ nitor vernalium florum mutabilitate fugatior; Et Sueton: *Nec gratius quidquam decore, nec brevius*; Socrates vocat *Pulchritudinem modici temporis Tyrannum*. Laqueus nimirum est extensus ad capiendos oculos & corda. In Genesi de creata Eua Moyses dicit: *Ædificauit in mulierem*, Idem verbũ quod apud Hebræos significat ædificare, sonat etiam aucupandi instrumentum, maximè rectè volantium, illa ergo in vulgari, ædificauit in mulierem, vertunt quidam: *Fecit in rete*. Ergo Mulier quid aliud est in venustate sua nisi rete? Et prisci Venerem effingebant rete venatorium tenentem, cum tali Gen. 2.

inscriptione, *Dea Machinatrix*, quod refert Pausanias, vt in Venere significarent fœminas omnes formâ suâ, quasi tensa retia se habere homines implicantia; Patuit in Ioseph venundato Ægyptijs vbi quasi Phrasi loquitur scriptura, *Iniecit* ait
Gen. 39. *Domina sua oculos suos in Ioseph*, forsan oculos extendit vt illaqueet, Iniecit inquit Textus, quod proprium est venatorum, expressit eodem modo loquendi Ambrosius *Non iste cepit incautam, sed illa retia sua misit & indagine sui capta est*; Nam cùm sibi in pulchritudine complacent, vel alios capiunt, vel volunt vt ab alijs capiantur, viri à fœminis vel vicissim, idcò
Prouerb. 6 sapiens *Nec capiaris nutibus*

illius

illus, alii ex Hæbreo *Et non te capiat in palpebris tuis*, Audiamus dicentem S. Ambrosium, *Illa igitur meretricio procax motu, infracto per delicias ingressu, nutantibus oculis, & ludentibus iacit palpebris retia, quibus pretiosas iuuenum animas capit, faciens iuuenum volare corda*, At qui mederi vult & retia euadere, cogitet, quod Sanctus Ephrem. scribit. *Inclinemus nos, & oculos in sepulchra deiciamus, & naturæ nostræ mysteria cognoscemus, confusos & permixtos ossium aceruos, & Caluarias carnibus exutas intuebimur, Hæc intuentes, nos ipsos tanquam*

in

in ſpeculo contemplabimur. Videbimus & noſtras & aliorum pulchritudines verſas in turpitudinem & fætorem. Chriſtus Dominus ex traditione aliquorum dicitur Crucifixus in eo loco, vbi Parentes Noſtri ſepulti erant, vt ſepeliret omne peccatum, & in Caluariæ loco Caluarias eorum, detexit, ac pulchritudinem quondam, oſtendit nullam fuiſſe, ſic & nobis accidet omnibus, Saluator ergo infra, cruce cooperuit oſſa, ſuperiùs Spinea Corona texit, quæ omnino abſtulit à facie Chriſti omnem decorem. Licet eſſet ſpecioſus præ filijs hominum, tamen tum amiſit ſplendorem, cùm Corona Spinea apparuit in Capite Redemptoris, ſi ergo te tentatio pul-

chri-

christudinis inuitat ad peccatum, duobus remedijs vtere, Primò mors & Christi & omnium & tua veniat in memoriam; disce a mortuis rectè vivere, Secundò occurrat tibi etiam Dominus noster cum Spinea Corona, pungat te saltim vna illarum, quæ reddidit non formosum Christum, & te reddet contemptorem vanæ speciei, ad æternam potiùs pulchritudinem anhela.

CAPVT LXV.
De Peccato Voluptatis.

ORdinationi Diuinæ Voluptarij resistunt: Ad laborem condemnatus homo post peccatum, & ipsi in voluptate dies transigunt & bibunt, concedunt cum iucunditate. Palæstinæ Rex docet hominem, quid age-

agere debeat de bestijs loquitur: *Ortus est sol, & congregati sunt, & in cubilibus suis collocabuntur* (animalia videlicet) *at exibit homo ad opus suum, & ad operationem suam vsq; ad vesperam.* Quæ operatio? Labor, vigiliæ, oratio, mortificatio, ignota hæc apud eos, qui voluptati vacant. Epicurũ putant aliqui fuisse inuentorem voluptatum, vnde vita talis, Epicurea vocatur, ille enim finem belluinum sibi statuit, vt felicitatem in eo poneret, si inertes haberent molles lectulos, si delicati neque æstu, neq; frigore affligerentur, si libidinosi pulchras fœminas, ebrij generosa vina, & lurcones suaves epulas haberent, inde cor-

Psal. 103

ruptio

ruptio aliorum secuta est: *Facilior enim virtutis ad luxuriam, quàm luxuriæ ad virtutem transitus.* Videtur amabilis Voluptas, sed fallit, nam nō à Deo sed à Diabolo commendatur. Bene Nicetas dicebat: *Omnis voluptas, quæ nec ex Deo nec in Deo suscipitur, voluptatis excrementum est*: Latent enim sub specie pulchra, sordes, spurcicies, deformitas, virus, damna, mors: De pomis Sodomiticis hęc habet Solinus, præseferre quidem illa speciem maturitatis, cæterum speciosæ cutis ambitione, fauillaceam intrinsecùs fuliginem abscondi, quæ vel leui pressa tactu fumū exhalat, vt fatiscat in vagum pulucrem, nihil certè à voluptate

ptate ſperandum maius; et tamen Regnum voluptatũ quaſi impij ſibi conſtituunt, & ſubdũt ſeipſos, Regnum certè, nam coronari deſiderant: *Coronemus* (inquit) *nos roſis*, addunt, *antequam marceſcant*; eo ipſo breuitatem fatentur, immò etiã vtendo voluptatibus conſumũtur, hinc apparet varias res & adulterinas eſſe: Chriſtus Dominus in mundum veniens appellauit ſe *Viam, Veritatem, & Vitam*. Primò Viam, quam ergo ſecutus? Non planam & roſis plenam, nam appoſitè indicat his verbis ille: *Coronaris deuota ſacrificio victima, At quia vanitas hominum, omnia roſas legit ex horto, ſolæ tibi ſpinæ ſuperſunt.* Non inuc-

Sap. 2

Ioan. 14.

nit

nit Saluator rosas pro se aptas, itaque Regnum diuersum fundauit, Regnum laboris, patientiæ, doloris; qualis ergo Corona? descripsit idem: *In Regno patientiæ non aliud coronat quam quod cruciat.* Aspicite ergo voluptarij Coronatũ Spinis Dominum, & pretium sanguinis vili æstimate, vt facitis? secundùm Ambros: *Si vobis ex vestra fragilitate vixistis ex pretio vestro vos appendite.* Et idem: *Qui dat pro modica delectatione illud, pro quo Christus se tradidit, Christum reputat stultum mercatorem.* Et adstipulatur Tertull: Hominem depretiat & mercedẽ eius tam magno comparatam pretiosissimo videlicet sanguine, com-

macu-

maculat. Pro voluptate certè & vana quidem, animæ propriæ & sanguinis Christi pretium dare, quàm res est impudens. Prorsus cum S. Gregor. attendendum & approbandum: *Humana fragilitas Vnigeniti sanguinem consideret, & in pretio suo cognoscat, quàm magna est quæ tanti valet.* Ruminandum omninò, nimirum nō posse nos, voluptati & hîc & in altera indulgere vita. Aduertit Dauid: *Euntes ibant & flebāt mittentes semina sua; venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos.* Delicati rosas seminant cum lætitia, sed citò illæ vertentur, (quia marcuerunt) in manipulos spinarum Diaboli. Patientes

Psal. 124.

tes verò seminant spinas, & vt crescant, sanguine Christi, & suâ adiunctâ mortificatione rigant, non deficient potiùs in immarcescibiles rosas & manipulos odorum transplantabuntur Dei potentiâ. Non desperate tamen Voluptarij: Christus enim duris laborum Spinis compunctos & cruentatos ad Coronam Spineam vocat, vt refecti, veris voluptatibus frui possitis, dicatisq; vnusquisque vestrum cum Rege pœnitente: *Conuersus sum* peccator *in ærumna mea, dū configitur spina.*

CAPVT LXVI.

De Peccato Discordiæ Coniugalis.

NOn absque consideratione quidam Coniugij similitudinem

dinem expressit, asserens in matrimonio deberi copulari vocalem cum Consonante, E. est vocalis, sit ergo maritus. T. Consonans, sit ergo Vxor, summus erit ibi consensus, si verò vel uterq; vocalis vel Consonans discordiam sequi necesse erit: Iob & Tobias experti sunt vocales Vxores, quod maximi tormenti locò ab illis habitum. In Paradiso Eua quia fortè ab E. nomen ordiebatur fuit vocalis cum Marito; nam voce persuasit peccatum; Diabolo fuit Consonans. consentiendo tentationi. Adam fuit consentiens vxori, & acquieuit peccato: Deo verò vocalis cùm voce refragaretur bonitati diuinæ, & in sociam immò quasi in ipsum Creatorem retorqueret, qui dederat vxorem, delicti causam,

Cauen-

Cauendum tamen ne mariti nimium sint vocales, cùm verberibus consonantem vxorem clamare cogunt, nam Deus creauit Euam non ex Capite Adami, ne regeret, non ex pedibus, ne contemptui subiaceret, Ex latere prope cor, vt socia cordialis mariti esset, & adiuuaret solaretur que maritum, vicissim si qui sunt nœui suauiter dissimulantes: Concordiam Christus Dominus maritalem commendauit, dicens. *Quod Deus coniunxit homo non separet*, Et se ipsum adinstar matrimonij cum Ecclesia coniunxit, ita vt sacramentum matrimonij appellarit. S. Paulus, & Ecclesiam sine ruga, sine macula perfectam vocat, vnde ergo discordiæ &, diuortia in statu Coniugali? Ab illo qui diuortium fe-

Matth. 19

Rom. 16

cit in Paradiſo, inter Deum & Parentes Noſtros, & adhuc per Inſtrumenta vitiorum operatur vel per ebrietatem vbi ratio perit, vel per auſteritatem naturæ, quæ affabilitatem diſſipat, vel propter differentiam inclinationis quæ cerebra diſiungit; Syluius diuortij Quatuor cauſas ponit, nempe adulterium, hæreſim vel Apoſtaſiam, inductionem ad peccatum, & ſæuitiam: etiam idem author dicit, in duobus caſibus teneri maritum, ſub peccato mortali facere diuortium cum vxore adultera. Primò. Quando per diuortium ſperat emendationem & fructum, videlicet ne maiora incommoda ſequantur puta rixas, cædes inter ipſum & parentes vel fratres vxoris. Secundò tenetur facere diuortium maritus

Sil. cap. 1

tus quando imminet scandalum, vt si ipse existimetur conscius & fautor delicti. Sicut ergo concordia coniugij Deo placet, sic discordia displicet, quod fit dum vxores alijs placere studeant magis quàm maritis, dum in ducenda vxore, mariti vel diuitias solas, vel pulchritudinẽ, nimium tantùm æstimant: at illæ nuptiæ sunt laudandæ vbi Christus cum MARIA inuitatur, honor Dei & procreatio pignoris spectatur, certè aqua in Vinum conuertetur, id est etiam in paupertate diuitiæ enascentur, benedictio enim Domini diuites facit. Inde, adhuc in exordio mundi multi perfectæ virtutis, vitam in coniugio coluerunt; optimè S. Chrisost: *Audiant viri & mulieres & discant iusti virtutem,* Hom. 21 in Genes.

nec putent nuptias in causa esse, quominus quis Deo placeat, ne quis arbitretur obstaculum virtutis esse, Summa fuit in duobus nominatis Iob & Tobia perfectio, cùm nec vxorum malitiâ, à simpliciatis, deterrerentur virtute; sic faciendũ, si bona vxor, Deo gratiæ habendæ, si mala, patientia aduocanda, IESVS etiam cum Spinea-Corona coniunctus tali præcelluit virtute, vox enim non audita cùm admiratione etiam Præsidis, consonabat in tormentis Iudæorum, non repugnando. Conjuges si Spinas Christi cordi vestro applicabitis, concordiâ florebitis.

CAPVT LXVII.

De Peccato Duelli.

EX causis supra nominatis, vt fœminarum amori etiam maritatarũ satisfaciant aliqui in vòluptatibus ac conuiuijs positi, vbi non desunt verba immò etiam ad verbera progrediuntur, & sæpiùs vel ibi statim mutuò se sauciant, vel in duellum prouocant alter alterum: Honesta quidem res apparet, verùm inuentio Diabolica, dum secundos & tertios nominant, beneuolentiæ causa quasi, & sic innocentes corruunt in mortem simul, quos amicitia ante stricta coniunxerat: Quod magis si quis detrectet duellũ, pro timido & tuendi honoris ignaro reputant. Canones autem sacri prohibent duella, non tantùm inter

illos qui exequuntur, verùm adstantes anathemate percuti imperant, cùm belluarum more ita concurrunt armis, vt potiùs vitam adimere alterius meditentur, quã suam illæsam conseruare, hinc fit vt sæpiùs ambo pereant vtraque morte, sic autem definitur. *Duellum est bellum seu pugna singularis deliberata ab vtrãq; parte, sponte & ex condicto suscepta, statuto loco & tempore, cum periculo occisionis, mutilationis ac vulneris*, vnde in Iure *Monomachia vocatur* id est pugna vnius contra alterum, Ex hac definitione duelli benè perpensa, duellum non est res ludicra quæ dicitur scrima ludus, hastiludium, at vera pugna intendens

Greg. 12. c. 23. 11.

dens alterius interitum. Aliquando tamen concedit Ecclesia duella, Primò vel ad sedandos duos exercitus contrarios, licitum est pugnam duorum periculo dirimere per duellum, vti S. Venceslao contigit cũ Radislao, ille enim parcens sanguini suorum, prodigus vero sui, duellum obtulit, Sanctus ensiculo breui succinctus, sed bene loricâ Cilicio ac Cruce armatus. Alter adest totus ferreus hastaq; ingenti & Machærâ timendus, verùm Angelus diremit congressum, porrigens hastam Venceslao, aduersario autem inclamans, *Ne feri*, Secundò, si compellatur sub vitæ periculo duellum acceptare, quilibet enimpotest consulere vitæ propriæ, etiam cum morte inuasoris, vti de S. Austregisilo legi- Ex Surio

tur

tur. Betellinus quidam repe-
tundarum poſtulatus Auſtregi-
Ex ſurio ſili nomen apud Regem Galliæ
Guntramum detulit, calumnia
tam ſpecioſa, vt duello purgan-
da fuerit, ſed ad id diuerſis ſe
luctatores ſtudijs præparabant,
hic Sanctus placare precibus
numen, argentum omne in ege-
nos effundere, ſuis ſe virtutibus
magis quàm armis inuoluere.
Calumniator generoſiſſimo cõ-
fiſus equo, dum diuina vi ob-
torpeſcentem fodit calcaribus
ab eodem efferato effuſus, ani
mam exhalauit: Prohibitio du-
ellorum ad quatuor capita in-
Bullis Põtificijs reuocari poteſt,
Primum, eſt pugnantium, in
duello prouocantium, vel ac-
ceptantium; ſecundum, concc-
dentium locum, aut non impe-
dientium, ſi ſint Domini qui

poſ-

possunt id impedire, Tertium, aliquomodo cooperantium ad duellum, mandato, consilio, auxilio, fauore, chartulis, intimatione, publicatione, Quartum est spectantium ex industria, qui ex condicto se offerunt certaminis spectatores & testes, vt ergo tolleret Christus duella, suo cum Diabolo congressu, & noxam deleuit & fieri talia prohibuit, Innuit in Paschate Prosa, *Mors & vita duello conflixere mirando*, & vt fit in duello vt similibus certent armis, hoc Saluator executus, Cruce & Spinis flagelliſque Dæmon induxit duellum, eisdem armis oppressus fuit, quæ elegerat: flagella æternæ mortis duello Domini amota ab electis, crux fugat etiam iam cerberum, Spinæ in Capite

te Redemptoris tanquam vtrinque acutæ Capite Domini perforato cuſpides ab extra relictæ fodiunt, & nunquam ceſſabunt Diabolum præmere. Extra dubium victoria duelli adſcribetur ſemper Spineæ Chriſti Coronæ.

CAPVT LXVIII.

De Peccato Irreuerentiæ in Templo.

AD audientiam ſiue priuatam ſiue publicam apud Reges & Monarchas habendam, multa quiſquis eſt, indiget præparatione & attentione; Iam ad Regem Regum Deum ſine vlla accedunt mortales reuerentia, ac ſi domum ſimplicem ingrederentur, magis ad confabulandum, ad tractanda negotia, immò quod deteſtandum, ad explendam oculorum libidinẽ con-

conueniunt, & ex Domo Dei. Lupanaria sibi constituunt, imitanturq; Iudam & Lictores, qui ad capiendum in hortum Christum venerunt, nam vti in templis adest Deus, & tacitè dicit, *Ego sum*, ita in horto idem verbum protulit, illi tamen statim abierunt retrorsum, & ceciderunt in terram omnes, postea comprehenderunt IESVM. Sic Politici veniunt in templũ, pectora tundunt, capite pulsant terram, & faciem manu percutiunt, postea verò peccatis ligant Dominum, hinc in persona Dauidis Christus dicit: *Funes peccatorum circumplexi sunt me.* Psal. 11. verè in Passione à nostris sceleribus fuit constrictus. Et fortè id Saluator declarare voluit, cùm in templo ementes & vendentes flagello verbera- Ioann. 2.

bat

bat exceſſiuos, partim vt innue-
ret ſe quoque verberandum fla-
gellis, partim vt oſtenderet im-
perium, cùm flagellum debea-
tur, patri in filium, magiſtro in
diſcipulum, domino in ſeruum;
partim vt zelum circa domum
ſuam honorandam demonſtra-
ret, cùm enim mitiſſimus eſſet,
tamen profanationem templi
ſuſtinere non valens, flagellum
fecit ex funiculis & menſas ſub-
uertit, & quaſi immodeſtè &
furioſè (ſi ſic loqui licet) rem
egit, zelo Patris commotus,
nam licèt omne peccatum ſit
Deo odibile, ſed ea odioſa præ-
cipuè quæ in templis fiunt, quia
cùm in eis ſingulari ratione
Deus inhabitet, coram oculis
eius in eum peccare grauiſſimũ
piaculum eſt, propterea ipſe-
met Chriſtus verberabat ob ſce-
lus

lus immensum, & eijciebat è templo. Solent quidem Reges & Iudices malefactores punire, verùm nō suis manibus, sed lictorum. Ita enim Dominus Angelorum bonorum vel malorum operâ flagellat & punit homines. Si verò videres aliquando ipsum Regem supplicio aliquem afficere, cogitares quale delictum ille commisit? Sic Deum solum nouimus templi violatores manibus suis flagellasse, quò ostendit maximè offendi irreuerentiâ templi, de hoc zelo prophetauit fortè Amos. *Vidi Dominum stantem super altare, & dixit, percute cardinem, & commoueantur superliminaria, auaritia enim in capite omnium, & nouissimum eorum in gladio interficiam,* Amos c. 9.

ciam, non erit fuga eis qui fugerint. Manifestè testatur auaritiam fuisse in templo vendentium columbos, & nummularios propter lucrum, inde percipientes, quod de auaritia dictum, comparari potest & alijs peccatis. Quæ in templis committuntur. Legitur in vita S. Brunonis, qui fuit Aucupis Henrici Imperatoris filius, Otthonis Imper: frater. Hic cùm Henricum fratrem, & affinem Cunonem sub Diuinis confabulantes vidisset, palàm edixit intempestiuam illam familiaritatem, seminarium fore maximarũ inimicitiarum, id quod postea Orbis vidit. O Censorem debitum nostro æuo! quo Templa passim, aut fora fieri, aut curias videmus, & ex his exire sæpè qui plurima hominibus, nihil

Ex. furio

Deo,

Deo, nihil Diuis sunt locuti: multi verò sunt, qui rarò templa intrant; Miserum sanè est, videre plures in plateis, ludis, & alijs in locis, templa verò deserta. O homo, Deumnè solum relinquis? Pauca tibi negotia sunt quæ cum eo tractes, quòd ad eius domum non venis, amicus amicum adit frequenter, & tuus quis maior quàm Saluator, & visitare eum negligis? Veni o piger, & considera in templis omnibus esse Crucifixū cum Spinea Corona, quid hoc sibi vult? nisi vt ingressus Domum Dei, charitas occurrat menti, quâ accensus Christus Cruci affixus est; at simul adfuit Spinea Corona, Spinis ergo Compassionis, Spinis doloris caput tuum, id est intellectū pungas, considerando tua pec-

cata, & crucifige concupiscentias tuas spinis additis mortificationis, dicens cum Psalte Regio: *In meditatione mea exardescet ignis* reciproci amoris erga Deum.

CAPVT LXIX.
De Peccato Silentij in Confessione.

VT Deus placaretur in offensa graui hominum, medium aduenit sibi difficile, nobis facillimum. Pro alienis delictis atrocem mortem & spineam Coronam sustinuit, pro nostris Confessionem coram Sacerdote tantùm nobis reliquit, quo pœna tollatur æterna. Si Rex vel Iudex læsæ Maiestatis crimen remmitteret, si ipsemet Reus fateretur, puto etiam in foro proclamari permitteret no-

nocens noxas suas, & ipse palàm ediceret. Quodlibet peccatum in Deum est crimen læsæ Maiestatis, & non publicè tamen sed priuatim ad aurem vni homini enarrare Catalogum scelerum jubet Deus, & nos tam ingrati tam pertinaces sumus, vt malimus & in odio manere Dei, & culpam infinitam ac similem pœnam sustinere? O cæcitas humana; si ex vna parte ignis materialis poneretur, ex altera confessio, existimo quemlibet eligere velle confessionem, quia verò Infernalem rogum non videmus, ad illum omissa confessione properamus: verè homo homini Deus Saluator, & quia homo factus, & quia ab æterno Deus ideò tam facilè remedium salutis proposuit, Quis ergo à tanto bene-

ficio

ficio consequendo deterrebitur? Pudore fortè quem malitia Dæmonis proponit, nam ad confessionem faciendam pudor obex est, vti à multis hæreticis audiui esse rem insupportabilem, Dæmon ergo dum peccat aufert pudorem, dum vult confiteri homo, statim verecundiam præ oculis ponit, vti narratur de vno ex SS. Patribus, cui Deus mentis oculos præ aliis dedit perspicaciores, hic vidit
Cassio. c. 11. Diabolum obambulantem sedulò confessariorũ sedilia, cumque ex eo quæsiuisset, quid rerum ageret? quid moliretur, huc illuc importuna cursitatione? Respõdit, ego pœnitentibus reddo quod accepi, adiecitque *Peccantibus pudorem abstuli, huncpœnitẽtibus restituo* Æquâ lance expẽdit S. Chrysost: dicẽs.

Q te

O te miserum! cùm effectus es peccator non erubescis, quando iustus efficeris, primùm pudet? Et in alio loco idem. *Cùm nosset Sathanas, quia peccatum verecundiam habet, pœnitentia fiduciam, ordinem reprobus permutauit, & inuertit, deditq; verecundiam pœnitentiæ, fiduciam verò peccato.* Medicina est Confessio, sanat omnem languorem, & si indigestum quid conscientia deuorarit, digerit. Hinc Origen: in Psal: 37 ait: *Sicut hi qui in stomacho indigestam escam habent, aut venenum grauiter torquens, si vomuerint releuantur, ita illi qui peccauerunt si occultāt & retinent intra se peccatum,*

intrinsecus vrgentur & quasi suffocantur ab humore peccati, si autem se accusantes confiteantur, euomunt delicta. De quodã Energumeno narratur, is horrendum in modum vexatus fuerat à tribus infestis spiritibus, qui multis adacti nomen suum confessi sunt, ac primus vocabatur, *Claudens cor*, ne verbum Dei, quod per aures illabitur in cor descendat; Alter, *Claudens bursam*, ne quid in pauperes erogaretur; Tertius, *Claudens os*, nam nulla spes peccatori supererit, si exonerare se peccatis neglexerit: silentium est clauus quo Dæmon vtitur ad obstruenda ora peccantium, habet hoc pudor vt viros etiam infantes reddat, quot eloquen-

quentes Oratores pudor subitò elingues fecit? Dauid non habuit pudorē dum Bethsabee violasset, dum Vriam interfici curâsset, verùm postquam redijt ad se considerată grauitate offensæ Dei, confitetur Domino, clamans: *Confitebor tibi Domine in toto corde meo.* Psal. 110. At habuitnè pudorē? ita est, fatetur ipse. *Totâ die verecundia mea contra me est, & confusio faciei cooperuit me.* Psal. 34. Saluator verò noster, vt pudori satisfaceret, & flagellari, & coronari se permisit Spinis. In Capite Christi & intùs erant & extra. Si peccator habes intùs peccati spinam, abextra etiam eandem habeto, scilicet coram Confessario depone quod te premit, non te lædet nisi intrinseca spi-

na, extra posita per reuelationem Sacerdoti, non cruciabit sed saluabit.

CAPVT LXX.

De Peccato Malæ Imprecationis.

NAtura corrupta post peccatum loco benedictionis, maledictionem protulit mundo, adeòque habitum homines contraxerunt, vt ad minimum disgustum, vel sibi vel alijs pessima imprecentur, diriq; filij parentes & vicissim amici, & inimici se deuoueant; vt verò melius sciamus, oportet definitionem illius cognoscere. *Maledictio est imprecatio, seu exoptatio mali alicui facta sub ratione mali*, Hoc est intendendo malum ipsum. Duplex

S. Thom: 2.2. qu. 36.

au-

autem est Maledictio, *Formalis, & Materialis.* Formalis maledictio, quâ quis imprecando vel imperando vult alicui malum euenire, vt malum est; Materialis est, quâ quis imprecando vel imperãdo alicui euenire cogitat malum, sub ratione boni, iusti, ac vtilis; aut quâ quis malum alicui optare videtur, sine intentione tamen & desiderio mali, quod ore profitetur. Procedit verò aliquando imprecatio, vel ex odio interiori & indirectè charitati repugnat, & talis maledictio ad diuersas peccati species procedit; Si enim imprecatur mortem, est homicida; si incendium domus optat vel bonorum, est Incendiarius; si bonorum ablationem desiderat, est fur. Ex vindicta etiam est imprecatio,

desi-

desiderando, vt illa statim sequantur, quæ promit ab ore. Ex terrore imprecatio est, vt deterreat aliũ ab aliquo opere. Ex consuetudine, videlicet, dum sine vlla causa (vtuntur tamen plurimi varijs maledictis) Diaboli nomen inuocando, fit etiam in multis partibus, vt Dæmonum numerum, qui nec in Inferno est exaggerant, per myriades & atomos: In certis Prouincijs fulmine maledicunt, & contingit aliquando (Deo permittente) vt sæpiùs intereant cœlestibus sagittis, morbum caducum imprecantur, indignè S. Valentini nomine abutendo, verùm cùm Parentes filijs maledicunt, grauissimum est peccatum, nam sæpiùs re ipsa id sequitur. Loco exempli apponam quod scribit Surius in vita

S. Ze-

S. Zenobij Episcopi. Fratres gemini è flore nobilitatis Parentum indulgentiâ corrupti, in proteruiam occalluerant, ad seria Matris imperia, non atrocia tantùm dicta sed calces etiam ingerere bene monenti ausi, quâ impietate exasperata, vltra maternum morem mulier dirâ imprecatione furias in filiorum caput incitauit; Valuére vota; Degeneres illi extemplò Inferni obsideri laruis, & impias manus à Matre in sese vertere, laniare ora, & canino invicem grassari duello; Fæditas spectaculi Parentis iram in misericordiam mutauit, lamentantis tantum precibus fuisse pōdus; nulla erat, nisi in S. Zenobij pietate spes, qui horas duas affusus Cruci, furentes absoluit. Idem beneficium cœlo receptus in ægrū repe- Surius

repetiuit. Mater quædam nocturnis eius obsaturata querelis, potum identidem flagellanti, Dæmonem simili voto propinauit, at Zenobius pepulit: Vtinam & fædum abigeret morem, vocantium tam immunes hospites, quasi non inuocati in nos non irruerent? Summum scelus, quo & Deus noster, & proximus offenditur, dum & alijs & sibi maledicunt. Dicet aliquis, ergo & Iob & Hieremias peccarunt, maledicentes
Iob 3. diei quo nati sunt. *Pereat dies in qua natus sum*, Iob dixit; & tamen Deus eum absoluit; Ille enim peccato mala imprecatus est ex zelo offensæ Dei, sic & Hieremias: Talis sola Imprecatio non reprobata, immò accepta cœlo. Christus Dominus factus est pro nobis maledi-

ledictum, omnes illi mala imprecabantur, *Tolle, Tolle, Crucifige*, malefactorem appellabāt, in ipsa Cruce sub onere Spineæ Coronæ insultabant, *Vah qui destruis templum Dei*, & post mortem seductoris nomen imposuerunt; Saluator verò orabat: *Pater dimitte illis quia nesciunt quid faciunt*: Nescio an verba scandalosa, an Crux & Spinæ magis affecerunt cor Redemptoris. Vos ergo maledici Spinam vel vnam imponite cerebro per Contemplationem, certè abstinebitis ab imprecatione, potiùs benedictionem per meritum Passionis Christi, & dolorem Spinarum obtinebitis. Ioan. 19. Matth: 27. Luc: 23.

CAPVT LXXI.

De Peccato Traditionis seipsum Dæmoni.

NEmo dubitat creaturam subijci debere Creatori, ideò enim est creata, quale ergo facinus, non tantùm non obedire & potestati se subtrahere Dei; Verùm ipsius inimico Diabolo, Corpus formatum Dei manibus tradere, Animam infusam âCreatore, prostituere Satanæ? Dixerat Saluator
Ioan: 12. *Iam princeps huius mundi eijcietur foras* & Passione & morte eius; & non tantùm non eiectus, sed & alligatus est: quomodo ergo homo accedit, tanquam ad canem, catenâ circumdatum, & non tantùm accedit, verùm seipsum concedit, potestati illius, Chri-

stus

ſtus enim vt verus Dominus Creaturæ, poſt peccata atrocia, cùm videret abſolutè dominantem Cerberum, Cruce eripuit ab illius dominio libertati reſtituendo, & è captiuitate educendo illa qua Dæmon Dominus & Homo ſeruus fuerat, cui Captiuitati, nulla alia comparari poteſt, nec illa quæ apud Turcas & barbaros eſt, in hac enim manus & pedes ligantur, in illa intellectus & voluntas, quæ animæ vires ſunt. Quid cor impii eſt, niſi Infernus, quo malè torquetur à Dæmone? Hinc Rex Dauid rogabat. *Eruiſti animam meam ex inferno inferiori*; Quibus verbis innuit alium eſſe Infernum ſuperiorem in corde impij, inferiori valde ſimilem. Hinc aſtutia conſideranda Diaboli, Pſal: 85.

boli, quali arte ipſe occupet dominium alienum, id eſt Dei in homines, optimè Hier: agnouit, cuius verba ſunt. *Perdix fouit quæ non peperit, fecit diuitias, & non in Iudicio, in dimidio dierum ſuorum derelinquet eas, & in nouiſſimo ſuo erit inſipiens.*

Hier:17.

In quæ verba S. Hieron: ait, aſſerere eos qui de natura ſcripſere, quaſdã eſſe perdices ſteriles, quæ cum propria oua non habeant aliena furantur, & eis incubant, ſed cùm fætus adoleuerint & audierint vocem Matris propriæ quæ oua genuit, derelinquit alienam matrem, quæ potiùs nutrix quã Mater eſt, & parentem ſequitur. Id verò cùm Dæmone agendum Propheta denunciat, ſtc-

Hier: in Hor: c.7. Ambroſ: 15. Hex: c. 3.

sterilis ille quidem est, hominem non genuit, sed furatus oua fuerat, cùm in lege Naturæ & scripta, homines imperfectos quasi oua rapuit dicente ipso: *Inuenit quasi nidum manus mea, & sicut colliguntur oua quæ derelicta sunt, sic vniuersam terram ego congregaui.* Esai. 10

Procreauerat homines sibi in filios, cùm tamen Dei essent; Venit ergo Christus & clamabat, *Si quis sitit veniat ad me* Ioan: 7. Et In Cruce: *Sitio*, Statim plurimi vocem veri parentis secuti sunt, vti ipse testatur: *Vocem meam audient.* Alij Ioan: 10. verò libertate donati, iterum Dæmoni se tanquam in mancipia tradunt, hoc fit quod non se ostendat illis in sua specie

de-

deformi, at per voluptates & corpora pulchra, & per cupiditatem auri subiugat illos. Si enim viderent turpitudinem Diaboli, quomodo ad illum accederent, veluti de S. Stephano Episcopo Lugdunensi scribitur. Hic cùm grauiter in omnia vitia concionando dixisset, atque aures auditorum necquidquam diu pulsasset, tandem malo Dæmoni qui ad tales nugas impellere animas adsolet, pro Concione imperauit, positâ laruâ sese palam ostenderet: enimverò paruit tam horribilis, vt iam Magistri sui puderet discipulos, facilèque cum illo tentationes eius damnarunt, Inuenit quod dolendum etiam hodie discipulos pessimus Doctor & ad orcum ne serò pereant, non iam eunt im-

Ex Sur:

immò currunt, saltant, deludit
ergo artificiosè, dicens, da mi-
ii hodiernum diem, Crastinum
Deo dabis, idem cras dicet, &
c detinet, vt tempus labatur
: omnino Homo intereat: ve-
ım illud grauissimum, quod
ij subscribunt sanguine, se-
sum & animam perpetuò Dæ-
oni donando, & licet talepec-
tum irremissibile sit, tamen
ssio Christi multis veniam
petrauit. Quid ergo talibus
iendum? Dominus se dicit
ım Dauid, sicut Dauid Cy-
ırâ suâ Dæmonem pellebat
il vexantem, sic iam Cruce
pineâ Coronâ propulsat Dæ
nis potentiam. Accipite
ncipia Diaboli lyram hanc,
site Christum personantem,
ete pro vobis Crucifixum,
ncâ Coronâ confixum, ibi
chor-

chordæ tensæ & extensæ valdè, ibi nerui distenti, ossa è suis locis diuulsa, Dæmon aufugiet à sonitu huius harmoniæ, & spinarum aculeos verebitur, vos verò ad dominium veri Domini poteritis reuerti, vt in Theophilo prototypon exponitur omnibus.

CAPVT LXXII.
De Peccato Atheismi.

IN summo gradu peccati est qui nihil credit, non potest esse Creatura magis execranda, nam non tantùm beneficia Dei collata negat, sed ipsi non esse adscribit, qui omnibus dat esse, & illi ipsi ingratissimo: finem Creationis ignorat, quia Creationem tollit, pretium Redemptionis etiam contemnit, quia Passum Deum non cre-

credit, Iustificationis gratiam irridet, quia more bestiæ viuit, Glorificationis gloriam non curat, quia vitæ & animæ terminum in mundo figit, ac immortalitatem non capit. Bellua non homo immò stultior talis homo appellandus est Asina Baal vidit Angelum gladio arcentem iter. Agnellus S. Franciſci flectebat genua in templo. Asinus ex mandato S. Antonij de Padua reuerentiam exhibuit SS. Sacramento curuato genu. Bos & Asinus Deum incarnatum agnouerunt, & homo inuenitur qui nihil horum sciat? Dæmonibus notus est Deus, vt dicitur. *Dæmones credunt & contremiscunt*, Ergo Atheus peior est Diabolo adhuc? sic enim Dauid præsensit, & ait. S. August.

Psal. 13. *Dixit insipiens in corde suo non est Deus*, In corde, quia & dicit & asseuerat, & cor ipsum talis error occupauit verùm vt confundantur tales, ipsa natura fatetur Deum esse, Cadit in terram puer & cõtinuò dicitur. *Heu Deus meus*, Barbari, Turcæ non negant Deum esse, sigillata est notitia hæc in cordibus, & impressa à natura: Quis dicit acui nauticæ vbi est Helice, astrum boreale, quæ non quiescit donec eo se dirrigat; ille ergo omnium cordibus dixit Deus est, non potest homo viuere absque Deo & eius agnitione, imperfectio enim & participatio essendi, quæ in creaturis est, ostendit fontem esse indefficientem essendi à quo promanat; inde Augustinus.

Facili

Facilius dubitarem viuere Rom. 1
me, quam viuere veritatem illam æternam, cuius sempiterna virtus, & diuinitas in suis operibus dignoscitur. Illi ergo miseri qui negant Deum, putant esse hanc machinã cæli & terræ casu factam, stultitiam illorũ Ethnicus Orator cõfudit. *Agente te viam per desertum* Cic. lib. 2. Natu. Deorum
aliquod, offendis forsitan aulam Regiam, mirè compositam âtq; ornatam quasi domũ Regis, interrogas quo pacto tanta ibi constructa sit domus, diciturq; tibi, casu mons quidam decidit, & ex eius ruina hæc tanta domus fabricata est, irrideres eum qui hoc tibi per-

ſuaderet, Mirabile enim hoc Opificium, opificis artẽ oſtendit, hinc Pſalmiſta *Cæli enarrant gloriam Dei*, at linguâ carent? abſque lingua loquuntur, quia oſtendunt palàm Deum, ſi corpus inſpicerent Athei, ex eius ordine & artificio Deum eſſe colligerent; Galenus Paganus agnouit, qui inſpecto corpore humano in partes inciſo, eius miro ordine cõſiderato, dixit. *Honorent alij Deum ſuis Hecatombis* (quod erat ſacrificium centum boûm) *ego eum honorabo agnoſcens eius infinitam potentiam, ſapientiam, & bonitatem, quæ tam large ſe effudit.* Etiam ex aduerſis & proſperis cognoſcitur Deus, Dauid clamat *Deus*

Pſal. 18.

Gal. de vſurp. Lactant. lib. de opific. Dei.

Pſal. 30.

in

in manibus tuis sortes meæ, & per Isaiam Deus grauem minatur morbum, quo agnoscant omnes Deum esse. *In tribulatione murmuris doctrina tua eis*, vt ergo se esse Deus ostenderet, venit in specie hominis in mundum, & visa tanta abominatione & ignorantiâ crassâ, quam & sanctus Paulus legit in Areopago. Vbi scriptum erat *Ignoto Deo*, effudit sanguinem proprium, vt tali pharmaco aperirentur oculi interni peruersorum hominum. Nihil certè sæpiùs in Euangelio habetur, quàm de Dei notitia. Vt verò profectior doctrina esset, explicauit Christus, Deum vnum esse & tres personas in Trinitate; Omnia itaque peccata sustulit, Cruce, morte, & vt ma- Isai. 26.

magis illi crederetur, Regium Diadema Coronam Spineam imposuit Capiti, quatenus illæ omnes Spinas delictorum & errorum tollerent, & compensarent. Nos malefactores sumus & in Christum sententia profertur. Furatus est Adam pomum & vapulat Christus, lingua nostra dilexit iniquitatem, & Christi lingua felle & aceto potatur, Caput nostrum superbiâ elatum est, & Caput Christi Spinis coronatur, sed ideò vt vincat. Dicat terra, echo resonet in cælo, Victoria Christi Spineæ Coronæ contra omnia peccata triumphat, triumphabitque in æuum.

FIAT FIAT.

AMEN.

INSTYTUT OSSOLIŃSKICH

De Superbia.
2. Invidia.
3. Luxuria.
4. Avaritia.
5. Ira.
6. Gula.
7. Accidia.
8. De Visu.
9. Auditu.
10. Odoratu.
11. Gustu.
12. Tactu.
13. Homicidi.
14. Esse pauper.
15. Retentia mere.
16. Sodomia.
17. Idolatria.
18. Incantationis.
19. Inobedien.
20. Malo instinctu Dei Deceptus.
21. Transgressionis mortis Dei.
22. Ebrietatis.
23. Detractionis fame.
24. Iniustitia
25. Rapina.
26. Furti.
27. Sacrilegii
28. Possessio bonorum Ecclesie
29. Despensis.
30. Hypocrisis.
31. Scandali.
32. Blasphemia.
33. Periury. Falsi Iuramti.
34. Lectio librorum phitorum
35. Peccata Hæresis.
36. Falsarioru et fraudu
37. Peccati Tutorij.
38. Usurpatio alienor bonor
39. Usura. 40. Disco
41. Discordia fra
42. Irreuerentia Sacrificii
43. Persecutio Religionis
44. Symonia.
45. De Peccatis Sacerdotum

Incendiarius.
In mihi campsisti in Hebr.
Ignavi, Felli. 70 Male impensis.
Sec. Symeta. 71 Iracundi sec.
Sec. Tyrannis. 72 Atheismi.
Status Causarum. Spes Patrum.
Deus in peccato.
Turpiloquii.
Mendacij.
Mercatura.
Spes male cupiti.
Inconstantia in peccato.
Pusillanimis in pugna opus.
Sec. Avid.
Prodigalitas.
Luxus Vestium.
Fuga Mulierum.
Choreatum.
Oculus in pulchritudine.
Voluptatis.
Vana Conjugalis.
Duelli.
Irreverens in Templo.

A.
170
8575